

**STRATEGIA INTEGRACJI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU ZGIERSKIEGO
NA LATA 2014-2018**

SPIS TREŚCI

I.1. WPROWADZENIE	2
<i>I.2. DOKTRYNY I NORMY DZIAŁANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ</i>	<i>5</i>
<i>I.3. TŁO I PRZYCZYNY POWSTAWANIA STRATEGII</i>	<i>7</i>
<i>I.4. DOKUMENTY STRATEGICZNE- GŁÓWNE ZAŁOŻENIA</i>	<i>9</i>
<i>I.4.1. DOKUMENTY KRAJOWE I EUROPEJSKIE</i>	<i>9</i>
<i>I.4.2. DOKUMENTY REGIONALNE</i>	<i>17</i>
II.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU ZGIERSKIEGO	22
<i>II.2. CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU ZGIERSKIEGO</i>	<i>39</i>
<i>II.3. DEMOGRAFIA</i>	<i>48</i>
<i>II.4. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE W OŚRODKACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU ZGIERSKIEGO</i>	<i>56</i>
<i>II.5. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE</i>	<i>71</i>
<i>II.6. DZIECKO W POWIECIE ZGIERSKIM</i>	<i>74</i>
<i>II.7. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI</i>	<i>96</i>
<i>II.8. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH</i>	<i>111</i>
<i>II.9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI</i>	<i>120</i>
<i>II.10. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU</i>	<i>129</i>
<i>II.11. ANALIZA SWOT</i>	<i>136</i>
<i>II.12. POSIADANE ZASOBY UMOŻLIWIAJACE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</i>	<i>143</i>
III.1. MISJA	154
<i>III.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ</i>	<i>156</i>
<i>III.3. MONITORING I EWALUACJA</i>	<i>170</i>

I.1. WPROWADZENIE

Dokumentem określającym politykę władz jest strategia będąca koncepcją świadomego i systemowego sterowania długookresowym rozwojem regionu. Strategia ze swojej istoty ma charakter ogólny, ponieważ musi koncentrować się na sprawach najistotniejszych. Przedstawia uwarunkowania oraz określa cele i kierunki rozwoju. W dalszym etapie jest podstawą do opracowania szczegółowych programów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju całego powiatu.

W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Należy pamiętać, iż dobrem nadrzędnym strategii jest człowiek - jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości, w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Niniejszy dokument został opracowany m.in. na podstawie Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020 i wpisuje się w główne założenia dokumentu określonego w III celu strategicznym *Tworzenie korzystnych warunków do życia mieszkańców i inwestorów*, a w szczególności w cel III.4 ***Wspieranie osób, rodzin i umacnianie wspólnot mieszkańców, którzy w oparciu o partnerstwo publiczne przeciwdziałają wykluczeniu osób i grup społecznych.***

Dlatego też Strategia opracowana dla struktury powiatowej jest dokumentem szczególnym. Odnosząc się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego, musi brać pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego. Stąd w porównaniu ze strategiami gminnymi, dokument powiatowy sygnalizuje występujące

w poszczególnych gminach problemy społeczne, projektując rozwiązania systemowe pozostające poza zasięgiem możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego. Podstawą dla działań jest jasno określona polityka władz połączona z konsekwentnym dążeniem do wytyczania długookresowych i realistycznie określonych celów rozwojowych, które zapewnią sprawność działania i zdolność do szybkiego reagowania na zmienne sytuacje i nowe zjawiska społeczno - gospodarcze zachodzące w kraju i na świecie.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały przygotowany dokument, pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, wskazując obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Przedłożony materiał został opracowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Podczas przygotowywania Strategii wykorzystane zostały obowiązujące dokumenty planistyczne kraju, województwa, powiatu i gmin, a także materiały udostępnione, m.in. przez Główny Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy, Policję, Sąd Rejonowy, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, PCPR oraz Ośrodki Pomocy Społecznej. W pracach nad strategią uczestniczyli eksperci, specjaliści, przedstawiciele środowisk oświaty, kultury, ochrony zdrowia, sądownictwa, policji, pomocy społecznej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego. Ponadto mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzenia swojego zdania w ankiecie na temat życia społeczno – gospodarczego. Zaangażowanie środowiska lokalnego w budowę strategii na najważniejszych etapach, pozwoliły na stworzenie diagnozy problemów społecznych występujących w Powiecie Zgierskim, a tym samym wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego na lata 2014-2018 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera informacje na temat doktryn i norm działania polityki społecznej oraz przyczyn powstawania Strategii. Są w niej przedstawione zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna, aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu powiatowego. Ponadto zostały ujęte przesłania najważniejszych dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować i być spójna.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę powiatu i gmin wchodzących w jego skład, informacje na temat sytuacji demograficznej i społecznej

mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych w powiecie. Diagnostyka sytuacji powiatu obejmuje w szczególności:

1. problemy społeczne identyfikowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej,
2. problemy społeczne identyfikowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w takich obszarach, jak: kwestia dziecka oraz kwestia niepełnosprawności,
3. kwestię osób bezrobotnych,
4. kwestię przestępczości,
5. identyfikację najważniejszych problemów społecznych na terenie powiatu,
6. analizę SWOT (określenie słabych i mocnych stron).

W części diagnostycznej, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu oraz innych jednostek organizacyjnych. Właściwa charakterystyka powiatu nadaje ton i wagę działaniom, które należy podjąć w celu rozwiązywania problemów społecznych różnych środowisk.

W części programowej Strategii zostały ujęte najważniejsze założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata, określając misję, cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań. Określenie misji jest niezwykle ważne, gdyż integruje w sobie wszystkie cele główne umożliwiając późniejsze skoncentrowanie wysiłków planistycznych i realizacyjnych. Misja oparta jest na realnych możliwościach wynikających z opisu stanu aktualnego i analizy wyzwań jakie stawia otoczenie. Ponadto zostały zaprezentowane informacje na temat prowadzenia monitoringu, ewaluacji i oczekiwanych wskaźników osiągnięć. Część programowa dokumentu zawiera również projekty zaproponowane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji działających w obszarze polityki społecznej na terenie powiatu.

Omawiając metodykę pracy nad dokumentem, należy jeszcze raz podkreślić aktywny udział wielu instytucji Powiatu Zgierskiego w jego powstawaniu. Czynne uczestnictwo mieszkańców i instytucji w tworzeniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych pozwala mówić o jej społecznym, partycypacyjnym charakterze. Wybierając metody opracowania strategii i formy jej prezentowania wykorzystano literaturę oraz dorobek teoretyczny polski i zagraniczny, uwzględniający postęp wiedzy w tej dziedzinie, jak również metodologię i zasady prezentowania planów strategicznych m.in.: Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski, Rządowy Program na rzecz aktywności społecznej osób starszych na lata 2012 – 2013, Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020, Strategia polityki społecznej na lata 2007 – 2013, Strategia Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020.

I.2. DOKTRYNY I NORMY DZIAŁANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ

Polityka społeczna powstała jako metoda i teoria przewycięzania niedostatku, jako szukanie sprawiedliwości w społeczeństwie i zapewnienie warunków życia we względnym dobrobycie wszystkim obywatelom państwa bez względu na ich pozycję w społeczeństwie, poziom wykształcenia i wykonywany zawód. Szeroko rozumiana polityka społeczna może być również określona jako nieustanne, zorganizowane i świadome działanie nakierowane na utrzymywanie względnej równowagi między dwiema wartościami: wolnością i równością. Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich obywateli. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększaniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach.

Początkowo "polityka socjalna", a potem "polityka społeczna" pojawia się w nazwie jednego z polskich ministerstw, czyli staje się oficjalnie częścią polskiego rządu. W 1987 powstało Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej, w 1999 przemianowane na Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Połączono je później z Ministerstwem Gospodarki, ale to rozwiązanie nie przetrwało długo i ostatecznie w 2004 powstało Ministerstwo Polityki Społecznej odpowiedzialne za dział administracji rządowej, jako zabezpieczenie społeczne (m.in. ubezpieczenia społeczne bez zdrowotnego, pomoc społeczna, organizacje pozarządowe). Kolejny rząd powrócił do połączenia pracy i polityki społecznej w jednym ministerstwie, tworząc ponownie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, które zajmuje się też nowym działem administracji rządowej, a mianowicie sprawami rodziny. Jest to powrót do bardzo długiej tradycji, gdyż już w okresie międzywojennym funkcjonowało w Polsce Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (do 1932).

Klasykę polskich nauk społecznych zawdzięczamy m.in. Polskiemu Towarzystwu Polityki Społecznej, które badało warunki życia i poddało wnikliwej analizie pamiętniki bezrobotnych, chłopów i emigrantów. W pierwszym wydawnictwie PTPS pt. „Cele i zadania polityki społecznej” wskazano m.in. doniosłość racjonalnej polityki społecznej oraz pobudzania „szerszych kół społeczeństwa do współpracy przy rozwiązywaniu licznych zagadnień, które przedstawia kwestia socjalna”.

Polityka społeczna oparta na określonych wartościach i zasadach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu kształtowania warunków życia ludności, stosunków międzyludzkich i ogólnych

warunków rozwoju oraz harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych. Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady.

Maria Misztal wyróżniła trzy kategorie definicji wartości, które traktują ją jako zjawisko psychologiczne, socjologiczne i kulturowe:

1. w znaczeniu psychologicznym „wartość” ma znaczenie zbliżone do terminu "postawa"; określa się jako pewne wewnętrzne cele i przeżycia jednostki zgodnie z jej przekonaniami i samooceną lub oceną dokonaną przez innych ludzi,
2. socjologiczne definicje traktują wyznawane przez jednostkę „wartości”, jako określone przez wpływ grupy społecznej cele, które są powszechnie akceptowalne, godne pożądania i charakterystyczne dla danej społeczności,
3. kulturowe definicje traktują „wartość”, jako powszechnie pożądane dobra, akceptowalne sądy, przekonania oraz zachowania przyjęte za godne przez dane społeczeństwo, jest to również pewne kryterium lub zasady określające cele i dążenia poszczególnych jednostek lub grup społecznych.

Zasady zaś, to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niniejszy dokument będzie działał w oparciu o najwyższe wartości i następujące zasady:

Zasada solidarności społecznej – oznaczająca wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.

Zasada samopomocy – przejawiać się będzie w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych.

Zasada równości – zapewnienie równego udziału wszystkim podmiotom biorącym udział w tworzeniu rzeczywistości powiatu.

Zasada pomocniczości – samorząd powiatu realizuje jedynie te przedsięwzięcia, które nie mogą być realizowane na poziomie lokalnym.

Zasada partycypacji – odpowiedzialne uczestnictwo obywateli w określaniu i rozwiązywaniu własnych problemów.

Zasada samorządności – stanowić będzie realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.

Zasada dobra wspólnego – poszukiwanie kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.

Mówiąc o wartościach, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, jaką jest dobro jednostki i rodziny. Ta wartość stała się fundamentem niniejszego dokumentu programowego, gdyż rodzina stanowi wspólnotę osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego. Jest pierwotną i najpowszechniejszą grupą społeczną prawie każdego z nas. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat wartości i norm społecznych. Identyfikując się z nią, człowiek współtworzy i przejmuje kultywowane w rodzinie poglądy, postawy, wzory zachowania i postępowania.

I.3. TŁO I PRZYCZYNY POWSTAWANIA STRATEGII

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany tych stanów rzeczy występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Powiatowa Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem prawnie uwarunkowanym. Obowiązek opracowania wynika wprost z art. 19.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ponadto dla prawidłowej konstrukcji dokumentu zostały wzięte pod uwagę także inne akty prawne, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przy realizacji Strategii może zachodzić również potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Jak wspomniano we wstępie dokumentu, dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek - jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach wspólnoty działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy UE.

W Powiatowej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych, biznesu oraz uznaje się za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski;
- Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010;
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013);

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- Strategia Rozwoju Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego;
- Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020;
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Zgierskiego na lata 2007-2015;
- Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Zgierskim na lata 2011-2013.

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju czy województwa pozwala na skuteczniejsze programowanie działań tak, aby wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

I.4. DOKUMENTY STRATEGICZNE- GŁÓWNE ZAŁOŻENIA

I.4.1. DOKUMENTY KRAJOWE I EUROPEJSKIE

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS) jest dokumentem przygotowanym przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Jerzy Hausner Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Zespół został powołany 14.04.2003 r. przez Prezesa Rady Ministrów. Głównym celem Strategii jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy;

- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy;
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia;
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Polska zdecydowała się na utworzenie Narodowej Strategii Integracji Społecznej również ze względu na pełniejsze realizowanie programów przełamania ugruntowanej bierności społecznej oraz okoliczności i przyczyn wykluczenia społecznego, które lokowane są na kilku płaszczyznach:

- grupowej dyskryminacji, ograniczającej swobodę i możliwości działania jednostek;
- zerwaniu więzi społecznych, prowadzącego do pozbawiania jednostki zdolności do działania,
- niedostatecznym poziomie zabezpieczenia podstawowych potrzeb społecznych tych obywateli, którzy nie są zdolni, własnym staraniem, zapewnić ich sobie sami.

Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji ***prawa do edukacji*** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji ***prawa do zabezpieczenia socjalnego***:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;

- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji ***prawa do pracy***:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji ***prawa do ochrony zdrowia***:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego w celu objęcia nimi kobiet i dzieci.

W zakresie realizacji ***innych praw społecznych***:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

***Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
(Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)***

Polska, wstępując do Unii Europejskiej, włączyła się w realizację jednej z ważniejszych wspólnotowych polityk – polityki spójności, mającej na celu promowanie harmonijnego rozwoju całego terytorium UE-25, poprzez działania prowadzące do

zmniejszania dysproporcji w poziomach rozwoju jej regionów, a tym samym do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Wspólnoty.

Na podstawie wytycznych UE określających główne cele polityki spójności oraz uwzględniając uwarunkowania społeczno - gospodarcze Polski przygotowano Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Dokument określa kierunki wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie do poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010”

W dniu 16 grudnia 2008 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Program "Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010". Dokument został przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w związku z uczestnictwem Polski w otwartej metodzie koordynacji Unii Europejskiej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i integracji społecznej.

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010” jest dokumentem, którego celem jest poprawa efektywności otwartej metody koordynacji Unii Europejskiej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz wzmocnienie interakcji pomiędzy otwartą metodą koordynacji w polityce społecznej a Strategią Lizbońską na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Dokument obejmuje trzy obszary działań: integrację społeczną, system emerytalny oraz opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową, które zostały ujęte w trzech częściach składowych Programu, tj. w Krajowym Planie Działań

na rzecz Integracji Społecznej, w Krajowej Strategii Emerytalnej oraz w Krajowym Planie na rzecz Opieki Zdrowotnej i Opieki Długoterminowej. Przyjęto, że Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej będzie realizowany w ramach trzech priorytetów tematycznych, w obrębie których wyznaczono następujące działania:

Priorytet 1. *Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży*

- poprawa sytuacji dochodowej rodzin;
- rozwój usług opiekuńczych nad dzieckiem;
- wyrównywanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dla uczących się dzieci i młodzieży z ubogich rodzin.

Priorytet 2. *Integracja przez aktywizację*

- rozwój ekonomii społecznej;
- rozwój narzędzi i instrumentów na rzecz aktywnej integracji;
- realizacja programów integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Priorytet 3. *Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych*

- poprawa jakości usług edukacyjnych;
- rozwój budownictwa socjalnego;
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- profilaktyka w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- rozwój usług dla ludzi starszych;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- rozwój nieodpłatnej pomocy prawnej.

Strategia Lizbońska

Od lutego 2005 roku rozpoczął się nowy okres strategii społeczno - gospodarczej Unii Europejskiej. Ogłoszono wówczas - nowy początek Strategię Lizbońską. Jako jeden z podstawowych celów UE uznano wzrost zatrudnienia, w tym zaangażowanie większej liczby osób w aktywną działalność zawodową oraz modernizacją systemów zabezpieczeń społecznych.

Głównym celem Strategii Lizbońskiej było stworzenie na terytorium Europy konkurencyjnej gospodarki na świecie. Dokument skupiał się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta o wiedzę), liberalizacji (rynków telekomunikacji, energii,

transportu oraz rynków finansowych), przedsiębiorczości (ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej (kształtowanie aktywnego państwa socjalnego).

Zdecydowana większość działań podejmowanych w zakresie Strategii Lizbońskiej związana była z modernizacją polityki zatrudnienia oraz kreowaniem pozytywnych zmian na rynku pracy. W ramach sformułowanych celów wyróżniono następujące priorytety odnoszące się do polityki społecznej:

- stworzenie sprzyjających warunków umożliwiających powstanie i rozwój firm innowacyjnych, szczególnie w grupie małych i średnich przedsiębiorstw, oraz stymulowanie przedsiębiorczości;
- rozwój aktywnej polityki zatrudnienia;
- poprawa jakości pracy;
- mobilność pracowników – otwarcie europejskich rynków pracy;
- inwestowanie w zasoby ludzkie;
- zabezpieczenie społeczne i promowanie integracji społecznej.

W obszarze integracji społecznej konkretyzację Strategii Lizbońskiej stanowiły Cele Nicejskie, które obejmowały cztery podstawowe działania:

- zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich;
- zapobieganie ryzyku wykluczenia;
- pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych);
- mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

W lipcu 2005 r. w projekcie **Strategicznych Wytycznych Wspólnoty na lata 2007-2013**, zwrócono uwagę na potrzebę działań na rzecz modernizacji systemu zabezpieczenia społecznego w związku z działaniami na rzecz wzrostu zatrudnienia. Jako jeden z priorytetów uznano stworzenie integracyjnego rynku pracy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji lub osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rada przyjęła Wytyczne dla polityk zatrudnienia państw członkowskich. W wytycznych, uznano, że zwiększanie udziału w zatrudnieniu i zwalczaniu wykluczenia społecznego wymaga ułatwiania dostępu do rynku pracy osobom poszukującym pracy, zapobiegania bezrobociu i zapewnienia osobom, które straciły pracę, bliskiego związku z rynkiem pracy oraz możliwości zwiększania swych szans na znalezienie pracy. Wymaga to

– zdaniem Rady - zniesienia barier na rynku pracy poprzez pomoc w skutecznym poszukiwaniu pracy, ułatwiania dostępu do szkoleń i stosowania innych aktywnych środków na rynku pracy, zapewnienia opłacalności pracy, jak również usuwania potencjalnych pułapek wynikających z bezrobocia, ubóstwa i braku aktywności. Szczególną uwagę należy zwrócić na wspieranie udziału w rynku pracy osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym pracowników o niskich kwalifikacjach, również poprzez rozszerzanie usług socjalnych i ekonomii społecznej oraz rozwój nowych źródeł miejsc pracy w odpowiedzi na potrzeby społeczne. Szczególne znaczenie ma zwalczanie dyskryminacji, promowanie dostępu do zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz integracja imigrantów i mniejszości narodowych, etnicznych.

Wytyczne poruszają problem integracji osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zachęcając państwa członkowskie do wprowadzania zachęt do podjęcia pracy, co ma obejmować wczesną identyfikację potrzeb, pomoc w szukaniu pracy oraz poradnictwo i szkolenia, jako część spersonalizowanych planów działania, a także do zapewniania usług społecznych koniecznych dla wspierania włączania w rynek pracy osób w trudnej sytuacji oraz do działania na rzecz spójności społecznej i terytorialnej oraz eliminowania ubóstwa.

W lipcu 2006 roku Komisja Europejska wskazała, iż państwa członkowskie powinny skoncentrować swoje działania w ramach polityki społecznej w szczególności na:

- przyciągnięciu na rynek pracy i zatrzymaniu w aktywności zawodowej większej liczby osób oraz modernizacji systemów zabezpieczenia socjalnego;
- zwiększeniu zdolności dostosowawczych pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy;
- zwiększeniu inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i podnoszenie umiejętności.

Pod koniec 2009 roku Komisja Europejska ogłosiła konsultacje w sprawie nowej strategii na lata 2010-2020 – **Europa 2020**. Jej głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Założeniem dokumentu jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia. Kierunek całemu procesowi ma nadać pięć wymiernych celów Unii Europejskiej na rok 2020, które zostaną przełożone na cele krajowe. Obejmują

one zatrudnienie, badania i innowacje, zmiany klimatu i energię, edukację oraz walkę z ubóstwem.

Europejski Fundusz Społeczny

Europejski Fundusz Społeczny jest głównym instrumentem finansowym Unii Europejskiej umożliwiającym wspieranie zatrudnienia, poprawę warunków pracy i wyrównanie szans dla wszystkich obywateli UE poszukujących pracy. Jego działalność polega na inwestowaniu w zasoby ludzkie w Europie – pracowników, młodzież i wszystkich ludzi szukających pracy. Dofinansowanie z EFS w wysokości 10 miliardów euro rocznie przyczynia się do zwiększenia szans na zatrudnienie dla milionów Europejczyków, przede wszystkim dla tych, którzy mają trudności ze znalezieniem pracy.

Unia Europejska dąży do zwiększenia liczby miejsc pracy i poprawy warunków zatrudnienia oraz rozwoju integracji społecznej. Założenia te są podstawą strategii Europa 2020 na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu w UE. Wyzwania te są szczególnie istotne w obecnej sytuacji gospodarczej. EFS odgrywa ważną rolę w realizowaniu celów Europy oraz w łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego – przede wszystkim wzrostu bezrobocia i poziomu ubóstwa.

Komisja Europejska, wspólnie z państwami UE, określa **priorytety EFS** i sposoby wykorzystania jego środków. Jednym z priorytetów jest poprawienie zdolności adaptacyjnych pracowników poprzez nowe umiejętności, a także nadanie nowego impulsu do rozwoju przedsiębiorstwom dzięki nowym metodom pracy. Inne projekty dotyczą poprawy dostępu do zatrudnienia: na przykład przez ułatwienie absolwentom wejścia na rynek pracy lub organizowanie szkoleń zwiększających szanse mniej wykwalifikowanych osób na znalezienie zatrudnienia. Szkolenia zawodowe i możliwości kształcenia ustawicznego zapewniające nowe kwalifikacje, stanowią zresztą znaczną część wielu projektów EFS. Kolejnym priorytetem jest pomaganie członkom grup w niekorzystnej sytuacji społecznej w znalezieniu pracy. Skupienie się na grupach w niekorzystnej sytuacji wchodzi w skład działań promujących włączenie społeczne, jako że zatrudnienie odgrywa ważną rolę w tym procesie. Obecne spowolnienie gospodarcze przyczyniło się do zdwojenia wysiłków na rzecz zatrzymania ludzi na rynku zatrudnienia lub ułatwienia im szybkiego powrotu do pracy.

Działalność Europejskiego Funduszu Społecznego polega także na finansowym wspieraniu dziesiątków tysięcy lokalnych, regionalnych i krajowych projektów związanych z zatrudnieniem: od przedsięwzięć na rzecz zatrudnienia niepełnosprawnych, prowadzonych przez niewielkie organizacje charytatywne, po ogólnokrajowe inicjatywy promujące szkolenia zawodowe wśród ogółu społeczeństwa.

Projekty wspierane przez EFS są przeznaczone dla różnych grup docelowych, zatem różnią się właściwościami, skalą i celami. Niektóre są związane z systemami kształcenia, nauczycielami i uczniami, inne dotyczą młodzieży i osób starszych poszukujących pracy, zaś jeszcze inne – potencjalnych przedsiębiorców, bowiem w centrum działań EFS są ludzie.

1.4.2. DOKUMENTY REGIONALNE

Strategia Rozwoju Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego

Strategia Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego jest wyznacznikiem zakresu i formy strategii rozwiązywania problemów społecznych na poziomie powiatu i gminy. Stanowi punkt odniesienia dla wyboru priorytetów i kierunków działań strategii lokalnych. Jednocześnie jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego w obszarze – polityka społeczna, społeczeństwo obywatelskie.

Strategia w zakresie Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego nawiązuje do priorytetów polityki społecznej zawartej w Narodowej Strategii Polityki Społecznej na lata 2007-2013 w szczególności w zakresie przyjętych celów strategicznych:

- wdrażanie aktywnej polityki społecznej;
- systemowa pomoc osobom i rodzinom;
- tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień;
- zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
- propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku poprodukcyjnym.

Zadaniem samorządu województwa jest nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych, ale również organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Centrum Polityki Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające do wyrównywania poziomu życia mieszkańców regionu. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

Cel zasadniczy Strategii, określony jako misja działań samorządu województwa w sferze polityki społecznej, wyznacza kierunki wszystkich działań. Misja jest jednocześnie wyrażeniem głównej intencji, której podporządkowane są cele strategiczne. Jest nią poprawa jakości życia mieszkańców. Jej realizacja koncentruje się na 3 obszarach, wyrażonych w celach strategicznych:

I. Wspieranie działań sprzyjających aktywności życiowej osób i rodzin:

- systemowa pomoc osobom i rodzinom;
- zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień.

II. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ich ze środowiskiem:

- motywacja osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych patologią społeczną do zmiany stylu życia;
- poprawa warunków społecznego i zawodowego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
- wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zapobieganie sytuacjom kryzysowym wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy.

III. Zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych:

- zwiększenie wiedzy dotyczącej stanu problemów społecznych;
- zwiększenie skuteczności oddziaływania skierowanego do środowisk wymagających pomocy systemowej;
- zwiększenie dostępności kształcenia i szkolenia zawodowego pracowników służb społecznych;
- zmniejszenie rozmiarów ubóstwa i zwiększenie instytucjonalnego oddziaływania na rzecz wyrównywania poziomu życia;

- zwiększenie dostępności innowacji w zakresie polityki społecznej.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Zgierskiego na lata 2007-2015

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2015 opracowany dla Powiatu Zgierskiego stanowi kontynuację powiatowej strategii na lata 2005-2006 i jest zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, a także z innymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym. Dokument składa się z trzech części:

- 1) części analitycznej;
- 2) części zadaniowej;
- 3) opisu systemu wdrażania i monitorowania.

W dokumencie zawarto analizę sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu oraz zidentyfikowano i zdiagnozowano problemy lokalne. Dzięki temu Plan Rozwoju Lokalnego stał się aktem, w którym można było określić potrzeby społeczności lokalnej oraz kierunki działań zmierzających do poprawy obecnej sytuacji i rozwiązania problemów. PRL jest dokumentem strategicznym przedstawiającym wizję rozwoju powiatu, a w szczególności określającym listę rankingową projektów inwestycyjnych, które z udziałem funduszy europejskich były i będą realizowane w powiecie w okresie programowania polityki regionalnej UE tj. w 2007-2013 roku oraz następnych latach. W Planie przedstawiono także sposoby wdrażania, monitorowania i oceny jego realizacji.

Spośród kilku obszarów inwestycyjnych uwzględnionych w planie finansowym na lata 2007-2015, będącym integralną częścią PRL, należy wymienić te, które odnoszą się do szeroko rozumianej sfery społecznej.

W obszarze **infrastruktura oświatowa** zapisano następujące zadania inwestycyjne:

- aktywizacja ruchowa uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Aleksandrowie Łódzkim poprzez budowę sali gimnastycznej,
- wzrost przystosowania mieszkańców do wymogów rynku pracy poprzez udoskonalenie infrastruktury edukacyjnej i technicznej oświaty i pomocy społecznej.

W obszarze **infrastruktura społeczna** zapisano następujące zadanie:

- wzrost zdolności adaptacyjnych mieszkańców na rynku pracy poprzez udoskonalenie infrastruktury edukacyjnej i technicznej oświaty i pomocy społecznej.

W obszarze **infrastruktura ochrony zdrowia** zapisano zadanie:

- wzrost jakości usług medycznych powiatowej służby zdrowia poprzez usprawnienie infrastruktury technicznej i informatycznej.

Szacowaną wartość wszystkich kosztów inwestycyjnych na lata 2007-2015 określono w PRL powiatu zgierskiego na 146 743 320 zł.

Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013- 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013 – 2020 jest kluczowym dokumentem strategicznym, który poprzez swoją zawartość, a także sposób dochodzenia do uwzględnionych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Powiecie, wyznacza długofalowe kierunki jego rozwoju oraz wskazuje działania, których realizacja przyczyni się do rozwoju obszaru.

Na potrzeby Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013 – 2020 wizja regionu została sformułowana w następujący sposób: ***W 2020 ROKU POWIAT ZGIERSKI RÓWNOMIERNIE ROZWINIĘTYM OBSZAREM O WYSOKIM POZIOMIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO OSIĄGNIĘTYM DZIĘKI WYKORZYSTANIU POŁOŻENIA PRZY SKRZYŻOWANIU DRÓG, BLISKOŚCI ŁODZI I PARTNERSTWIE LOKALNYCH SAMORZĄDÓW.***

Natomiast Misja Powiatu Zgierskiego brzmi następująco:

STAROSTWO POWIATOWE JAKO INICJATOR I KOORDYNATOR DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH SPÓJNEMU ROZWOJOWI CAŁEGO OBSZARU POWIATU W PARTNERSTWIE Z GMINAMI WCHODZĄCYMI W JEGO SKŁAD.

W celu realizacji wizji i misji Powiatu, zdefiniowany został katalog kluczowych dla jego rozwoju celów strategicznych i służących ich osiągnięciu celów operacyjnych. Łącznie zdefiniowane zostały cztery cele strategiczne oraz trzynaście przyporządkowanych im celów operacyjnych.

I. Rozwój zintegrowanego transportu.

- I.1. Rozwój transportu publicznego;
- I.2. Rozbudowa i modernizacja dróg.
- II. *Tworzenie miejsc pracy.*
 - II.1. Przyciąganie inwestorów oraz stworzenie spójnej oferty inwestycyjnej;
 - II.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości;
 - II.3. Dostosowanie szkolnictwa do potrzeb lokalnego rynku pracy;
 - II.4. Stworzenie zintegrowanej informacji nt. miejsc pracy;
- III. *Tworzenie korzystnych warunków do życia dla mieszkańców i inwestorów.*
 - III.1. Ochrona zdrowia;
 - III.2. Dostosowanie oferty edukacyjnej do bieżących oraz przyszłych potrzeb mieszkańców;
 - III.3. Ochrona środowiska i utrzymanie porządku publicznego;
 - III.4. *Wspieranie osób, rodzin i umacnianie wspólnot mieszkańców, którzy w oparciu o partnerstwo publiczne przeciwdziałają wykluczeniu osób i grup społecznych.***
- IV. *Promocja Powiatu.*
 - IV.1. Rozwój partnerstwa lokalnych samorządów;
 - IV.2. Zintegrowana oferta promocyjna Powiatu;
 - IV.3. Rozwój tożsamości lokalnej.

Biorąc pod uwagę wszystkie cele należy przede wszystkim traktować Powiat, jako ośrodek pełniący funkcję koordynacyjną i integracyjną szczególnie w przypadku realizacji działań obejmujących współpracę międzygminną. Powiat staje się więc swego rodzaju układem funkcjonalnym wzmacniającym rozwój partnerstwa lokalnych samorządów, nakierowanym na osiągnięcie spójnego rozwoju całego obszaru.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych jest integralną częścią Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego i w pełni odpowiada na cel III.4 *Wspieranie osób, rodzin i umacnianie wspólnot mieszkańców, którzy w oparciu o partnerstwo publiczne przeciwdziałają wykluczeniu osób i grup społecznych.*

II.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU ZGIERSKIEGO

INFORMACJE OGÓLNE OBSZARU

Rycina 1. Mapa Polski z wyszczególnionym województwem łódzkim

źródło: strona internetowa: http://pl.wikipedia.org/wiki/Województwo_łódzkie

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej 7 sierpnia 1998 roku zdecydował, o powstaniu Powiatu Zgierskiego z siedzibą w Zgierzu. Został on powołany do życia w ramach reformy administracji publicznej w dniu 1 stycznia 1999 roku.

Rysunek 1. Herb i flaga Powiatu Zgierskiego

Źródło: strona internetowa: http://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_zgierski

Barwy i układ herbu oraz flagi został ustanowiony Uchwałą Nr XVII/121/03 Rady Powiatu Zgierskiego z dnia 28 listopada 2003 r.

Rycina 2. Mapa Powiatu Zgierskiego

Źródło: strona internetowa: http://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_zgierski

Powiat Zgierski położony jest w województwie łódzkim, na północny-zachód od Łodzi. Zajmuje powierzchnię 855,18 km²: użytki rolne 66%, użytki leśne 19%. Powiat tworzy 9 gmin: 3 gminy miejskie (Głowno, Ozorków, Zgierz), 2 miejsko-wiejskie (Aleksandrów Łódzki, Stryków) i 4 wiejskie (Zgierz, Głowno, Ozorków, Parzęczew). Na terenie powiatu są 263 miejscowości i 182 sołectwa.

Poniższa tabela szczegółowo przedstawia gęstość zaludnienia Powiatu Zgierskiego w poszczególnych gminach.

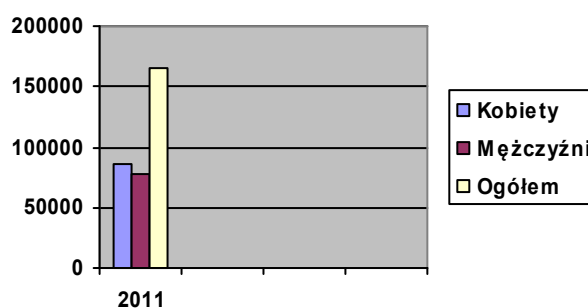
Tabela 1. Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego z końcem 2011 roku

Ludność w 2011r.			
Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	
164.608	86 116	78 492	
Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia w ha	Ludność na 1 km²
Powiat Zgierski	164 608	85 518	192

Gmina miejska Zgierz	58 163	4 233	1 374
Gmina miejska Ozorków	20 437	1 546	1 322
Gmina miejska Głowno	15 073	1 984	760
Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki	29 068	11 643	250
Gmina miejsko-wiejska Stryków	12 316	15 790	78
Gmina wiejska Zgierz	12 718	19 905	64
Gmina wiejska Głowno	4 854	10 477	46
Gmina wiejska Ozorków	6 872	9 551	72
Gmina wiejska Parzęczew	5 107	10 389	49

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Wykres 1. Gęstość zaludnienia w Powiecie Zgierskim z końcem 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2011r. w Powiecie Zgierskim zamieszkiwało 164 608 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 192 osób/km². Należy zauważyć fakt, iż nastąpił proces powolnego, acz systematycznego wzrostu populacji w regionie. W porównaniu z dwoma ostatnimi latami, liczba mieszkańców Powiatu wzrosła o 2 649 osób. W 2011 r. najwięcej osób zamieszkiwało gminę miejską Zgierz 58 163, natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców, liczyła gmina wiejska Głowno 4 854. Warto podkreślić, iż Powiat należał do jednych z najbardziej zaludnionych rejonów w województwie łódzkim, choć przyrost naturalny w 2011 r. na 1000 ludności obliczonej w stosunku do ludności dla 2009 r.- zameldowanej na pobyt stały, wyniósł -2,6, a liczba zgonów na 1000 ludności w 2011 r. wyniosła 11,9.

Na przestrzeni lat 2006-2010 zwiększyła się w Powiecie Zgierskim liczba oddanych do użytku mieszkań. W roku 2006 ogółem liczba mieszkań wynosiła 61 838, w 2010–63 615, natomiast liczba mieszkań oddanych w roku 2011 wyniosła 62,8 tys. sztuk. Pod względem budownictwa mieszkaniowego i liczby mieszkań oddanych do użytkowania w 2011 roku powiat zajął 2 miejsce w województwie łódzkim.

Położenie geograficzne. Powiat jest usytuowany w centrum kraju. Jest to teren nizinny należący do Krainy Wielkich Dolin, a ukształtowanie rzeźby terenu jest niezwykle zróżnicowane. Region rozciąga się na różnych wysokościach i odzwierciedla poszczególne fragmenty rzeźby Niziny Środkowopolskiej oraz przyciąga bogactwem walorów przyrodniczych, między innymi: Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, rezerwat jałowców „Ciosny”, Dąbrowa Grotnicka, Grądy nad Lindą i Grądy nad Moszczenicą, które obfitują w rzadkie gatunki roślin i drzew. W okolicach Rogóźna na głębokości ok. 300 m znajduje się podziemne jezioro sprzed 130 tys. lat. Jurajska woda tego zbiornika jest bogata w minerały. Ponadto na głębokości 600 m znajduje się ciepłe morze o temp. 80 C°. Pokłady wód mogą być podstawą do rozwoju uzdrowiska balneologicznego.

Rycina 2. Mapa Powiatu Zgierskiego

Źródło: strona internetowa: <https://www.google.pl/search?q=powiatzgierski>

Na terenie Powiatu Zgierskiego znajduje się 20 pamiątek **polskiej kultury szlacheckiej**. Niektóre z nich można oglądać odrestaurowane w pełnej okazałości. Do

najbardziej znanych obiektów należą: Pałac Rzewuskich w Bratoszewicach (1921 – 1922) oraz pałac Enderów w Woli Błędowej (1937 – 1929). Mianem pałacu zwykło się również określać XIX-wieczną posiadłość fabrykanckiej rodziny Schlosserów w Ozorkowie. Do najlepiej utrzymanych lub odrestaurowanych dworców należą obiekty w Dzierżanej (1924), Dobieszkowie (II połowa XIX w.), Głownie (ok.1840), Nakielnicy (ok.1840) oraz Jeżewie (pocz. XX w.). Część z nich zachowała oryginalne wnętrza. Do ciekawych obiektów zabytkowych należą także najstarsze budowle sakralne, które można zobaczyć w:

- Białej – kościół p.w. św. Piotra i Pawła;
- Giecznie – kościół p.w. Wszystkich Świętych i Świętego Jakuba – drewniane kościoły (świątynie te budowano zgodnie ze starą polską tradycją ciesielką, według której w całej Polsce stawiano niegdyś chaty, stodoły i dworki);
- Modlnej – kościół p.w. Bożego Ciała;
- Parzęczewie – kościół p.w. św. Rocha;
- Zgierzu – neogotycki kościół farny p.w. św. Katarzyny;
- Leśmierzu – gotycki kościół z dębowym ołtarzem i naturalnej wielkości figurą św. Józefa;
- Ozorkowie – Kościół Ewangelicko – Augsburski.

Szczególne walory przyrodnicze. Duża ilość zbiorników wodnych, interesujące zabytki i ciekawe miejsca, sprawiają iż, Powiat Zgierski jest regionem, w którym dynamicznie rozwija się sektor turystyczny i rekreacyjny. Ukształtowanie terenu jest wyjątkowo przyjazne dla tych, którzy lubią piesze i rowerowe wycieczki. Stok narciarski na zgierskiej „Malince” odwiedzają zimą amatorzy narciarstwa i snowboardu. Latem czynne jest tam kąpielisko, wypożyczalnia sprzętu wodnego, boiska do gry w piłkę. Uzupełnieniem tej oferty są kryte pływalnie w Zgierzu, Ozorkowie i Aleksandrowie Łódzkim. Pole golfowe w Woli Błędowej, podobnie jak strykowski tor motocrossowy, stanowią dodatkową atrakcję. Szlaki turystyczne mają wartość nie tylko rekreacyjną, ale też edukacyjną – prowadzą do miejsc ważnych dla historii Polski np. trasa odwrotu 28 Pułku Strzelców Kaniowskich. Można korzystać także ze specjalnych tras agroturystycznych: konnej, pieszej i rowerowej, które przebiegają przez atrakcyjne miejsca Powiatu np.: fermę strusi afrykańskich w Białej, stary młyn w Chociszewie i kuźnię w Dzierżanej. Warto odwiedzić także liczne powstańcze

mogły i cmentarze z początku XX wieku oraz rezerwat jałowców w Rosanowie. Szlaki przebiegają także w pobliżu gospodarstw agroturystycznych, których na terenie Powiatu jest około 20. Wiele z nich posiada własne stadniny konne. Miłośników jazdy konnej może zainteresować „Agroturystyczny Szlak Konny” oznakowany kolorem pomarańczowym, przebiegający wśród pól i lasów przylegających do wsi Ciosny, Dzierżazna, Leonów i Wymokle.

Gospodarka Powiatu Zgierskiego ma charakter przemysłowo-rolniczy z silnie zaznaczoną funkcją handlowo-usługową. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku 41 697 ha zajmowały grunty rolne (blisko 50%), przy całkowitej powierzchni obszaru wynoszącej 85 518 ha. Natomiast liczba gospodarstw rolnych funkcjonujących w Powiecie wynosiła 6 131 i były to głównie gospodarstwa rozdrobnione (uprawa zbóż, ziemniaków, warzyw oraz hodowla bydła, trzody chlewnej, drobiu).

Położenie Powiatu w centrum Polski, na skrzyżowaniu istniejących dróg i szlaków kolejowych sprawia, że jest to jeden z najlepszych regionów inwestycyjnych. Stolica Powiatu – Zgierz jest jednym z głównych miast satelickich łódzkiego zespołu metropolitalnego. Powiat posiada dobre połączenie komunikacyjne z resztą kraju, przebiega tu m.in. droga krajowa nr 1 północ-południe, a w przyszłości przebiegać będzie zachodnia obwodnica Łodzi. Istotne z punktu widzenia rozwoju regionu jest położenie Powiatu na szlaku autostrad A1 (północ – południe) oraz A2 (wschód – zachód) będących elementem węzła komunikacyjnego autostrad środkowoeuropejskich o znaczeniu międzynarodowym. Na północ od Zgierza przebiega trasa A2 z węzłami w Emilii, Piątku i Strykowie. Przez Zgierz będzie również wiodła droga ekspresowa S-14, stanowiąca zjazd z autostrady A2 do Łodzi. Długość dróg powiatowych to prawie 1000 km, w tym 335 km utwardzonych.

Dużymi atutami naszego regionu są **podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej** w Aleksandrowie Łódzkim, Ozorkowie, Strykowie i Zgierzu. W Gminie Aleksandrów Łódzki powierzchnia podstrefy ŁSSE wynosi 49,6530 ha. Prowadzą tam działalność podmioty gospodarcze z branży kosmetycznej oraz elektro – energetycznej. W Ozorkowie powierzchnia podstrefy ŁSSE wynosi 22,650 ha. Specjalna strefa ekonomiczna zagospodarowana w sposób wielobranżowy stworzyła nowe miejsca pracy (bezpośrednio na terenie strefy), jak również dała zatrudnienie z tytułu usług około-strefowych. Działalność prowadzą tutaj podmioty gospodarcze z branży motoryzacyjnej, opakowań, przetwórstwa tworzyw sztucznych, budowlanej, farmaceutyczno – medycznej. W Strykowie podstrefa ŁSSE wynosi 250 879 ha. Pierwszym podmiotem, który rozpoczął tu działalność jest inwestor

z branży budowlanej. Na terenie Miasta – Gminy Stryków działają też trzy parki przemysłowe: Tulipan Park Stryków, Panattoni Park Stryków, Diamond Park Stryków. Plusem parków jest położenie w centralnej Polsce przy skrzyżowaniu autostrad A2 oraz A1, co stwarza doskonałe warunki komunikacyjne z resztą kraju.

Podstrefa ŁSSE w Zgierzu o powierzchni 25,2814 ha składa się z dwóch kompleksów: Boruty (pow. 16,62 ha) oraz Rudunek (pow. 8,6 ha). Podstrefa Zgierz została już całkowicie zagospodarowana. Park przemysłowy w Zgierzu zlokalizowany jest na obszarze byłych Zakładów Przemysłu Barwników BORUTA. Jest to jeden z najlepiej usytuowanych przemysłowych terenów inwestycyjnych w Polsce. Obecnie działa tam kilkadziesiąt firm. Proinwestycyjne działania władz spowodowały, że na terenie Powiatu działają liczne przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego m.in. z Włoch, Belgii, Holandii, USA, Francji.

FINANSE PUBLICZNE

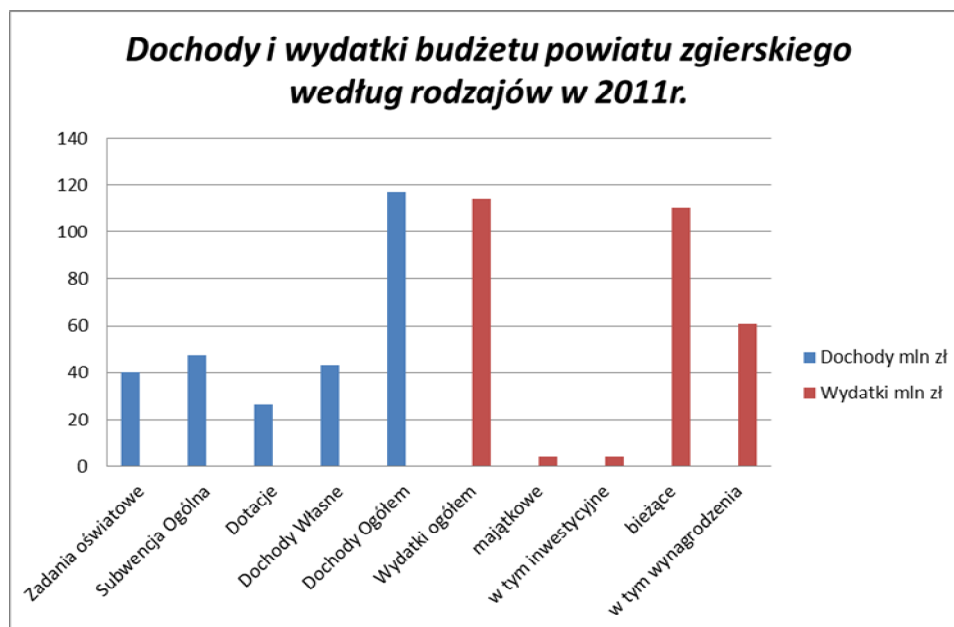
Poniższe zestawienia prezentują obraz finansów publicznych budżetu Powiatu Zgierskiego z podziałem na określone klasyfikacje w 2011 roku.

Tabela 2. Dochody i wydatki budżetu Powiatu Zgierskiego według rodzajów w 2011 r.

	DOCHODY mln zł		WYDATKI mln zł
Zadania oświatowe	40,0	wydatki ogółem	114,0
Subwencja ogólna	47,6	majątkowe	3,9
Dotacje	26,1	w tym inwestycyjne	3,9
Dochody własne	43,2	bieżące	110,1
Dochody ogółem	116,9	w tym wynagrodzenia	60,8

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Powiatu Zgierskiego według rodzajów w 2011r.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Z analizy danych należy stwierdzić, iż w 2011 roku najwyższym uzyskanym dochodem Powiatu był dochód pochodzący z subwencji ogólnej 47,6 mln, najniższy z otrzymanych dotacji 26,1 mln. Najwyższe wydatki pochłaniały zaś działania bieżące i wyniosły 110,1 mln zł.

W 2011 r. dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca Powiatu Zgierskiego wzrosły o 4 % w porównaniu z rokiem poprzednim oraz odnotowano spadek wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Powiatu o 6 %. Środki w dochodach budżetu Powiatu Zgierskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów w 2011 roku wyniosły 4,4 mln zł.

Rycina 3. Logo Unii Europejskiej

UNIA EUROPEJSKA

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Unia_Europejska

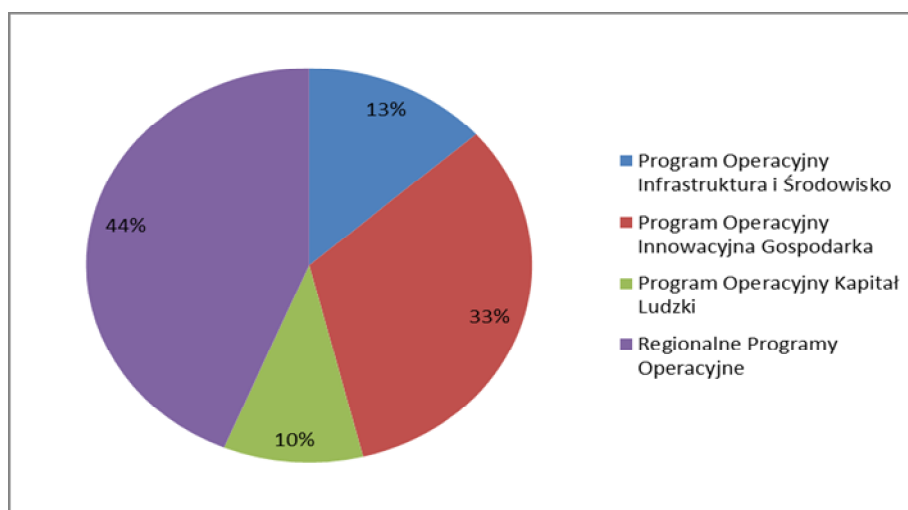
Tabela 3. Zestawienie wartości całkowitej oraz dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej

Wartość całkowita oraz dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej podpisanych umów o dofinansowanie w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu do końca 2011 roku.			
	ogółem	w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej	na 1 mieszkańca w zł
	w mln zł		
Programy operacyjne ogółem	858,1	521,2	5221
w tym: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	115,6	79,9	704
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	280,0	123,5	1704
Program Operacyjny Kapitał Ludzki	86,9	72,1	529
Regionalne Programy Operacyjne	375,5	245,7	2285

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Poniżej przedstawiamy wykres dotyczący wskazanych obszarów w tabeli powyżej.

Wykres 3. Zestawienie ogólnej wartości podpisanych umów o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu do końca 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Z danych wskazanych powyżej wynika, iż największe środki finansowe Unii Europejskiej zostały udzielone na realizację Regionalnych Programów Operacyjnych 245,7 mln zł oraz na realizację Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 123,5 mln zł.

Niższe dofinansowanie otrzymały: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 79,9 mln zł oraz Program Operacyjny Kapitał Ludzki 72,1 mln zł.

Na szczególną uwagę zasługuje analiza wydatków budżetu podzielona według odpowiednich klasyfikacji.

Tabela 4. Wydatki Budżetu Powiatu wg działów

Wydatki Budżetu Powiatu według działów w %			
	2009	2010	2011
Wydatki ogółem	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	0,1	0,1
Transport i łączność	10,7	12,9	5,1
Gospodarka mieszkaniowa	0,3	0,2	0,3
Administracja publiczna	12,8	11,1	11,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8,1	8,4	8,0
Różne rozliczenia	x	x	x
Oświata i wychowanie	34,1	34,1	37,1
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	21,7	20,4	22,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	7,0	6,8	7,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	x	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0,1	0,1
Kultura fizyczna	0,0	0,1	0,1
Działalność usługowa	0,4	0,5	0,8
Ochrona zdrowia	3,9	4,4	5,2
Pozostałe	0,7	1,1	1,4

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Według danych GUS wynika, iż 37,1 % budżetu Powiatu przeznaczony został na oświatę i wychowanie, wpływy na w/w dział miały tendencję rosnącą w stosunku do poprzednich lat. Ponadto znaczną część środków przeznaczono na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 22,4 %. Wydatki na administrację publiczną w 2011 r. wyniosły 11,7 %, natomiast znacząco zmalały wydatki na transport i łączność 5,1 %, które w ciągu pięciu lat zmniejszyły się blisko o 40%.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

OŚWIATA

Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa, kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniemi zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Do zadań własnych gmin, zgodnie z ustawą o systemie oświaty, należy zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. Poniżej przedstawiamy wykaz jednostek funkcjonujących w gminach Powiatu Zgierskiego.

Tabela 5. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzone przez gminy w 2011/12 r.

Lp.	Gmina	Liczba żłobków	Liczba placówek wychowania przedszkolnego, w tym przedszkola	Liczba szkół podstawowych	Liczba Gimnazjów	Liczba bibliotek i filii	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych
1.	Miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki	0	10	7	4	7	18

2.	Miejska Głowno	0	6	4	3	1	23
3.	Wiejska Głowno	0	3	3	3	1	14
4.	Miejska Ozorków	1	6	3	2	3	35
5.	Wiejska Ozorków	0	3	4	3	5	17
6.	Wiejska Parzęczew	0	1	2	1	2	18
7.	Miejsko-wiejska Stryków	0	9	6	3	6	14
8.	Miejska Zgierz	1	20	10	6	6	26
9.	Wiejska Zgierz	0	7	7	4	3	25
10.	Ogółem	2	65	46	29	34	

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Na terenie Powiatu Zgierskiego w roku szkolnym 2011/2012 działało 46 szkół podstawowych, w tym 5 specjalnych, 29 gimnazjów, w tym specjalnych 4. Placówek wychowania przedszkolnego było 65, 2 żłobki oraz 34 biblioteki i filie. Najwięcej uczniów przypadało na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie miejska Ozorków 35, natomiast najmniej w gminach: wiejska Głowno oraz miejsko-wiejska Stryków odpowiednio po 14 uczniów.

W Powiecie działały również 52 szkoły ponadgimnazjalne (zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły policealne oraz licea ogólnokształcące). Według danych GUS uczniów w szkołach podstawowych było 8671, w tym specjalnych 133, w gimnazjach 4 818 - w tym specjalnych 121, w zasadniczych szkołach zawodowych 472, w liceach ogólnokształcących 2 559, w liceach profilowanych 27, w technikach i ogólnokształcących szkołach artystycznych 1676 oraz szkołach policealnych 442 osoby. Pod względem stopnia skomputeryzowania placówek oświatowych oraz dostępu do Internetu Powiat Zgierski zajął 2 miejsce w województwie łódzkim (wg rankingu GUS z 2011 r).

Łączne wydatki na oświatę i wychowanie w 2011 roku stanowiły 37,1% budżetu Powiatu (były wyższe w stosunku do wydatków z roku 2010 o 3 punkty procentowe). Liczba ludności w wieku 16-21 w 2011 r. wyniosła 11 527- co stanowiło 7 % ogółu ludności w Powiecie.

Należy nadmienić, iż w szkołach działających na terenie Powiatu w celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży realizowane były projekty polegające na organizacji zajęć dodatkowych z matematyki, informatyki, przedsiębiorczości i języków obcych. W latach ubiegłych przeprowadzone zostały inwestycje związane z budową przyszkolnych obiektów sportowych oraz utworzono Interaktywne Centrum Badawcze w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Ozorkowie.

Wybrane placówki - szkoły ponadgimnazjalne funkcjonujące na terenie Powiatu Zgierskiego

1. *Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Marii Skłodowskiej Curie 5, 95-070 Aleksandrów Łódzki.*
2. *Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Głownie, ul. Tadeusza Kościuszki 10, 95-015 Głowno.*
3. *Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ozorkowie, ul. Romualda Traugutta 1, 95-035 Ozorków.*
4. *Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Zgierzu, ul. 3. Maja 41, 95-100 Zgierz.*
5. *Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Łęczycka 1, 95-070 Aleksandrów Łódzki.*
6. *Zespół Szkół Rolniczych im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach, pl. Stanisława Staszica 14, 95-011 Bratoszewice.*
7. *Zespół Szkół nr 1 im. prof. Romualda Adama Cebertowicza w Głownie, ul. Mikołaja Kopernika 24/26, 95-015 Głowno.*
8. *Zespół Szkół Zawodowych w Ozorkowie, ul. Juliusza Słowackiego 2, 95-035 Ozorków,*
9. *Zespół Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu, ul. Długa 89/91, 95-100 Zgierz.*
10. *Zgierski Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Zgierzu, pl. Jana Kilińskiego 8, 95-100 Zgierz.*

Szkoły Specjalne funkcjonujące na terenie Powiatu Zgierskiego

1. *Zespół Szkół Specjalnych im. Stefana Kopcińskiego w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Franciszkańska 14/16, 95-070 Aleksandrów Łódzki.*
2. *Zespół Szkół Specjalnych w Głownie, ul. Kopernika 26a, 95-015 Głowno.*
3. *Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie, ul. Kościuszki 27, 95-035 Ozorków.*
4. *Szkoła Podstawowa Specjalna przy Specjalistycznym ZOZ dla Dzieci w Sokolnikach,*

ul. Emilii Szanieckiej 2/12, 95-039 Sokolniki.

5. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zgierzu, ul. Parzęczewska 46, 95-100 Zgierz.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne funkcjonujące na terenie Powiatu Zgierskiego

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Warszawska 10/12, 95-070 Aleksandrów Łódzki.

2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głownie, ul. Kopernika 24/26, 95-015 Głowno.

3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgierzu, ul. Barlickiego 2, 95-100 Zgierz.

4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie, ul. R. Traugutta 1, 95-035 Ozorków.

Placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Powiatu Zgierskiego

1. Młodzieżowy Dom Kultury w Zgierzu, ul. Długa 42, 95-100 Zgierz.

2. Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim, ul. 1-go Maja 17/19, 95-070 Aleksandrów Łódzki.

3. Młodzieżowy Dom Kultury im. Małego Księcia w Ozorkowie, ul. Listopadowa 69 B, 95-035 Ozorków.

4. Miejski Ośrodek Kultury w Zgierzu, ul. Mielczarskiego 1, 95-100 Zgierz.

5. Centrum Kultury Dziecka- filia nr 1 MOK w Zgierzu, ul. Rembowskiego 17, 95-100 Zgierz.

W celu podnoszenia jakości szkolnictwa w Powiecie Zgierskim, na przestrzeni ostatnich lat podejmowanych było szereg inwestycji w zakresie infrastruktury oświatowej. Poniżej przykłady projektów.

Tabela 6. Projekty oświatowe realizowane przy współudziale środków zewnętrznych w latach 2011 – 2013

Lp.	Nazwa projektu	Realizator projektu	Wartość	Źródło finansowania
1.	Zagospodarowanie terenów zieleni przed budynkiem Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu	Całkowita wartość projektu: 14 725,40 zł Dotacja: 11 573 zł Wkład własny: 3 152,40 zł	WFOŚiGW w Łodzi
2.	„Pracownia ekologiczno – laboratoryjna <i>Ekozorientowani Głowno</i> w Zespole Szkół Licealno – Gimnazjalnych w Głownie ul. Kościuszki 10”	Zespół Szkół Licealno – Gimnazjalnych w Głownie	Całkowita wartość projektu 38 352 zł Dotacja: 36 202 zł Wkład własny 2 150 zł	WFOŚiGW w Łodzi
3.	„Moja wymarzona ekopracownia” w	Zespół Szkół Nr 1 im.	Całkowita wartość	WFOŚiGW w Łodzi

	Zespole Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu	Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu	projektu 31 814,44 zł Dotacja: 27 501,22 zł Wkład własny 4 313,22 zł	
4.	„EKOSZKOŁA – EKOPOWIAT. Szkolne ekokluby jako forma edukacji ekologicznej prowadzonej na terenie powiatu zgierskiego”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 62.500,00 zł Dotacja: 54.000,00 zł Wkład własny 8.500,00 zł	WFOŚiGW w Łodzi
5.	Roboty budowlane polegające na dociepleniu budynku oraz wykonaniu podjazdu dla osób niepełnosprawnych w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Zgierzu.	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu: 1 010 000 zł Dotacja: 505 000 zł Wkład własny: 505 000 zł	RCPS w Łodzi (środki PFRON)
6.	„Sucha zabudowa jako trwałe i efektywne wykończenie wnętrz budynków” w ramach programu sektorowego Leonardo da Vinci.	Zgierski Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Zgierzu	Dotacja:166 293,27 (100% dofinansowania)	Program sektorowy Leonardo da Vinci
7.	„Większa wiedza – lepsze jutro”	Zespół Szkół nr 1 im. prof. R.A.Cebertowicza w Głownie	Całkowita wartość projektu: 671 412 zł Dotacja: 585 806,97 zł Wkład własny: 85 605,03 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki
8.	„Lepszy start w przyszłość”	Zespół Szkół nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach	Całkowita wartość projektu 188 622,35 zł Dotacja:164 573,00 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki
9.	”Profesjonalni XXI wieku”	Zespół Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu w partnerstwie z firmą RELAX Halina Kędzierska (lider projektu)	Całkowita wartość projektu 798.648,60 zł (100% dofinansowania)	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki
10.	”PWP Animatorzy zdrowego stylu życia”	Zespół Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu w partnerstwie z firmą RELAX Halina Kędzierska (lider projektu)	Całkowita wartość projektu 1.969.321,15 zł (100% dofinansowania)	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki
11.	„Wyrównać szanse”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 180 522,14 zł Dotacja:157 497,61 zł Wkład własny: 23 024,53 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki
12.	„Wyższe kompetencje kluczowe poprzez ICT dla szkół zawodowych powiatu zgierskiego”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 1.416.626,00 zł Dotacja:1.204.132,00 zł Wkład własny: 212 494 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Program Operacyjny Kapitał Ludzki

13.	„Kompleksowa termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 2.193.271,30 zł Dotacja: 1.864.280,60 zł Wkład własny: 328 990,70 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego
14.	„Kompleksowa termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S.Staszica w Zgierzu”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 707.469,46 zł Dotacja: 601.349,04 zł Wkład własny: 106 120,42 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego
15.	Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” (boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno - szatniowym) na terenie Zespołu Szkół Nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu, przy ulicy Długiej 89-91, nr działki 521	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 1 133 000,00 zł, w tym środki własne 466 666,00 zł, Dotacja Urzędu Marszałkowskiego 333 334,00 zł, dotacja budżetu państwa 333 000,00 zł.	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
16.	„Animator – Moje Boisko – ORLIK 2012”	Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Starostwa Powiatowego w Zgierzu	Całkowita wartość projektu 18.000,00 zł Dotacja: 9.000,00 zł Wkład własny 9.000,00 zł	Zarząd Główny Szkolnego Związku Sportowego w Warszawie
17.	Zagospodarowanie terenów zieleni przed budynkiem Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu	Całkowita wartość projektu: 14 725,40 zł Dotacja: 11 573 zł Wkład własny: 3 152,40 zł	WFOŚiGW w Łodzi

Dane Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020

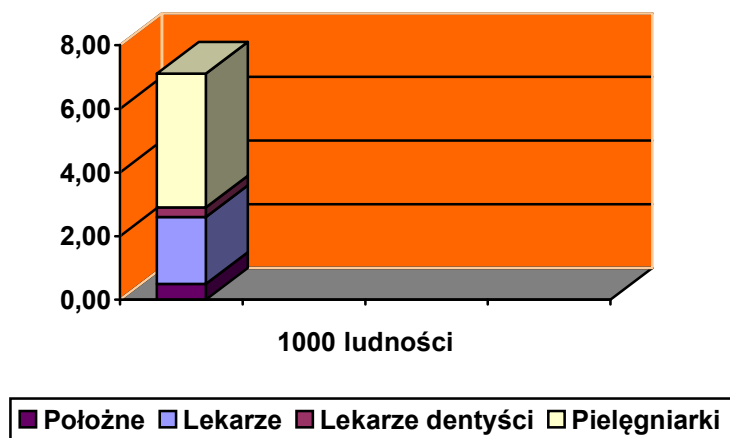
OPIEKA MEDYCZNA

Opiekę zdrowotną w Powiecie Zgierskim w 2011 r. zapewniało 99 placówek świadczących usługi lecznicze, w tym 76 stanowiły zakłady niepubliczne, zaś 23 zakłady publiczne. Ilość lekarzy przypadających na 1000 ludności w 2011 r. wyniosła 2,1, lekarzy dentyistów 0,3, pielęgniarek 4,2 oraz położnych 0,5. Liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej w 2011 roku wyniosła 1 663 osoby. W 2012 roku dokonano przekształcenia szpitala powiatowego – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, funkcjonującą pod nazwą Centrum Medyczne Boruta Sp.

z o.o. w Zgierzu. Reorganizacja związana była z pogarszającą się sytuacją finansową przychodni i coraz mniejszymi możliwościami rozwoju placówki.

Według danych GUS Powiat zajmuje 2 miejsce w województwie łódzkim pod względem liczby funkcjonujących na jego terenie szpitali i aptek.

Wykres 4. Kadra medyczna w przeliczeniu na 1000 ludności w 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

II.2. CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU ZGIERSKIEGO

MIASTO ZGIERZ

Rycina 4. Herb miasta Zgierza

Źródło: <http://www.powiat.zgierz.pl/>

Zgierz jako miasto został po raz pierwszy odnotowany w dokumencie z 1231 r. znanym z oryginału, jako Sguyr. Sama nazwa Zgierza oznacza miejsce zgorzałe, miejsce palenia ogni ofiarnych, miejsce po wypalonym lesie.

Zgierz leży w dolinie rzeki Bzury na krawędzi Wysoczyzny Łódzkiej, która tworzy lekko wyniesiony "półwysep" wcinający się w Niziny Środkowopolskie. Dzięki temu ukształtowanie terenu jest wyjątkowo urozmaicone, a deniwelacje dochodzą do 40 m wysokości. Powierzchnia miasta wynosi 42 km². Pod miastem znajdują się trzecio- i czwartorzędowe oraz górnokredowe warstwy wodonośne, z których czerpana jest woda doskonałej jakości dla potrzeb mieszkańców. W okalającej miasto Gminie Zgierz rozpoczęto eksploatację złóż wód mineralnych, zawierających znaczne ilości fluoru.

Miasto wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji, w której żyje ponad milion mieszkańców. Bliskie sąsiedztwo aglomeracji Łodzi i Warszawy wzbogaca ofertę gospodarczą, naukową, kulturalną i usługową mieszkańcom Zgierza. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości wszechstronnego rozwoju lokalnej społeczności oraz struktury samego miasta. Zgierz posiada połączenie tramwajowe z Łodzią i sąsiednimi gminami, należy także do łódzkiego węzła telekomunikacyjnego.

Istotne znaczenie dla rozwoju miasta mają budowane autostrady: A-1 (północ-południe) i A-2 (wschód-zachód), które połączą granicę polsko-niemiecką w Świecku

z Terespołem na wschodniej granicy Polski. Na północ od Zgierza przebiega autostrada A-2 z węzłami w Emilii i Strykowie. Na wschód od miasta wyznaczono trasę autostrady A-1, która będzie krzyżować się z A-2 koło Strykowa (tylko kilka kilometrów od Zgierza). Przez Zgierz będzie wiodła droga ekspresowa S-14, stanowiąca zjazd z autostrady A-2 do Łodzi. Da ona także początek zachodniej obwodnicy Łodzi.

Obecnie przez miasto przebiegają przelotowe trasy samochodowe wiodące w różne kierunki, w tym droga krajowa nr 1, łącząca porty Gdańska i Gdyni z południem Polski, a w skali Europy - Skandynawię i Bałkany. Tu znajduje się także rozwidlenie szlaków kolejowych biegnących z Łodzi na północ i na wschód. Dobry dojazd do lotniska w Lublinku (ok. 20 km) i bliskość portu lotniczego Warszawa - Okęcie (ok. 130 km) czyni Zgierz miastem atrakcyjnym dla rozwoju działalności gospodarczej. W samym mieście bardzo dobrze rozwinięty jest system lokalnego transportu zbiorowego, w pełni zaspakajający miejskie potrzeby przewozowe.

MIASTO GŁOWNO

Rycina 5. Herb miasta Głowna

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Herb_Głowna

Głowno zajmuje obszar około 20 km² i położone jest w północnej części woj. łódzkiego, na dogodnym szlaku komunikacyjnym biegnącym wzdłuż drogi krajowej nr 14 oraz linii kolejowej Łódź – Łowicz – Warszawa, w odległości zaledwie 30 km od Łodzi, 23 km od Łowicza i ok. 100 km od Warszawy. Od skrzyżowania autostrad A1-A2 w rejonie Strykowa dzieli je zaledwie 10 km, a od węzła autostradowego Łowicz w rejonie Łyszkowic

– ok. 18 km. Położenie miasta w strefie Nizin Środkowopolskich granicach obszaru Równiny Łowicko-Błońskiej, nad trzema rzekami: Mrogą, Mroźycą i Brzuśnią w otoczeniu lasów sprawia, że panuje tu specyficzny mikroklimat. Głowno posiada dwa zalewy o łącznej powierzchni 39 ha zasilane wodami rzeki Mrogi. W leśnej części Głowna najbardziej wysuniętej na północ leży rezerwat Zabrzeźnia, którego powierzchnia wynosi 27,6 ha. Teren rezerwatu porasta głównie las dębowo-grabowy. Znajdują się tu również chronione stanowiska jodły i buku.

Walory krajobrazowe i przyrodnicze Głowna docenili już przedwojenni mieszkańcy Łodzi, dla których miasto stanowiło chętnie odwiedzane letnisko. Jego mikroklimat sprzyja leczeniu chorób układu oddechowego. Głowno posiada własne Muzeum Regionalne oraz znajduje się, jedyna w województwie łódzkim, stocznia jachtów pełnomorskich JanMor.

MIASTO OZORKÓW

Rycina 6. Herb miasta Ozorkowa

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Herb_Ozorkowa

Miasto leży w granicach podziemnych wód o znacznym ciśnieniu hydrostatycznym. Wody te zalegające w utworach górnokredowych charakteryzują się dużą miękkością, miejscami są zmineralizowane, a temperatura niektórych odwiertów przekracza 200°C. Istnieją tutaj potencjalne możliwości do wykorzystywania bogactw naturalnych miasta w zakresie „produkcji wody”. W związku z tym, w mieście mogą być lokalizowane działalności „wodochłonne”.

Ozorków zajmuje powierzchnię 15.47 km², położone jest na wysokości 122–156 m n.p.m. nad Bzurą, będącą lewobrzeżnym dopływem Wisły. Miasto leży w centralnej Polsce, w województwie łódzkim przy Drodze Krajowej nr 1 – głównej trasie komunikacyjnej

łączącej południe Polski z wybrzeżem gdańskim, a także w pobliżu autostrady A-2 łączącej wschód i zachód Polski. Miasto posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z Łodzią: kolejowe, autobusowe i tramwajowe (historyczna linia tramwajowa 46). Ozorków wchodzi w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, a odległość od Łodzi wynosi ok. 25 km.

Na początku XIX w. ówczesny właściciel Ozorkowa, Ignacy Starzyński, sprowadził sukienników i farbiarzy, w ten sposób zapoczątkował rozwój przemysłu sukienniczego nad górną Bzurą. Na szczególną uwagę zasługuje przyjazd w 1817 roku rodziny Schlosserów, którzy założyli nowoczesną przędzalnię wełny, a następnie również bawełny. Obecnie Ozorków to dwudziestotysięczne miasto, na którego terenie mieszczą się nowoczesne zakłady zlokalizowane w podstrefie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która przyczyniła się do powstania nowych miejsc pracy z tytułu usług okołostrefowych. To również miejsce, gdzie można podziwiać XIX-wieczne pałace i zabytkowe kościoły, a jednocześnie aktywnie wypoczywać, korzystając z atrakcji nowoczesnej Miejskiej Krytej Pływalni „Wodnik”, Miejskiego Zalewu, Parku Miejskiego i uroków krajoznawczych położonych w pobliżu kompleksów leśnych Sokolniki i Grotniki.

MIEJSKO-WIEJSKA GMINA STRYKÓW

Rycina 7. Herb miejsko-wiejskiej gminy Stryków

Źródło: pl.wikipedia.org/wiki/Herb_Strykowa

Stryków położony jest na obszarze Wzniesień Łódzkich, nad rzeką Moszczenicą, na północny wschód od Łodzi. Obecnie przez Stryków przebiega droga krajowa nr 14 oraz autostrada A2. Dzięki powstającemu skrzyżowaniu autostrad A1 i A2 miasto stało się jednym z najważniejszych punktów komunikacyjnych tej części Europy. Wpływa to na duży

przyływ inwestorów - szczególnie z branży logistycznej. W ostatnich latach bezrobocie spadło z 13 do 4 proc. (stan na 2012 rok) Atrakcją turystyczno-rekreacyjną miasta jest (zwłaszcza w okresie letnim) zalew o pow. 9 ha wraz z plażą i strzeżonym kąpieliskiem oraz skatepark. Na uwagę również zasługuje czynny tor motocrossowy oraz włączenie do sieci komunikacji autobusowej MPK Łódź: linia 60.

MIEJSKO-WIEJSKA GMINA ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI

Rycina8. Herb miejsko-wiejskiej gminy Aleksandrów Łódzki

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksandrów_Łódzki

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki usytuowana jest w centralnej Polsce na skrzyżowaniu dwóch głównych szlaków komunikacyjnych. Gmina liczy obecnie prawie 30 tys. mieszkańców. Liczba ta dynamicznie rośnie z uwagi na migrację ludności z Łodzi i innych ościennych gmin.

Aleksandrów Łódzki to miasto satelickie Łodzi, które z uwagi na położenie oraz wysoki standard usług edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych, komunalnych, kulturalnych i socjalnych świadczonych społeczeństwu, jest jednym z najpopularniejszych ośrodków regionu łódzkiego. Niespełna 200 letnie miasto o wyraźnych tradycjach włókienniczych przekształciło się w prężny ośrodek, w który dominują nowe technologie. Dzięki zagospodarowaniu terenu byłego lotniska powstała podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która błyskawicznie przyciągnęła wielkie międzynarodowe koncerny P&G oraz ABB. Rodzime firmy przekształciły się w średnie i duże przedsiębiorstwa i dziś marki, takie jak Lady Kama, Nowatex, Legs, Wamatex, Prometheon, Martin, Stan-Mal, Sopexim świadczą o dynamice rozwoju gospodarczego gminy. Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości

(jeden na dziewięciu mieszkańców prowadzi własną firmę) oraz stopień wykorzystania nowoczesnych technologii sprawiły, że Aleksandrów Łódzki uzyskał jako jedno z 16 miast Polski, a jedyne w województwie łódzkim, tytuł E-miasta od jednej z największych firm świata –Google.

Władze Aleksandrowa Łódzkiego od ponad 10 lat stawiają na dynamiczny rozwój infrastrukturalny. Całkowita zmiana wizerunku miasta dzięki wielu strategicznie ważnym inwestycjom przynosi pozytywne efekty w postaci przyrostu ludności. Znaczące nakłady na oświatę i sport przyczyniły się do rozwoju bazy edukacyjno-sportowej i osiągnięcia imponującego „ skandynawskiego” wskaźnika ponad 50 % dzieci trenujących wybraną dyscyplinę sportu. Pięć hal sportowych z lekkoatletyczną halą i stadionem na czele, całkowicie zmodernizowany obiekt MOSiR imienia aleksandrowianina Włodzimierza Smolarka, 2 kompleksy sportowe Orlik, lodowisko Biały Orlik oraz nowoczesne boiska i hale na terenach wiejskich powodują, iż gmina rok rocznie uzyskuje tytuł Sportowej Gminy. Kompleksowość i wysoki standard we wszystkich dziedzinach rozwoju gminy owocuje każdego roku wysoką notą w Rankingu Samorządów Rzeczypospolitej – w tym czterokrotnie w „Złotej Dziesiątce”. Dbalność o innowacyjność proponowanych rozwiązań stała się w ostatnich latach powodem już dwukrotnego wyboru Aleksandrowa Łódzkiego najbardziej innowacyjną gminą w Polsce.

GMINA WIEJSKA GŁOWNO

Rycina 9. Herb gminy wiejskiej Głowno

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Głowno_gmina_wiejska

Gmina wiejska Głowno leży w północno-wschodniej części Powiatu Zgierskiego i podzielona jest administracyjnie na 31 sołectw. Jest gminą typowo rolniczą, w której przeważają gleby zaliczane do III, IV i V klasy bonitacyjnej. Aktualne kierunki rozwoju

produkcji rolnej to hodowla bydła mlecznego oraz hodowla trzody chlewnej. W produkcji roślinnej dominuje uprawa buraków cukrowych oraz ziemniaków. We wsiach, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Głowna, nacisk położony został na uprawy sadownicze (jabłonie i krzewy jagodowe) oraz warzywnictwo. W przyszłości gminie Głowno powstaną możliwości realizacji inwestycji przemysłowych i towarzyszącej im infrastruktury, wzdłuż projektowanej autostrady A-1.

GMINA PARZĘCZEW

Rycina 10. Herb gminy Parzęczew

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Herb_Parzęczewa

Gmina Parzęczew położona jest w północno - zachodniej części Powiatu Zgierskiego, w odległości 27 km od Łodzi. Posiada typowo rolniczy charakter i rozwinięte funkcje rekreacyjno- wypoczynkowe. Tutaj znajduje się siedziba władz gminy liczącej 44 wsie i 1 osiedle (Leźnica Wielka). Większość terenów gminy wyposażona jest w podstawową infrastrukturę techniczną (woda, prąd, telefon). Niewątpliwym atutem gminy jest czyste ekologiczne środowisko z dużą ilością lasów, porastających 14% ogólnej powierzchni (ok. 1,453 ha). Istotne znaczenie dla rozwoju gminy jest korzystny układ komunikacyjny.

Gmina jest atrakcyjna pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, szczególnie w swojej południowo - wschodniej części przyległej do grotnickich lasów, gdzie znajduje się 630 ha chronionego krajobrazu. W Leźnicy Wielkiej znajduje się urządzone kąpielisko strzeżone z wypożyczalnią sprzętu pływającego i parkingiem. W planach jest również rozbudowa zalewu wodnego w Parzęczewie.

Rycina 11. Herb gminy wiejskiej Zgierz

Źródło: [pl.wikipedia.org/wiki/Zgierz_\(gmina_wiejska\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Zgierz_(gmina_wiejska))

Gmina wiejska Zgierz jest pod względem powierzchni (ok. 20.000 ha) jedną z największych gmin polskich i największą w województwie łódzkim. Usytuowana jest w północnej części województwa łódzkiego. Jej północna granica w okolicach Gieczna przebiega w odległości 5 km od geograficznego środka Polski. Gminę Zgierz charakteryzuje duże zróżnicowanie terenu i piękne krajobrazy. Najciekawsze i najcenniejsze fragmenty przyrody objęte są ochroną. Rezerwaty przyrody tj. Ciosny, Dąbrowa Grotnicka, Grądy nad Lindą i Grądy nad Moszczenicą to najmniej zmienione ludzką ręką uroczyska leśne.

Na uwagę zasługuje Rezerwat Ciosny położony w miejscowości Rosanów. W rezerwacie znajduje się unikatowe skupisko jałowców porastających śródlądowe wydmy. Dąbrowa Grotnicka zajmuje powierzchnię ponad 100 ha. Rezerwat położony jest w północnej części Lasu Grotnicko-Luźmierskiego. Ponad połowę terenu gminy zajmują użytki rolne. Bogactwo lasów (największe w powiecie zgierskim), rzeczki, czyste środowisko przyrodnicze to czynniki, które sprawiły, że gmina Zgierz od wielu lat jest dużym zapleczem rekreacyjnym mieszkańców aglomeracji łódzkiej. Obecnie na terenie gminy jest ponad 15 tysięcy działek letniskowych, które tworzą skupiska w miejscowościach: Grotniki, Jedlicze, Zdzisławów, Kwilno, Rosanów, Smardzew. Wśród ośrodków wypoczynkowych na uwagę zasługuje Gminny Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Dzierżanej, gdzie znajdują się letnie domki kempingowe oraz dwork, będący obiektem całorocznym. Pełni on funkcję obiektu szkoleniowo-konferencyjnego, wyposażonego w sprzęt audiowizualny i komputery. Posiada także zaplecze hotelowe i obsługę gastronomiczną.

Do bogactw przyrody należy zaliczyć również znajdujące się w okolicach Rogóżna na głębokości ok. 300 m podziemne jezioro sprzed 130 lat oraz tzw. „ciepłe morze” o temp.+ 80°C, znajdujące się na głębokości 600 m. Ocenia się, że pokłady te mogą być podstawą rozwoju uzdrowiska balneologicznego oraz stanowić alternatywne źródło ogrzewania. Na terenie Gminy występuje również sól kamienna, gips oraz węgiel brunatny. Pokłady tych minerałów nie są eksploatowane.

GMINA OZORKÓW

Rycina 12. Herb gminy Ozorków

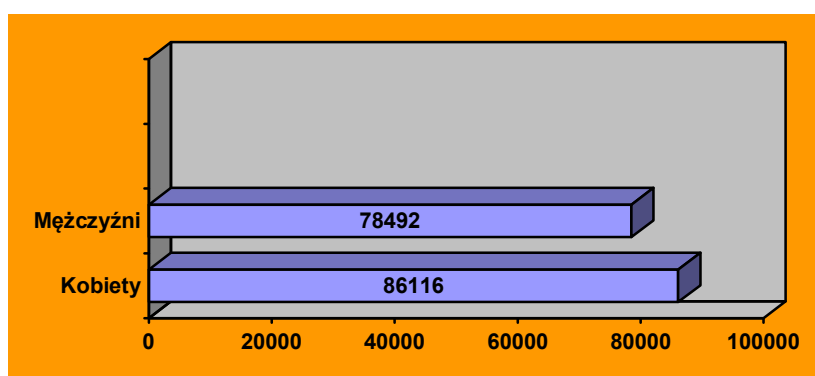
Źródło: pl.wikipedia.org/wiki/Herb_gminy_Ozorków

Gmina Ozorków powstała w 1974 roku w wyniku połączenia trzech Gromadzkich Rad Narodowych. Składa się z 33 wsi zlokalizowanych w 27 sołectwach i jednego osiedla. Gmina Ozorków jest zapleczem olbrzymiej aglomeracji łódzkiej i leży w północno – zachodniej części województwa łódzkiego, w dolinie rzeki Bzury. Na terenie gminy znajdują się zabytki sakralne i zabytkowe obiekty związane z wydarzeniami ostatniej wojny światowej. Drewniany kościół w Modłej został zbudowany w XVIII wieku i należy do najcenniejszych zabytków ziemi łódzkiej. Cmentarze wojenne w Modłej i Solcy Wielkiej pochodzą z czasów Bitwy pod Kutnem. Gmina Ozorków jest atrakcyjnym terenem turystyczno-rekreacyjnym. W części zachodniej znajduje się kompleks leśny Sokolniki-Las o wyjątkowym klimacie. Jest to gmina typowo rolnicza o przewadze upraw warzywnych. Ogółem Gmina Ozorków zajmuje 9 552 ha, w tym 7 255 ha użytków rolnych i pod względem powierzchni jest ona najmniejszą gminą w powiecie zgierskim. Warunki glebowe gminy należą do najlepszych w powiecie.

II.3. DEMOGRAFIA

Demografia do swych badań uzyskuje dane z publikacji statystycznych, reprezentatywnych prób statystycznych i ze spisów ludności. Do badań nad procesami demograficznymi używa się między innymi statystyk meldunkowych, z których uzyskuje się np. współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik dzietności, saldo migracji, oczekiwaną długość życia.

Wykres 5. Ludność Powiatu Zgierskiego według płci z końcem 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2011 roku, teren Powiatu Zgierskiego zamieszkiwało 164 608 osób, gdzie 52 % stanowiły kobiety, a 48 % mężczyźni. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w województwie łódzkim występuje najwyższy odsetek kobiet w ogólnej ludności 52,4% (wartość dla Polski – 51,7%) dla 2010 roku.

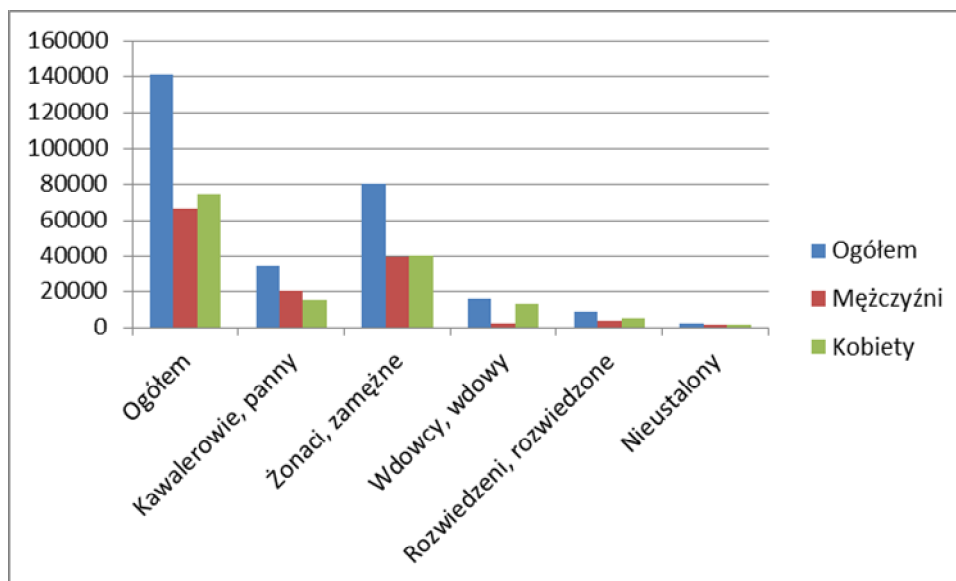
Tabela 7. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego i płci w 2011 roku

Stan cywilny	Ludność wg stanu cywilnego i płci w 2011 roku		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	140 751	66 256	74 495
Kawalerowie, panny	34 672	19 730	14 942
Żonaci, zamężne	79 779	39 618	40 161

Wdowcy, wdowy	15 412	2 284	13 128
Rozwiedzeni, rozwiedzone	8 616	3 512	5 104
Nieustalony	2 272	1 112	1 160

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie –stan na dzień 31 III 2011

Wykres 6. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego i płci w 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie –stan na dzień 31 III

W Powiecie Zgierskim najwięcej zamieszkuje osób zameżnych i żonatyh 79 779 osób, znacznie niżej plasują się kawalerowie i panny 34 672 osoby, wdowcy i wdowy 15 412, 8 616 to osoby rozwiedzone, a u 2 272 osób nie ustalono stanu cywilnego. Na szczególną uwagę zasługuje spojrzenie na dużą dysproporcję między kobietami wdowami a mężczyznami wdowcami, jest aż o 10 844 więcej wdów niż wdowców. Należy nadmienić również, iż przeciętny Polak żyje 72,7 lat, a przeciętna Polka – 81. To trzy lata dłużej niż w 2000 roku i ok. 6 lat dłużej niż 20 lat temu. Z kolei w porównaniu do 2000 r. średnia długość życia jest większa, aż o trzy lata, jednak prawdziwy postęp widać w porównaniu z połową ubiegłego wieku. W porównaniu z 1950 r. mężczyźni żyją średnio o 16,6 roku dłużej, natomiast kobiety o 19,3 roku. Jak wynika z komentarza analityków GUS, jest to efekt rozwoju nowych technologii medycznych i nowoczesnych metod diagnostycznych oraz poprawy kondycji zdrowotnej Polaków.

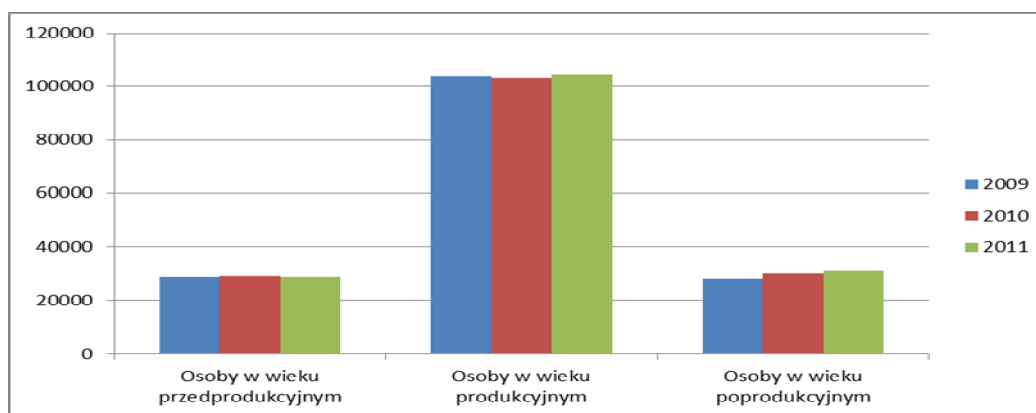
Dla polityki społecznej niemniej ważnym wskaźnikiem od ogółu populacji jest jej aktualna, jak i prognozowana struktura wiekowa. Określenie spodziewanych trendów demograficznych oparte zostało na analizie sytuacji ludnościowej powiatu w latach 2009-2011.

Tabela 8. Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2009-2011 zamieszkujących Powiat Zgierski

Rok	2009	2010	2011
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	28 799	29 076	28 910
Osoby w wieku produkcyjnym	103 946	103 276	104 552
Osoby w wieku poprodukcyjnym	28 214	29 994	31 146

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Wykres 7. Struktura ludności w latach 2009-2011 zamieszkujących Powiat Zgierski

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Z powyższych danych wynika, iż w Powiecie Zgierskim nastąpił nieznaczny wzrost ogólnej liczby osób wieku produkcyjnym w stosunku do 2009 roku – o 606 osób. Liczba mieszkańców powiatu w wieku poprodukcyjnym systematycznie rosła, by w 2011 roku osiągnąć 31 146, to o 2 932 osób więcej niż 2009 roku. Natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym, nieznacznie zmalała i wyniosła w 2011 roku 28 910.

Wyjaśnić należy, iż przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat.

Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat.

Tabela 9. Struktura wybranych danych demograficznych występujących w Powiecie Zgierskim

Wybrane dane	2009	2010	2011
Ludność	161 959	164 346	164 608
Ludność na 1 km ²	189	192	192
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,3	10,3	9,3
Zgony na 1000 ludności	11,9	11,9	11,9
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,5	-1,6	-2,6
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	4,8	5,0	4,2

Dane Urzędu Statystycznego w Łodzi

Przedstawione dane wskazują, że struktura demograficzna ludności Powiatu Zgierskiego była bardzo podobna do struktury mieszkańców województwa łódzkiego i oddawała typowe trendy dla rozwoju ludnościowego całego kraju: bardzo mała liczebnie grupa ludności urodzonej w okresie II wojny światowej, liczne pokolenie wyżu kompensacyjnego z przełomu lat 40. i 50., na którego tle wyraźnie odzwierciedla się niż z lat 60. oraz wyże demograficzne z lat 70. i 80., a także mała liczebnie (szczególnie w mieście) grupa dzieci urodzonych w latach 90., co było efektem procesów transformacji systemowej skutkującej trudną sytuacją na rynku pracy, kryzysem mieszkaniowym oraz zmniejszaniem liczby zawieranych małżeństw.

Prognozując sytuację demograficzną Powiatu na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na spadek liczby dzieci i młodzieży, co zwiastuje nieuchronnie starzenie się populacji w regionie. W obecnym stuleciu obserwuje się stały wzrost osób powyżej 60 roku życia, z jednoczesnym zaznaczeniem przewagi kobiet w tej grupie wiekowej. Sytuacja ta stanowi poważnie wyzwanie dla polityki socjalnej państwa, m.in. opracowanie strategicznych programów dla ludzi w starszym wieku w oparciu o realne rozpoznanie ich sytuacji zdrowotnej i społeczno-ekonomicznej oraz pomocy w organizacji życia i zaspokajaniu

potrzeb nie tylko tych osób starszych, których samodzielność jest ograniczona, ale i przeważającej większości starszej generacji, zachowującej przez długi okres życia sprawność i wykazujących wysoki poziom aktywności życiowej;

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się także do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych, których liczba w Polsce, według wstępnych danych Narodowego Spisu Powszechnego 2011 roku ogółem wynosiła około 4,7 mln (dokładnie 4 697,5 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju. Ponadto starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasu życia.

Tabela 10. Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Gmina	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców wg wieku i %			Przyrost naturalny	Zgony	Urodzenia żywe	Saldo migracji ogółem
		Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny				
Miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki	29 068	5 365 (18,46%)	18 615 (64,04%)	5 088 (17,5%)	-41	306	265	502
Miejska Główno	15 073	2 544 (16,88%)	9 533 (63,24%)	2 996 (19,88%)	-68	195	127	-18
Wiejska Główno	4 854	920 (18,95%)	2 993 (61,66%)	941 (19,39%)	-35	73	38	-7
Wiejska Ozorków	6 872	1 329 (19,34%)	4 317 (62,82%)	1 226 (17,84%)	-23	88	65	56
Miejska Ozorków	20 437	3 420 (16,73%)	13 188 (64,53%)	3 829 (18,74%)	-77	270	193	-55
Wiejska Parzęczew	5 107	1 038 (20,32%)	3 297 (64,56%)	772 (15,12%)	3	56	59	-49
Miejsko-wiejska Stryków	12 316	2 239 (18,18%)	7 845 (63,70%)	2 232 (18,12%)	-30	148	118	71
Miejska Zgierz	58 163	9 595 (16,49%)	36 757 (63,20%)	11 811 (20,31%)	-156	693	537	-47
Wiejska Zgierz	12 718	2 460 (19,34%)	8 007 (62,96%)	2 251 (17,70%)	-2	128	126	238

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż proces starzenia się społeczności w największym stopniu dotykał mieszkańców gminy miejskiej Zgierz oraz gminy miejskiej Głowno i wiejskiej Głowno (osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły w tych gminach odpowiednio 20,31%, 19,88 i 19,39% ogółu ludności), a w najmniejszym ludność gminy wiejskiej Parzęczew (15,12% mieszkańców gminy osiągnęło wiek poprodukcyjny). Jednocześnie najmniejszy udział grupy przedprodukcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców występował w gminie miejskiej Zgierz (16,49%). Z kolei największy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym charakteryzował gminy: wiejska Parzęczew (20,32%) oraz Ozorków i Zgierz osiągając identyczny wynik procentowy 19,34 %. Natomiast największy odsetek osób w wieku produkcyjnym zanotowano w gminie wiejskiej Parzęczew (64,56%), a najmniejszy w gminie wiejskiej Głowno (61,66%).

Niestety, dane wskazują, iż przyrost naturalny w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego jest ujemny. Wyjątek stanowi wyłącznie gmina wiejska Parzęczew, gdzie urodzeń jest więcej niż zgonów.

Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest kolejną, istotną przesłanką w aspekcie zadań i oczekiwań wobec pomocy społecznej. W ciągu ostatnich 20 lat wykształcenie awansowało do rangi kapitału człowieka, w który warto inwestować, ponieważ decyduje, bardziej niż kiedyś, o jakości życia oraz pozycji społecznej. Dobre wykształcenie jest szansą na życie w głównym nurcie społecznym, natomiast niski poziom edukacji oraz kwalifikacje nieadekwatne wobec potrzeb rynku pracy mogą stać się przyczyną wykluczenia społecznego.

Wykształcenie jest istotnym składnikiem kapitału intelektualnego Polski. Zasoby zawarte w kapitale ludzkim, strukturalnym, społecznym i relacyjnym mogą być źródłem obecnego i przyszłego dobrostanu kraju.

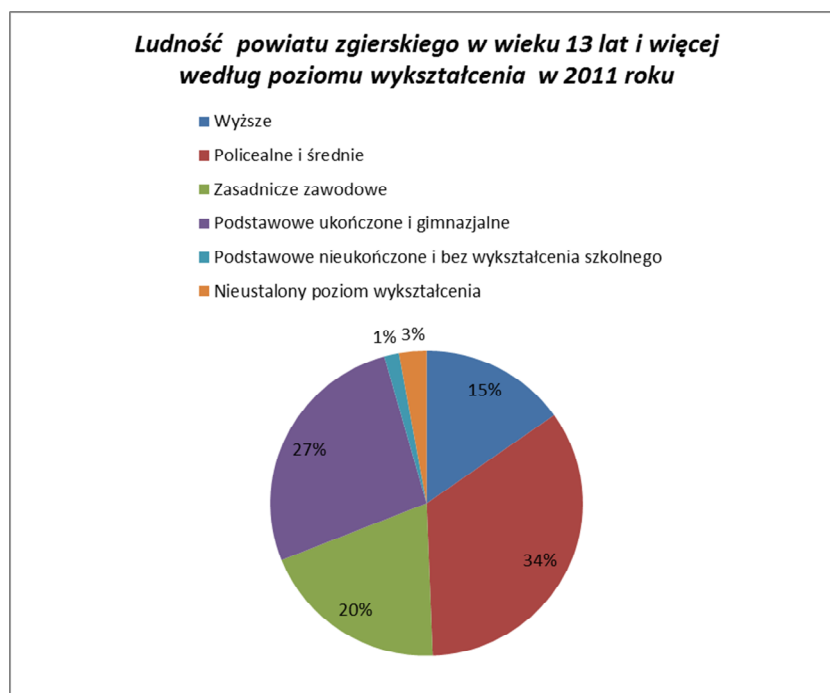
Poniższa tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców Powiatu Zgierskiego.

Tabela 11. Ludność Powiatu Zgierskiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2011 roku

Powiat	Liczba osób ogółem w wieku 13 lat i więcej	Poziom wykształcenia					
		Wyższe	Policealne i średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone i gimnazjalne	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	Nieustalony poziom wykształcenia
Powiat Zgierski	144 200 (100%)	21 900 (15,19%)	49 300 (34,19%)	28 200 (19,56%)	38 500 (26,70%)	2 200 (1,52%)	4 100 (2,84%)

Dane Urzędu Statystycznego w Łodzi

Wykres 8. Procentowe przedstawienie ludności Powiatu Zgierskiego według poziomu wykształcenia w 2011 roku

Dane Urzędu Statystycznego w Łodzi

W Powiecie Zgierskim, według danych wskazanych powyżej najczęściej mieszkańców w 2011 roku posiadało wykształcenie policealne i średnie 34,19%, wykształcenie podstawowe i gimnazjalne ukończyło 26,70 % ludności. Wykształceniem wyższym legitymowało się 15,19% ogółu mieszkańców w wieku 13 i więcej lat. Niewielki procent

mieszkańców 2,84% charakteryzowało się podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego, natomiast 2,84 % ma nieustalony poziom wykształcenia.

Tabela 12. Ludność Powiatu według głównego źródła utrzymania w 2011 roku

Powiat	Ogółem	Praca			Niezarobkowe źródło				pozostałe źródła dochodów osobno niewymienione	na utrzymaniu	nieustalone źródło
		razem	najemna	na rachunek własny	razem	emerytura	renta	zasiłki i świadczenia			
Powiat Zgierski	163 900	64 700	53 000	11 700	46 000	34 500	6 900	4 600	3 600	45 500	4 100

Dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

W Powiecie Zgierskim w 2011 roku 53 000 osób utrzymywało się z pracy najemnej, 11 700 ludności pracowało na własny rachunek. Głównym źródłem utrzymania dla 34 500 osób była emerytura oraz renta, z której utrzymywało się 6 900 osób, 4 600 to liczba osób będąca na zasiłkach i świadczeniach. 45 500 ludności Powiatu Zgierskiego było na utrzymaniu, zaś 3 600 osób korzystało z pozostałych źródeł dochodów, natomiast źródła utrzymania nie ustalono dla 4 100 osób. Należy nadmienić, iż ludność korzystająca z niezarobkowych źródeł utrzymania, jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich. W związku z tym można powiedzieć, iż wysoki wskaźnik osób, które utrzymują się również z pracy najemnej, świadczy o przemysłowo-rolniczym charakterze Powiatu.

II.4. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE W OŚRODKACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU ZGIERSKIEGO

Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są oni w stanie przezwyciężyć i rozwiązać samodzielnie. Polityka pomocy społecznej stanowi zinstytucjonalizowany system działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń, jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup. W Polsce obserwujemy w ostatnich latach zmianę paradygmatu w podejściu do pomocy społecznej, która przez wiele lat po transformacji ustrojowej miała charakter pasywny i osłonowy.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej przedstawia pomoc społeczną, jako instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodki pomocy społecznej realizują różnorodne działania, świadczą usługi, udzielają pomocy finansowej i pozafinansowej w oparciu o stosowanie przepisów wynikających z różnych ustaw. Wśród których są:

1. ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.;
2. ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.;
3. ustawa o osobach uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007 r.;
4. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.;
5. ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.;
6. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
7. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
8. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
9. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin Powiatu Zgierskiego odpowiedzialnych jest 9 ośrodków pomocy społecznej, w tym 3 w gminach miejskich, 2 w gminach miejsko-wiejskich i 4 w gminach wiejskich.

Do zadań własnych gmin o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust.1) należy m.in.:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków: okresowych, stałych, celowych;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
- sprawianie pogrzebu;
- kierowanie do domu pomocy społecznej osób wymagającej całodobowej opieki.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej kryteria dochodowe od 1 października 2012r. wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 542 zł;
- dla osoby w rodzinie - 456 zł.

Kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej :

- minimalna kwota świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - to 531 zł;
- maksymalna kwota świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - to 1260 zł;
 - maksymalna kwota zasiłku stałego - to 529 zł;
 - kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego - to 250 zł.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej tj. 542,00 zł;
2. rodzinom, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego tj. 456,00 zł, przy jednoczesnym występowaniu poza ubóstwem co najmniej jednej z wymienionych dysfunkcji:
 - sieroctwa;
 - bezdomności;
 - bezrobocia;
 - niepełnosprawności;
 - długotrwałej lub ciężkiej choroby;
 - przemocy w rodzinie;
 - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
 - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
 - bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;

- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Należy stwierdzić, iż obecnie ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego. Na syndrom głębokiego ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność, a także fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

W grudniu 2010 roku Komisja Europejska ustaliła, iż walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się na wzroście gospodarczym i zatrudnieniu oraz na nowoczesnej i skutecznej ochronie socjalnej. Interwencja innowacyjnej ochrony socjalnej musi być połączona z szerokim zestawem polityk społecznych, łącznie z ukierunkowaną edukacją, pomocą społeczną, mieszkalnictwem, zdrowiem, godzeniem życia prywatnego i zawodowego oraz polityk rodzinnych.

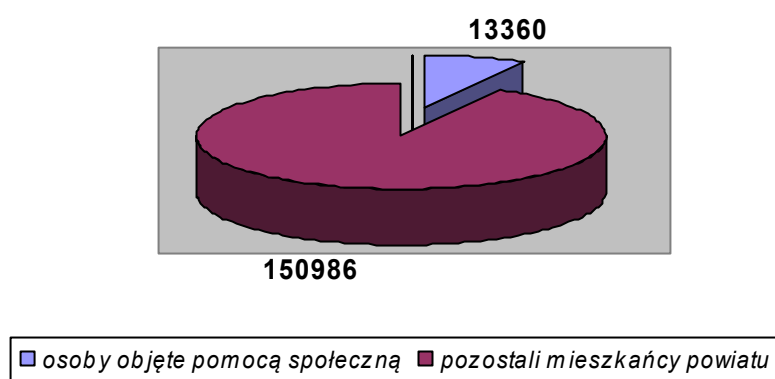
Należy nadmienić, iż zasięg ubóstwa w Polsce spada. Pozytywny kierunek zmian potwierdzają dane GUS oraz raporty Europejskiego Urzędu Statystycznego Eurostat. W ciągu ostatnich sześciu lat Polska odnotowała największy spadek liczby osób zagrożonych ubóstwem w porównaniu z innymi państwami UE. Choć zasięg ubóstwa wykazuje tendencję malejącą, to wciąż stanowi poważny problem społeczny – ponad 2 mln osób żyje w bardzo trudnych warunkach życiowych (poniżej granicy skrajnego ubóstwa). Natomiast zgodnie z metodologią Eurostatu ponad 10 mln Polaków (27,8%) było zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Czynnikiem w największym stopniu wpływającym na skalę ubóstwa jest sytuacja na rynku pracy. Pauperyzacji sprzyja przede wszystkim długotrwałe pozostawanie bez stałego źródła dochodu. Wobec spadających w ostatnich latach wskaźników

bezrobocia, o wejściu w sferę ubóstwa coraz częściej decyduje niskopłatna praca oraz zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Na terenie Powiatu Zgierskiego obecnie funkcjonuje 9 Ośrodków Pomocy Społecznej.

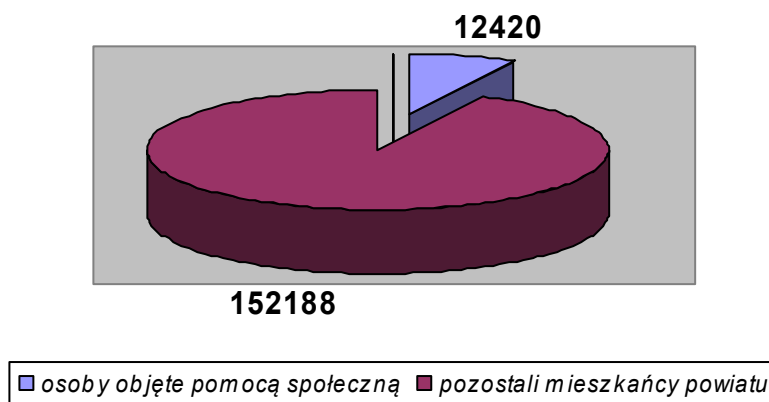
Wśród wydatków budżetu Powiatu Zgierskiego w 2011 roku przeznaczone zostało 22,4% środków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Wykres 9. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2010 roku a ludność Powiatu

Badanie własne na podstawie danych GUS I OPS Powiatu Zgierskiego

Wykres 10. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2011 roku a ludność Powiatu

Badanie własne na podstawie danych GUS I OPS Powiatu Zgierskiego

W 2010 r. spośród 164 346 mieszkańców Powiatu 13 360 (8,13%) osób objętych było pomocą społeczną. Natomiast w 2011 r. z ogólnej liczby 164 608 mieszkańców Powiatu z pomocy społecznej skorzystały 12 420 osoby (7,55%). Liczba objętych pomocą społeczną w obu omawianych latach odnosi się do członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie. Należy zauważyć, że w Powiecie Zgierskim w 2011 roku, w porównaniu do 2010 roku, nastąpił spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. Poniżej przedstawiamy szczegółowy wykaz osób korzystających z pomocy społecznej na przełomie lat 2010-2012.

Tabela 13. Osoby korzystające z systemu pomocy społecznej w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Gmina/ rok	Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej
Paręczew (wiejska)	
2010	119 rodzin
2011	224 rodzin
2012	219 rodzin
Ozorków (wiejska)	
2010	808
2011	683
2012	723
Głowno (wiejska)	
2010	612
2011	518
2012	517
Zgierz (wiejska)	
2010	560
2011	606
2012	633
Stryków (miejsko-wiejska)	
2010	1 334
2011	928
2012	1 504
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	
2010	2 015
2011	1 981
2012	2 088
Głowno (miejska)	

2010	1 589
2011	1 464
2012	1 406
Ozorków (miejska)	
2010	1 535
2011	1 467
2012	1 397
Zgierz (miejska)	
2010	3 649
2011	3 375
2012	3 483

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego oraz GUS

Przedstawione powyżej dane świadczą, iż najwięcej z pomocy społecznej w 2010 roku skorzystało osób zamieszkujących gminę miejską Zgierz 3 649, najmniej klientów pomocy społecznej było w gminie wiejskiej Zgierz 560 osób oraz w gminie Parzęczew 119 rodzin. W 2011 i 2012 podobnie jak w poprzednim roku najwięcej beneficjentów pomocy społecznej zamieszkiwało gminę miejską Zgierz (3 375; 3 483), a najmniej mieszkańcy gminy wiejskiej Głowno (518; 517) oraz gminy wiejskiej Parzęczew (224 rodzin; 219 rodzin), różnice uwarunkowane są oczywiście dysproporcjami ludności zamieszkujących Powiat Zgierski.

Obraz pojawiających się w poszczególnych gminach kwestii społecznych prezentujemy w tabelarycznym zestawieniu, które odzwierciedla najpoważniejsze determinanty istniejącej w 2010 i 2011 r. sytuacji społecznej. Zestawienie sporządzono dla każdej z gmin Powiatu Zgierskiego na podstawie danych GUS i Ośrodków Pomocy Społecznej. Uwzględniono w nim liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców, a także liczbę pracowników socjalnych.

Tabela 14. Najpoważniejsze determinanty sytuacji społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2011

Gmina/ rok	Liczba ludności	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadcze- nia	Liczba rodzin objętych pomocą społe- czną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystają- cych z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców w gminy (w %)	Liczba pracowni- ków socjalnych	Liczba asystentów rodzin	Liczba pracowni- ków OPS ogółem

Paręczew (wiejska)								
2010	5 153	119	119	393	7,63%	3	-	5
2011	5 107	224	130	423	8,28%	3	-	5
Ozorków (wiejska)								
2010	6 839	444	293	836	12,22	3	-	6
2011	6 872	365	259	703	10,23	3	-	6
Głowno (wiejska)								
2010	4 896	280	173	612	12,5	3	-	6
2011	4 854	234	137	518	10,67	3	-	6
Zgierz (wiejska)								
2010	12 482	560	341	925	7,41	6	-	16
2011	12 718	606	360	940	7,39	6	-	16
Stryków (miejsko-wiejska)								
2010	12 275	705	372	858	6,99	6	-	30
2011	12 316	622	333	761	6,18	7	-	28
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)								
2010	28 607	1 232	886	2 015	7,04	11	-	41
2011	29 068	1 220	869	1 981	6,81	12	-	31
Głowno (miejska)								
2010	15 159	966	638	1 589	10,48	7	-	26
2011	15 073	896	575	1 464	9,71	8	-	26
Ozorków (miejska)								
2010	20 569	1 535	1 139	2 483	12,07	9	-	20
2011	20 437	1 467	1 077	2 255	11,03	11	-	26
Zgierz (miejska)								
2010	58 366	3 546	1 883	3 649	6,25	29	-	79
2011	58 163	3 257	1 776	3 375	5,80	29	-	78

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego oraz GUS

Omawiając powyższe zestawienie, należy zwrócić uwagę na malejący (w 2011 roku w stosunku do 2012 r.) odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej, co szczególnie wyraźnie widać na przykładzie takich gmin, jak wiejska Ozorków, wiejska Głowno oraz miejska Ozorków. Wyjątek stanowi gmina wiejska Paręczew, gdzie liczba klientów pomocy społecznej wzrosła o 30 osób.

Porównując dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej z ogólną liczbą mieszkańców poszczególnych gmin, uzyskać można syntetyczny wskaźnik przedstawiający dysproporcje w statusie społeczno-materialnym mieszkańców w 2011 roku. Warto również dodać, że w omawianym okresie Ośrodki Pomocy Społecznej realizowały zadania przy praktycznie niezmienionej liczbie etatów, choć i tu mamy wyjątek, w gminie

miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki liczba etatów zmalała o 10, natomiast w gminie miejskiej Ozorków liczba etatów wzrosła o 6. Zmniejszyła się natomiast liczba etatów pracownika socjalnego, w 2011 roku było ich już o 7 mniej.

Tabela 15. Najważniejsze determinanty sytuacji społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w roku 2012

Gmina 2012	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Liczba pracowników socjalnych	Liczba asystentów rodzin	Liczba pracowników OPS ogółem
Parzęczew (wiejska)	219	134	429	3	-	5
Ozorków (wiejska)	374	243	674	3	-	8
Głowno (wiejska)	239	136	517	2	-	5
Zgierz (wiejska)	633	401	1 028	6	1	16
Stryków (miejsko-wiejska)	649	370	855	8	-	30
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	1 346	985	2 088	13	3	40
Głowno (miejska)	904	568	1 406	8	2	19
Ozorków (miejska)	1 397	1 002	2 264	11	-	26
Zgierz (miejska)	3 364	1 871	3 483	30	3	77

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego oraz GUS

Przyglądając się determinantom sytuacji społecznej w Powiecie Zgierskim w roku 2012 należy podkreślić, iż najwięcej osób, które były klientami pomocy społecznej zamieszkiwało gminę miejską Zgierz 3 483, znacząca liczba beneficjentów zamieszkiwała również gminę miejską Ozorków 2 264 oraz gminę miejsko-wiejską Aleksandrów Łódzki 2 088. Liczba pracowników socjalnych pracujących w Ośrodkach Pomocy Społecznej w 2012 roku wyniosła 84 etaty, natomiast wszystkich zatrudnionych osób w OPS było 226.

Dokonując analizy ilościowej beneficjentów pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego, należy zwrócić uwagę na znaczne różnice w odniesieniu do poszczególnych gmin. Najniższy odsetek beneficjentów zanotowano w 2011 roku w gminach miejskiej Zgierz 5,80 %, miejsko-wiejskich Stryków i Aleksandrów Łódzki (odpowiednio 6,18 % i 6,81%), a także w gminie wiejskiej Zgierz (7,39 %). Najwyższy – w gminie miejskiej Ozorków (11,08 %), w gminie wiejskiej Ozorków (10,67%) oraz gminie wiejskiej

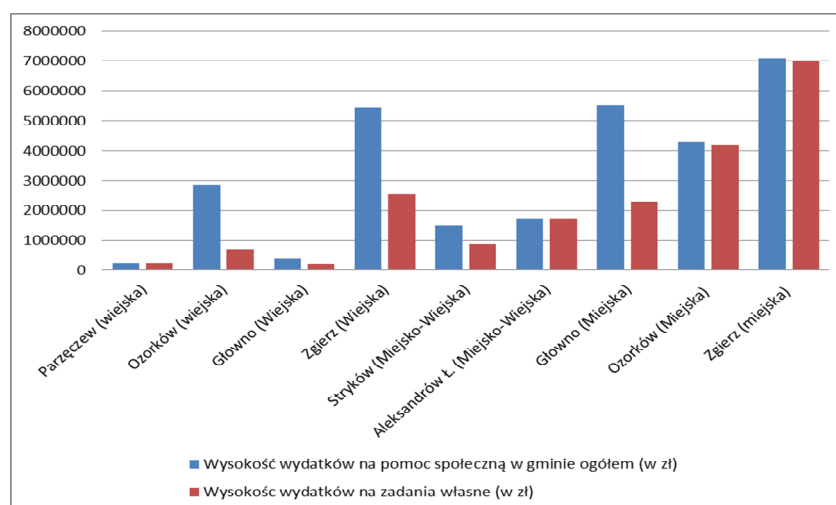
Głowno (10,67%). Wynika z tego, że charakter administracyjny gminy nie miał związku z liczbą osób korzystających z pomocy społecznej. Można natomiast doszukiwać się korelacji liczby świadczeniobiorców z położeniem geograficznym. Gminy o najniższym wskaźniku świadczeniobiorców leżą na południu powiatu, w pobliżu Łodzi. Z kolei gminy o najwyższym odsetku beneficjentów znajdują się na północy powiatu. Obok bliskości aglomeracji łódzkiej dysponującej dużym rynkiem pracy, wpływ na omawiane zjawisko ma większe uprzemysłowienie południowych gmin.

Tabela 16. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc społeczną w 2012 roku

Gmina 2012	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w gminie ogółem (w zł)	Wysokość wydatków na zadania własne (w zł)
Parzęczew (wiejska)	247 524	247 524
Ozorków (wiejska)	2 869 710	699 799
Głowno (wiejska)	381 117	217 074
Zgierz (wiejska)	5 457 127	2 538 537
Stryków (miejsko-wiejska)	1 500 722	871 925
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	1 741 523	1 729 396
Głowno (miejska)	5 538 652	2 290 265
Ozorków (miejska)	4 285 430,58	4 183 660,68
Zgierz (miejska)	7 104 559	6 999 235

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego oraz GUS

Wykres 11. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc społeczną w 2012 roku

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego oraz GUS

Podsumowując powyższe dane należy stwierdzić, iż największe środki finansowe zostały wydatkowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu w kwocie 7 104 559 zł, podobny bilans środków miały OPS w gminie wiejskiej Zgierz 5 457 127 zł oraz w gminie miejskiej Głowno 5 538 652 zł. Gmina miejska Ozorków dysponowała kwotą 4 285 430,58 zł. Najmniej środków finansowych wydatkowały OPS w gminie wiejskiej Parzęczew 247 524 zł oraz wiejskiej Głowno 381 117 zł.

Tabela 17. Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Gmina 2011	Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Parzęczew (wiejska)	1 861 400	364,48
Ozorków (wiejska)	2 819 300	410,26
Głowno(wiejska)	1 848 900	380,90
Zgierz (wiejska)	5 216 700	410,18
Stryków (miejsko-wiejska)	5 367 800	435,84
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	12 111 500	416,66
Głowno (miejska)	6 510 700	431,94
Ozorków (miejska)	8 999 800	440,37
Zgierz (miejska)	25 343 500	435,73

Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 12. Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Wysokość nakładów finansowych pozostających w dyspozycji gmin Powiatu Zgierskiego była zróżnicowana. Wielkość środków budżetowych przeznaczonych na system pomocy społecznej stanowi wypadkową różnych czynników. Częściowo jest odzwierciedleniem istniejącego ubóstwa mieszkańców i związanych z nim realnych potrzeb, a częściowo wynika z zamożności samej jednostki samorządu terytorialnego, która może wyasygnować mniej lub więcej pieniędzy na system pomocy. Największą kwotą w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a dotyczącą pomocy społecznej dysponowała gmina miejska Ozorków 440,37 zł, nieco mniej wydawały, ale utrzymujące się w czołówce, były gminy miejska Zgierz, miejsko-wiejska Stryków oraz miejska Głowno (odpowiednio liczyły: 435,73, 435,84, 431,94). Najmniejszą kwotą na 1 mieszkańca dysponowały gmina wiejska Parzęczew z kwotą 364,48 zł oraz gmina wiejska Głowno przeznaczając 380,90 zł na osobę z gminy.

Tabela 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w 2012 roku (liczba osób w rodzinach)

Gmina 2012	Powody przyznawania pomocy społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego							
	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Przemoc w rodzinie	Alkoholizm
Parzęczew (wiejska)	293	268	61	80	25	70	3	8
Ozorków (wiejska)	87	265	86	101	366	159	-	16
Głowno (wiejska)	2	213	34	114	70	92	-	4
Zgierz (wiejska)	785	537	218	568	342	272	9	119
Stryków (miejsko-wiejska)	416	435	258	333	255	169	31	104
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	542	1 444	519	920	512	334	18	87
Głowno (miejska)	35	1 036	290	532	31	194	16	133
Ozorków (miejska)	1 281	1 589	460	562	581	212	17	169
Zgierz (miejska)	2 543	2 335	1059	1097	849	596	46	198
RAZEM	5984	8 122	2 985	4 307	3 031	2 098	140	838

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego

Ze zbiorczego zestawienia wynika, że najczęstszymi powodami ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w 2012 roku były:

- 1) bezrobocie (8 122 osób w rodzinach);
- 2) ubóstwo (5 984);
- 3) długotrwała lub ciężka choroba (4 307);
- 4) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (3 031);
- 5) niepełnosprawność (2 985);
- 6) potrzeba ochrony macierzyństwa (2 098);
- 7) alkoholizm (838);
- 8) przemoc w rodzinie (140).

Analizując powyższe zestawienie należy mieć na uwadze, że obrazuje ono główne powody i tendencje korzystania z pomocy społecznej. Nie jest natomiast fotografią stanu faktycznego w tym zakresie. Wynika to z dowolności kwalifikowania świadczeniobiorców do określonych kategorii osób, na co wskazują znaczne rozpiętości w rozmiarach udzielanego wsparcia zarówno w kolejnych latach, jak i w poszczególnych gminach. Charakterystycznym przykładem jest tu gmina wiejska Głowno, w której problem ubóstwa w 2012 r. prawie w ogóle nie wystąpił, podczas gdy w sąsiedniej gminie Parzęczew ubóstwo było głównym powodem ubiegania się o wsparcie, podobnie było w gminach wiejskiej i miejskiej Zgierz. Diagnoza problemów społecznych występujących w gminach Powiatu Zgierskiego wskazuje, że wśród trudności, z jakimi najczęściej borykają się mieszkańcy, dominują:

bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm i przemoc w rodzinie. Głównym powodem generującym ubóstwo jest bezrobocie. Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania problemów społecznych, ekonomicznych i politycznych.

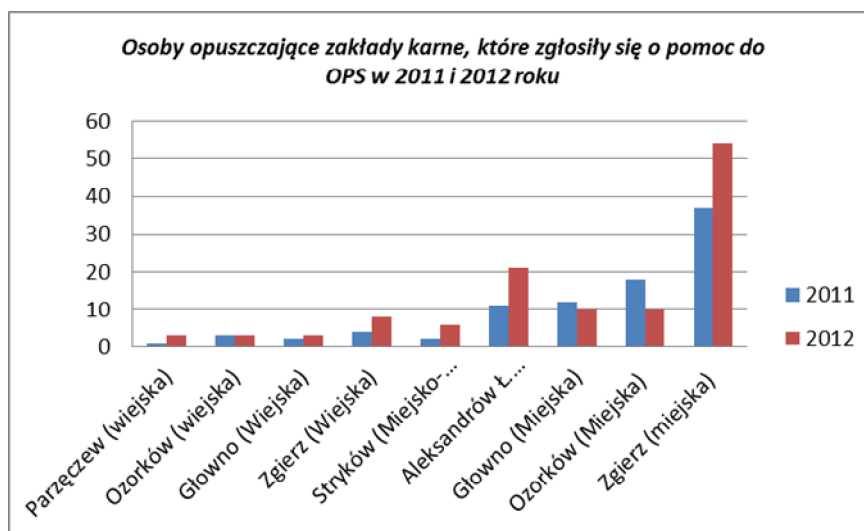
Do Ośrodków Pomocy Społecznej co roku zgłaszają się osoby opuszczające zakłady karne. Poniżej przedstawiamy obraz faktycznego stanu ilości osób –beneficjentów OPS.

Tabela 19. Osoby opuszczające zakłady karne, które zgłosiły się o pomoc do OPS w 2011 i 2012 roku

Gmina 2011	Osoby opuszczające zakłady karne, które zgłosiły się o pomoc do OPS	
	2011	2012
Parzęczew (wiejska)	1	3
Ozorków (wiejska)	3	3
Głowno(wiejska)	2	3
Zgierz (wiejska)	4	8
Stryków (miejsko-wiejska)	2	6
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	11	21
Głowno (miejska)	12	10
Ozorków (miejska)	18	10
Zgierz (miejska)	37	54

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego

Wykres 13. Osoby opuszczających zakłady karne, które zgłosiły się o pomoc do OPS w latach 2011-2012.

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego

Przyglądając się powyższym danym, należy stwierdzić, iż ilość klientów zgłaszających się z powodu opuszczenia zakładów karnych do OPS na przełomie 2011/2012 roku, nieznacznie się zmieniała w poszczególnych gminach: Parzęczew, wiejskiej Ozorków, wiejskiej Głowno oraz miejskiej Głowno. Pomoc udzielona w tych regionach wahała się od 1 do 12 osób. Znacznie większą ilość osób opuszczających zakłady karne objęły gminy: miejska Zgierz 37 osób w 2011 i 54 -w 2012 roku oraz Aleksandrów Łódzki, gdzie w 2012

roku takich osób było 21. W gminie miejskiej Ozorków nastąpił natomiast spadek klientów zgłaszających się pomoc, w roku 2011 -18 osób, natomiast rok później pomoc otrzymało 10 osób.

Osoby opuszczające zakłady karne borykają się z wieloma problemami dotyczącymi zarówno sfery emocjonalnej jak i społecznej. O ile możliwość uzyskania pomocy ze strony psychologa czy terapeuty (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnie i ośrodki ds. uzależnień, grupy wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej) nie stanowi większego problemu (wystarczy dobra wola skorzystania z takiej pomocy), o tyle pomoc instytucjonalna państwa w zakresie zabezpieczenia potrzeb socjalno-bytowych, w tym miejsca pracy, jest niewystarczająca i wymaga dogłębnej znajomości tematu. Zakres działań organów państwowych ogranicza się niestety najczęściej do udostępniania pomocy z Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej.

Pomoc postpenitencjarna udzielana przez państwo i społeczeństwo ma na celu materialne i psychiczne wspieranie osób zwalnianych z zakładów karnych. Celem tych działań jest utrwalenie wyników resocjalizacji i zapobieganie powrotowi do przestępstwa.

Istotną rolę w zabezpieczeniu potrzeb socjalno-bytowych spełniają Ośrodki Pomocy Społecznej i PCPR. Już podczas odbywania kary pozbawienia wolności pracownik socjalny na wniosek skazanego może objąć pracą socjalną jego rodzinę. W okresie przygotowania się do opuszczenia zakładu karnego, skazani najczęściej kontaktują się z pracownikiem socjalnym w sprawach porad rodzinnych. Bezpośrednio po zwolnieniu, przysługuje im natomiast prawo do innych świadczeń, które udzielane są po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, stosownie do zastanej sytuacji ekonomicznej i rodzinnej oraz możliwości ośrodka. Obejmują one w szczególności:

- świadczenia pieniężne (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy, specjalny zasilek celowy);
- świadczenia rzeczowe (bilet kredytowany, posiłek, odzież, udzielenie schronienia, usługi opiekuńcze, interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne).

II.5. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE

Głównym celem działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zgodnie z art. 19-20 ustawy o pomocy społecznej, jest realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, udzielania wsparcia osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, usamodzielnianiu się osób oraz integracji ze środowiskiem, wykonywanie zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Realizacja zadań PCPR odbywa się poprzez:

- opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet

- w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
 - pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;
 - pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
 - prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
 - udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
 - szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
 - podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
 - pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
 - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - opracowywanie i realizacja zgodnych ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
 - podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności;
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób;
 - dofinansowanie ze środków PFRON:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
 - zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

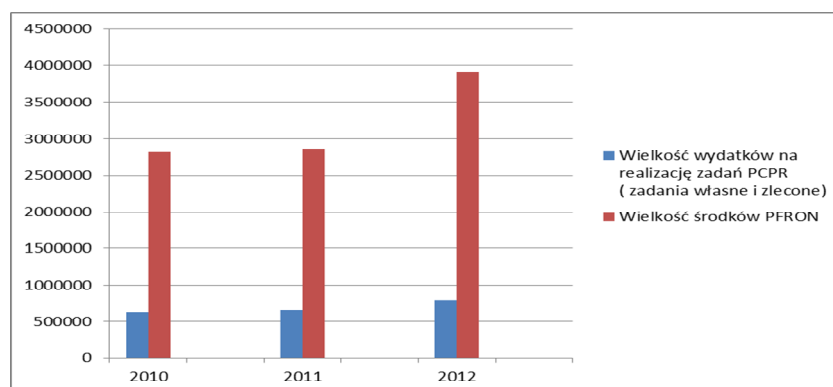
Poniżej przedstawiamy zestawienie wielkości wydatków na realizację zadań PCPR oraz wysokość środków PFRON.

Tabela 20 . Wydatki przeznaczone na realizację zadań PCPR w latach 2010-2012

Rok	Wielkość wydatków na realizację zadań PCPR (zadania własne i zlecone)	Wielkość środków PFRON	Środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej
2010	624 106,00	2 812 661,00	-
2011	654 707,81	2 857 565,00	534 740,26
2012	801 655,40	3 912 258,00	332 042,58

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Wykres 14. Wydatki przeznaczone na realizację zadań PCPR w latach 2010-2012

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Wydatki przeznaczone na realizację zadań PCPR w latach 2010-2012 systematycznie rosły. Dla porównania w roku 2010 PCPR otrzymał 624 106 zł, natomiast w roku 2012 była to kwota 801 655,40 zł. Środki PFRON wskazane powyżej, świadczą również o znacznym wzroście funduszy na realizację zadań, w roku 2012 wyniosły one 3 912 258 zł, w latach wcześniejszych kwoty PFRON utrzymywały się na podobnym poziomie w 2010 -2 812 661 zł natomiast w 2012 roku wyniosły 2 857 565 zł. Na szczególną uwagę zasługuje również postęp w dziedzinie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. PCPR w latach 2011-2012 na realizację zadań z zakresu polityki społecznej uzyskał na ten cel łącznie 866 782,84 zł.

II.6. DZIECKO W POWIECIE ZGIERSKIM

Najważniejszym, naturalnym prawem człowieka jest prawo do życia. Z niego płynie prawo do pełnego - na miarę człowieka - rozwoju. Prawa natury należy dobrze rozpoznać i zabezpieczyć. Takim właśnie zabezpieczeniem jest prawo stanowione, stworzone przez ludzi, ogłoszone i zobowiązujące do jego przestrzegania. W Polsce Konstytucja RP, Konwencja o Prawach Dziecka oraz Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka stanowią najważniejsze akty prawne odnoszące się do dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku w cz. I art.2 i 3 mówi m.in., iż państwa przyjmujące Konwencję będą respektowały i gwarantowały prawa zawarte w/w akcie, wobec każdego dziecka, bez jakiegokolwiek dyskryminacji (...). Państwa-Strony będą podejmowały właściwe kroki dla zapewnienia ochrony dziecka przed wszelkimi formami dyskryminacji lub karania, ze względu na pochodzenie, działalność, wyrażane poglądy lub przekonania religijne rodziców dziecka, opiekunów prawnych lub członków rodziny. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. System opieki nad dziećmi

potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe powołując m.in.:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski;
- pogotowia opiekuńcze;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży;
- ogniska i świetlice wychowawcze oraz kluby środowiskowe;
- placówki wsparcia dziennego zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu;
- wioski dziecięce;
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze;
- rodziny zastępcze;
- rodzinne domy dziecka;
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii.

Placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

DZIECKO W ŚRODOWISKU

Jednym z kluczowych czynników zapewniających odpowiedni rozwój i pozycję dziecka jest niewątpliwie możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym świadczących pomoc w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego. Funkcję tę spełniają w Powiecie Zgierskim **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Zgierzu, Aleksandrowie Łódzkim, Głownie i Ozorkowie.**

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne należą do specjalistycznych placówek resortu oświaty, prowadzących działalność diagnostyczną, terapeutyczną, profilaktyczną i doradczą w środowiskach wychowujących dzieci i młodzież.

Celem pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest wielozakresowa współpraca z rodziną, szkołą i placówkami oświatowo-wychowawczymi poprzez:

- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom, w tym także pomocy logopedycznej;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielanie specjalistycznego wsparcia oraz pomocy rodzicom i nauczycielom związanym z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Do zadań Poradni należy w szczególności:

- wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej;
- profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka;
- terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych;
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny;
- pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej;
- wystawianie opinii i orzeczeń oraz diagnozowanie;
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów.

Zadania realizowane są we współpracy z rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami szkół i przedszkoli, innymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi oraz podmiotami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży. Zadania te mogą być realizowane także poza siedzibą Poradni, to znaczy w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży.

Tabela 21. Liczba dzieci z Powiatu Zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w latach 2009-2012

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP)	2009	2010	2011	2012
PPP w Zgierzu	955	828	875	780
PPP w Aleksandrowie Łódzkim	957	902	1 194	1 184

PPP w Głownie	629	620	538	615
PPP w Ozorkowie	925	750	788	816
RAZEM	3 466	3 100	3 395	3 395

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Zgierskiego

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne działające na terenie Powiatu Zgierskiego w analizowanym okresie udzieliły pomocy i wsparcia łącznie następującej liczbie dzieci i młodzieży: w 2009 roku 3 466, w 2010- 3 100, w 2011- 3 395, w 2012 roku identycznie jak w roku poprzednim 3 395. Należy nadmienić, iż największa grupa dzieci i młodzieży otrzymała pomoc w latach 2011-2012 głównie za sprawą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Aleksandrowie Łódzkim. Z analizy danych wynika, iż pomoc świadczona przez poradnie miała tendencje wzrostową.

Tabela 22. Wykaz dzieci i młodzieży, którym została udzielona specjalistyczna pomoc przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w 2012 roku

Formy pomocy bezpośredniej	Liczba dzieci i młodzieży objęta bezpośrednią pomocą				
	PPP w Zgierzu	PPP w Aleksandrowie Łódzkim	PPP w Głownie	PPP w Ozorkowie	Razem
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	75	141	143	390	749
Terapia logopedyczna	517	170	343	879	1 909
Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	231	144	182	143	700
Socjoterapia	43	7	28	-	78
Zajęcia z uczniami zdolnymi	-	140	-	44	184
Terapia dla zagrożonych uzależnieniem	-	15	-	85	100
Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	-	132	-	55	187
Zajęcia grupowe aktywizujące wybór kierunku kształcenia i zawodu	445	236	363	480	1 524
Grupy wsparcia	-	-	-	5	5
Interwencja kryzysowa	-	25	6	7	38
Inne formy pomocy indywidualnej	219	156	510	788	1 673

Inne formy pomocy grupowej	800	77	1380	657	2 914
Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	15	213	78	279	585
Indywidualne porady zawodowe bez badań	2	17	44	656	719
Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych	9668	853	1939	1276	13 736
Inne	691	1 391	-	1 624	3 706

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Zgierskiego

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż wszystkie Poradnie w szerokim zakresie udzielały bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży. Najwięcej uczniów skorzystało z zajęć grupowych prowadzonych przez Poradnie w szkołach i placówkach oświatowych -13.736 uczniów, w tym najwięcej zajęć tego typu przeprowadziła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgierzu (9 668). Na uwagę zasługują zajęcia logopedyczne, aż 1909 uczniów otrzymało pomoc, w tym najwięcej udzieliła jej PPP w Ozorkowie. W zajęciach grupowych aktywizujących wybór kierunku kształcenia i zawodu uczestniczyło łącznie 1 524 uczniów. Natomiast 4 587 uczniów z Powiatu Zgierskiego skorzystało z form pomocy grupowej i indywidualnej. Indywidualne porady zawodowe bez badań przeprowadzone były dla 719 uczniów. Najmniej dzieci uczestniczyło w tzw. grupach wsparcia, a dla 38 podjęta została interwencja kryzysowa.

Tabela 23. Wydane orzeczenia w 2012 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Powiecie Zgierskim

Rodzaj wydanego orzeczenia -typ deficytu	Liczba dzieci i młodzieży				
	PPP w Zgierzu	PPP w Aleksandrowie Łódzkim	PPP w Głownie	PPP w Ozorkowie	RAZEM
niesłyszący i słabosłyszący	-	-	-	15	15
niewidomy i słabowidzący	-	-	-	8	8
upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	129	5	23	31	188
upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym	31	4	7	12	54
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	14	1	-	19	34

zagrożenie niedostosowaniem społecznym	37	6	4	4	51
niedostosowanie społecznie	1	-	-	-	1
upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	13	-	6	9	28
o potrzebie indywidualnego kształcenia	352	25	26	1	404
orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego	9	-	-	1	10
orzeczenie o braku kształcenia specjalnego	6	-	-	-	6
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	23	3	3	3	32
autyzm, w tym zespół Aspergera	-	-	-	28	28
Inne	-	-	-	-	-
RAZEM:	615	44	69	131	

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Zgierskiego

Podsumowując powyższe dane, należy stwierdzić, iż Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne najwięcej wydały orzeczeń o potrzebie indywidualnego kształcenia (404). 188 wydanych orzeczeń w 2012 roku dotyczyło upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, w tym, aż 129 wydała PPP w Zgierzu. Najmniej wydanych orzeczeń dotyczyło niedostosowania społecznego-1, niewidomych i słabowidzących 8, oraz orzeczeń o braku potrzeby kształcenia specjalnego- 6. Łącznie najwyższy wskaźnik wydanych orzeczeń dotyczył PPP w Zgierzu 615, znacznie mniej zostało wydanych orzeczeń przez PPP w Ozorkowie -131 oraz 44 przez PPP w Aleksandrowie Łódzkim i 69 przez PPP w Głownie.

Tabela 24. Wydane opinie w 2012 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Powiecie Zgierskim

Rodzaj wydanej opinii - przedmiot, którego dotyczy	Liczba dzieci i młodzieży				
	PPP w Zgierzu	PPP w Aleksandrowie Łódzki	PPP w Głownie	PPP w Ozorkowie	Razem
Wczesnego wspomaganie rozwoju	30	3	8	13	54
Przyspieszenia obowiązku szkolnego	1	-	-	-	1
Odroczenia obowiązku szkolnego	35	2	2	14	53

Zwolnienia z nauki drugiego języka obcego	1	-	-	1	2
Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	-	-	-	-	-
Dostosowania wymagań edukacyjnych	479	72	259	128	938
Udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	-	-	-	-	-
Przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	41	9	8	2	60
Inne	665	13	-	31	709
RAZEM	1252	99	277	189	

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Zgierskiego

Opinie wydawane w 2012 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne głównie dotyczyły dostosowania wymagań edukacyjnych- 938 uczniów. Nieco mniej wydanych opinii dotyczyło przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy- 60, 54 zostało wydanych z powodu konieczności wczesnego wspomaganie rozwoju, i 53 w celu odroczenia obowiązku szkolnego. Najwięcej, podobnie jak w sprawie wydawanych orzeczeń, wydała opinii PPP w Zgierzu (1252), najmniej (99) PPP w Aleksandrowie Łódzkim.

Według danych wskazanych przez cztery Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne najczęstszymi przyczynami świadczonego wsparcia dzieciom i młodzieży w 2012 roku były: zaburzenia zachowania i emocji, trudności szkolne, zaburzenia mowy, trudności dydaktyczne i wychowawcze, brak komunikacji, choroby przewlekłe, trudne sytuacje rodzinne - nieprawidłowe relacje oraz zaburzenia psychiczne.

Do instytucji wsparcia dziecka i rodziny należy również zaliczyć działającą przy **PCPR Dział Interwencji Kryzysowej** pełniący funkcje pomocnicze w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych powiatu. W jego skład wchodzi pracownicy PCPR: prawnik i psycholog. Interwencja kryzysowa jest działaniem, zmierzającym do odzyskania przez osobę dotkniętą kryzysem zdolności do jego samodzielnego pokonania. Ma charakter pomocy psychologicznej, socjalnej lub prawnej. Każdorazowo rodzaj pomocy, jej zakres i formy dostosowywane są do indywidualnych potrzeb klientów. W dziale prowadzona jest także praca z osobami, które doświadczyły przemocy w rodzinie.

Wśród najczęściej zgłaszanych problemów w latach 2010-2012 roku, wg danych PCPR, zanotowano: rozwód bądź separacja, sprawy alimentacyjne, sprawy dotyczące

stosunków majątkowych między małżonkami, problemy dotyczące władzy rodzicielskiej, postępowanie egzekucyjne, konflikty rodzinne, małżeńskie, doznawanie przemocy, uzależnienia członka rodziny lub bliskiej osoby, trudności w sporządzaniu pism, odwołań itp., nieumiejętność kontaktowania się z sądem i innymi instytucjami, nieznanostwo instytucji świadczących pomoc w zakresie konkretnych potrzeb klienta, niezrozumienie własnych stanów emocjonalnych, zachowań, brak akceptacji własnej osoby, trudność wyboru drogi postępowania w sytuacjach problemowych. W roku 2010 w Dziale Interwencji Kryzysowej odnotowano 546 zgłoszeń, z czego większość stanowiły problemy wymagające pomocy prawnej, rok później odnotowano 312 zgłoszeń, zaś w roku 2012 odnotowano 272 zgłoszenia. Zatem należy zauważyć, iż w ciągu wskazanych lat następowała tendencja malejąca w stosunku do klientów korzystających z pomocy prawnej lub psychologicznej. Powodem takich wskaźników jest również zaangażowanie wielu innych instytucji działających na rzecz osób najbardziej potrzebujących. Profesjonalna pomoc Ośrodków Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych, a także aktywna działalność biur poselskich sprzyja rozwiązywaniu problemów mieszkańców Powiatu Zgierskiego.

DZIECKO POZBAWIONE OPIEKI RODZINY

Stanowisko oparte na przekonaniu, że rodzina jest naturalnym koniecznym i niezastąpionym środowiskiem życia człowieka, rozwoju i wychowania dziecka, nie ulegało i nie ulega wątpliwości. Można przyjąć za pewnik, że pozbawienie dziecka rodziny powoduje w jego rozwoju i wychowaniu nieuniknione zaburzenia. Miejszem, gdzie procesy te zachodzą jest środowisko wychowawcze. Rodzina uznawana jest za podstawowe, naturalne środowisko wychowawcze, która oddziałuje na socjalizację dziecka poprzez: warunki bytowe, strukturę, status społeczny, sposób życia, zainteresowania członków rodziny, obyczaje, stabilność.

Znaczącą część klientów lokalnego systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi, jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we

współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wraz z innymi towarzyszącymi deficytami są przyczyną niejednokrotnie do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Jedną z najbardziej dogodnych form opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. **Rodzina zastępcza** to taka rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza nie jest rodziną adopcyjną. Przyjęcie dziecka do rodziny przez małżeństwo lub osobę samotną następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Nawet jeśli rodzina zastępcza nie zastąpi dziecku w pełni utraconej rodziny naturalnej, jeżeli nie uchroni go przed poczuciem krzywdy z powodu odtrącenia przez własnych rodziców, to należy przypuszczać, że pozytywne skutki wychowawcze przeważą nad negatywnymi. Dziecko wychowujące się w rodzinie wzrasta w środowisku bardziej naturalnym i bliższym życiu rodzinnemu i społecznemu, niż to ma miejsce w domu dziecka.

W obliczu rosnącej liczby dzieci opuszczonych i zaniedbanych, rodzina zastępcza jako jedna z form wychowania, najbardziej zbliżona charakterem do rodziny naturalnej, stanowi bardzo ważny element w systemie opiekuńczo - wychowawczym. Dlatego też słuszne jest

kontynuowanie prac nad jej udoskonaleniem i stwarzaniem takich warunków, które pozwoliłyby rodzicom zastępczym na pełną realizację zadań wychowawczych.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z faktem, iż wiele zapisów ustawy budziło kontrowersje, głównie z uwagi na duże koszty jej wprowadzenia przerzucone na samorządy, jeszcze przed wejściem jej w życie została znowelizowana w grudniu 2011r. Kolejna nowelizacja ustawy nastąpiła w kwietniu 2012 r.

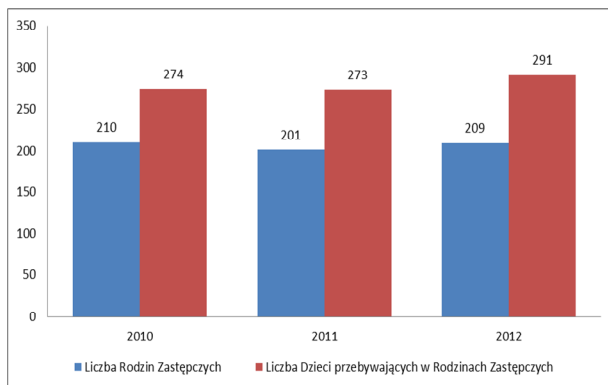
Głównym założeniem wprowadzanych zmian była poprawa funkcjonowania opieki nad dzieckiem oraz „wyprowadzenie” rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych z systemu pomocy społecznej. Wejście w życie nowej ustawy spowodowało głębokie przeformułowania w całym systemie związanym z nowo wprowadzonym pojęciem „pieczy zastępczej”, w którym funkcjonuje rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) oraz instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, terapeutycznego, rodzinnego).

Tabela 25. Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012 wraz z dziećmi przebywającymi w tychże rodzinach

Rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych
2010	210	274
2011	201	273
2012	209	291

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Wykres 15. Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012 wraz z dziećmi przebywającymi w tychże rodzinach

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

W Powiecie Zgierskim na przestrzeni lat 2010-2012 liczba rodzin zastępczych nieznacznie się zmieniała od 210 w 2010, poprzez 201 w roku 2011, do 209 w roku 2012. Liczba małoletnich wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych wyglądała następująco: najwyższa była w 2012 roku – 291 dzieci, a najniższa w 2011 roku – 273, choć porównywalnie z rokiem 2010- gdzie przebywało 274 dzieci.

W 2010 roku spośród 210 rodzin zastępczych funkcjonowało 7 rodzin zastępczych zawodowych, w tym trzy rodziny były rodzinami zawodowymi niespokrewnionymi z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego (w ciągu roku przebywało w niej 9 małoletnich dzieci), dwie rodziny zawodowe wielodzietne (9 małoletnich dzieci) oraz dwie rodziny specjalistyczne (3 dzieci).

W 2011 roku spośród 201 rodzin zastępczych trzy rodziny miały charakter pogotowia rodzinnego (w ciągu roku przebywało w nich 12 małoletnich wychowanków), trzy rodziny zawodowe wielodzietne, w których przebywało 13 małoletnich dzieci, natomiast w dwóch rodzinach zawodowych specjalistycznych przebywało 3 małoletnich.

Na podstawie obowiązujących w roku 2012r. przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie Powiatu Zgierskiego funkcjonowały następujące typy rodzin zastępczych:

- spokrewnione z dzieckiem;
- niezawodowe;
- zawodowe, które dzieliły się na:
 - wielodzietne;
 - specjalistyczne;

- o charakterze pogotowia rodzinnego.

Wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmieniło wysokość świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym. Świadczenie przyznawane jest na wniosek rodziny w drodze decyzji administracyjnej. Rodzinie spokrewnionej z dzieckiem przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości 660,00 zł miesięcznie, zaś w przypadku rodzin niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie. Świadczenie pomniejszane było o połowę dochodów dziecka, którymi zgodnie z ustawą jest renta rodzinna, alimenty oraz uposażenie rodzinne. Dodatkowo rodzinom tym przysługuje dodatek w wysokości 200,00 zł miesięcznie, jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W myśl art. 83 ustawy o pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia - raz w roku;
- świadczenie na pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo.

Ponadto, rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanymi z kosztami eksploatacji. Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

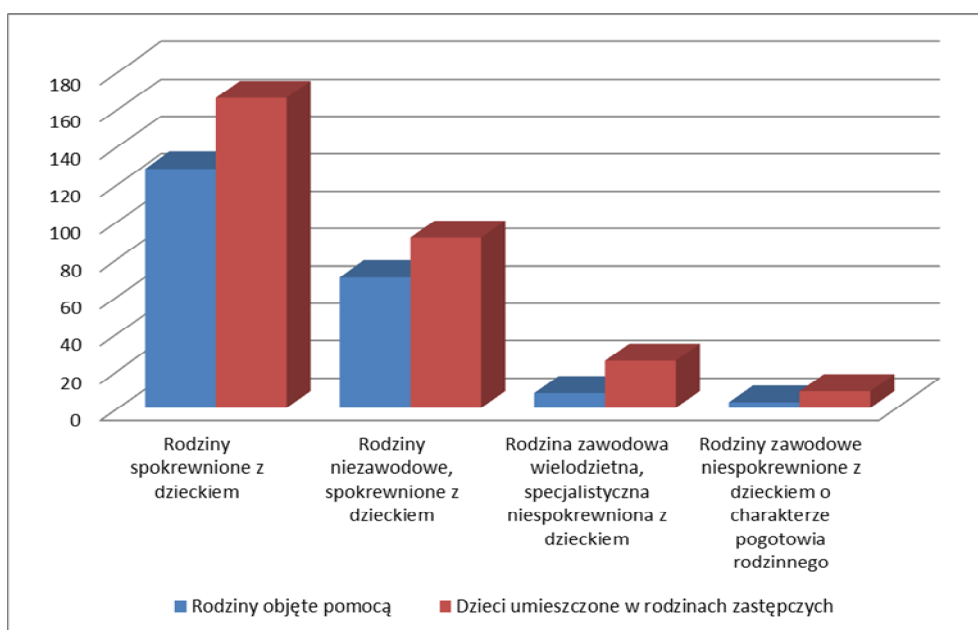
Liczbę rodzin zastępczych w 2012 roku przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 26. Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Zgierskim w 2012 roku

Rodzaj rodziny	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe, niespokrewnione z dzieckiem	Rodzina zawodowa wielodzietna, specjalistyczna niespokrewniona z dzieckiem	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego	Ogółem
Liczba rodzin i dzieci					
Rodziny objęte pomocą	128	70	8	3	209
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	166	91	25	9	291

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Wykres 16. Obraz przedstawiający liczbę rodzin zastępczych w Powiecie Zgierskim w 2012 roku

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Spośród 209 rodzin zastępczych trzy pełniły zadania pogotowia rodzinnego (przebywało w nich 9 małoletnich wychowanków), w 8 rodzinach zawodowych wielodzietnych, specjalistycznych niespokrewnionych z dzieckiem przebywało 25 dzieci, w 70 rodzinach niezawodowych przebywało 91 podopiecznych, a w 128 rodzinach spokrewnionych z dzieckiem zamieszkiwało 166 dzieci.

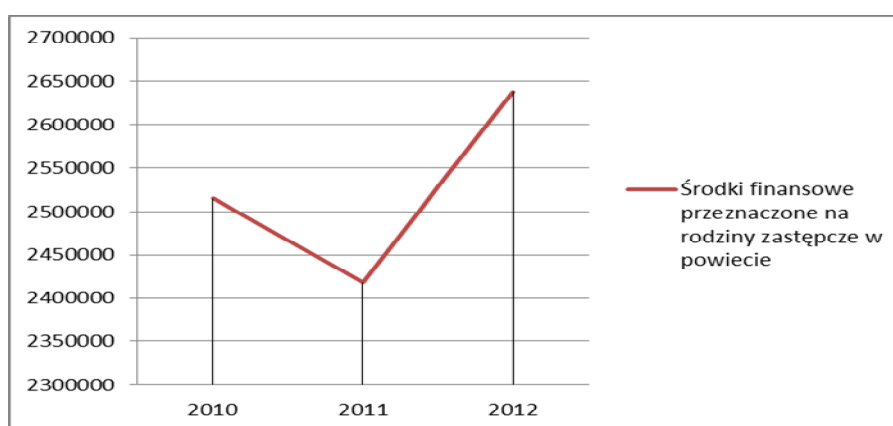
Liczba rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego od trzech lat jest niezmienna i występują trzy takie rodziny. W rodzinie o tym charakterze umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci do czasu unormowania ich sytuacji życiowej, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy. Do rodzin w tzw. pogotowiu często trafiają dzieci zaniedbane, z zaburzeniami rozwojowymi, wymagające specjalistycznej pomocy medycznej i psychologicznej. Funkcjonowanie rodzin o charakterze pogotowia jest korzystne nie tylko z uwagi na zindywidualizowaną opiekę nad dzieckiem, ale również poprzez możliwość umieszczenia w nim dziecka w sytuacjach interwencyjnych.

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Rok	Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w Powiecie Zgierskim
2010	2 515 226,00
2011	2 418 162,00
2012	2 638 634,00

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Wykres 17. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

W roku 2012 rodzinom zastępczym wypłacono 3 765 świadczeń na łączną kwotę 2 638 634 zł, w tym:

- 3 692 świadczenia na kwotę 2 575 612 zł na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka i pełnoletniego wychowanka w rodzinie zastępczej,
- 38 świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej na kwotę 55 964 zł,
- 34 świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania na kwotę 6 417 zł,
- 1 świadczenie na kwotę 641 zł tytułem jednorazowego pokrycia kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego.

(W roku 2010 rodzinom zastępczym wypłacono 3 799 świadczeń na łączną kwotę 2 515 226 zł, zaś w 2011 wypłacono 3 618 świadczeń na łączną kwotę 2 418 162 zł).

Zawodowe rodziny zastępcze oprócz świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, otrzymują także wynagrodzenie z tytułu sprawowania opieki i wychowania. W 2012 r. koszty wynagrodzeń z tytułu sprawowania funkcji rodziny zastępczej zawodowej wyniosły 225 802 zł (bez pochodnych), w tym:

108 892 zł - dla rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego,

67 644 zł – dla rodzin wielodzietnych,

22 588 zł – dla rodziny specjalistycznej,

26 678 zł – dla rodzin zawodowych,

(Koszt wynagrodzeń rodzin zastępczych w 2011r. wyniósł, bez pochodnych, 185 782 zł).

Kwoty powyższe były wypłacone ze środków będących w dyspozycji Starostwa Powiatowego w Zgierzu.

W roku 2012 prowadzono przygotowania dwóch rodzin funkcjonujących dotychczas jako wielodzietne do przekształcenia ich w **rodzinne domy dziecka**. Z uwagi na konieczność przeprowadzenia procedury związanej ze zmianą treści postanowień sądowych, w dniu 31.12.2012 r. udało się zawrzeć z rodzinami umowy na prowadzenie rodzinnych domów dziecka, które obowiązują od dnia 1 stycznia 2013 r.

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dzieciom całodobową ciągłą lub okresową, albo dzienną opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewniają korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej następuje po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej. Działania placówek zmierzają do powrotu dzieci do rodzin naturalnych, przeprowadzeniu adopcji, bądź do umieszczenia ich w rodzinach zastępczych.

Na terenie Powiatu Zgierskiego działają dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze tj. **Dom Dziecka w Grotnikach** oraz **Dom Dziecka w Dąbrówce**, które PCPR nadzoruje pod względem merytorycznym. Placówki te prowadziły swoją działalność zgodnie z celami wyznaczonymi przez regulaminy organizacyjne placówek oraz obowiązujące przepisy prawa, regulujące ich zadania. Placówki w szczególności zapewniały dziecku:

- całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajały jego niezbędne potrzeby,
- kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- podejmowały działania w celu powrotu dziecka do rodziny, znalezienia rodziny adopcyjnej lub zastępczej.

Dom Dziecka w Grotnikach mieszczący się przy ul. Graniczna 1 przeznaczony jest dla 40 wychowanków, natomiast Dom Dziecka w Dąbrówce przy ul. Cegielniana 1 dla 30 wychowanków. Od 01.01.2013 roku obie placówki mają charakter socjalizacyjny.

Tabela 28 . Sytuacja Domów Dziecka działających na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012

Placówka/rok	Koszt pobytu 1 dziecka w placówce	Liczba dzieci, które zostały umieszczone w danej placówce w ciągu danego roku	Liczba dzieci na dzień 31.12.	Nazwa powiatu, którego mieszkańcami są podopieczni placówki	Liczba wychowanków, którzy opuścili placówkę w danym roku oraz powód opuszczenia
Dom Dziecka w Grotnikach					
2010	3.212,38	17	40	pow. zgierski; pow. łęczycki; pow. łódzki; pow. poddębicki.	16, w tym: 2 umieszczono w rodzinie zastępczej; 2 w innej placówce

					opiekuńczo-wychowawczej, 9 usamodzielniało się, 1 powróciło do domu rodzinnego, 2 umieszczono w rodzinie preadopcyjnej.
2011	3.762,36	11	36	pow. zgierski; pow. łęczycki; pow. łódzki; pow. łódzki wschodni.	15, w tym: 1 powróciło do rodziców, 5 zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej, 1 zostało umieszczone w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym.
2012	4.030,33	16	37	pow. zgierski; pow. łęczycki; pow. łódzki; pow. łódzki wschodni.	18, w tym 2 powróciło do rodziny zastępczej, 2 umieszczono w spokrewnionej rodzinie zastępczej, do niezawodowych rodzin zastępczych trafiło 2 wychowanków, 4 osoby zostały usamodzielnione.
Dom Dziecka w Dąbrówce					
2010	3.258,40	12	27	pow. zgierski; pow. łódzki.	17, w tym: 3 zostało adoptowanych, 4 umieszczono w rodzinie zastępczej, 1 umieszczono w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, 8 usamodzielniało się, 1 powrócił do domu rodzinnego.
2011	3.912,13	8	30	pow. zgierski; pow. łódzki.	5, w tym: 3 powróciło do rodziców, 1 zostało adoptowane, 1 zostało usamodzielnione.
2012	3.965,03	7	30	pow. zgierski; pow. łódzki.	7, w tym: 5 powróciło do rodziny biologicznej, 1 zostało umieszczone w rodzinie adopcyjnej, 1 wychowanka usamodzielniała się.

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Do 31.12.2012 r. w strukturze Domu Dziecka w Grotnikach funkcjonowała Grupa Interwencyjna, dysponująca 10 miejscami dla małoletnich wymagających natychmiastowego

objęcia opieką w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia. Pobyt w Grupie Interwencyjnej z założenia miał charakter krótkotrwały, do wyjaśnienia sytuacji prawnej dziecka oraz wskazania przez sąd dalszej drogi małoletniego. W 2012 roku do placówki przyjętych zostało 16 małoletnich, zaś opuściło ją 18 wychowanków, w tym do rodziny biologicznej powróciło 2, w spokrewnionej rodzinie zastępczej umieszczono 2, do niezawodowych rodzin zastępczych trafiło 2 wychowanków, 4 osoby zostały usamodzielnione, (1 dziecko wychowanek usamodzielniał się w dniu 31.12.2012r., jednak figurował w ewidencji placówki). Ze względu na konieczność poszukiwania placówek docelowych dla małoletnich przebywających interwencyjnie oraz z brakiem miejsc socjalizacyjnych na terenie Powiatu Zgierskiego do placówek poza granice powiatu trafiło 7 wychowanków.

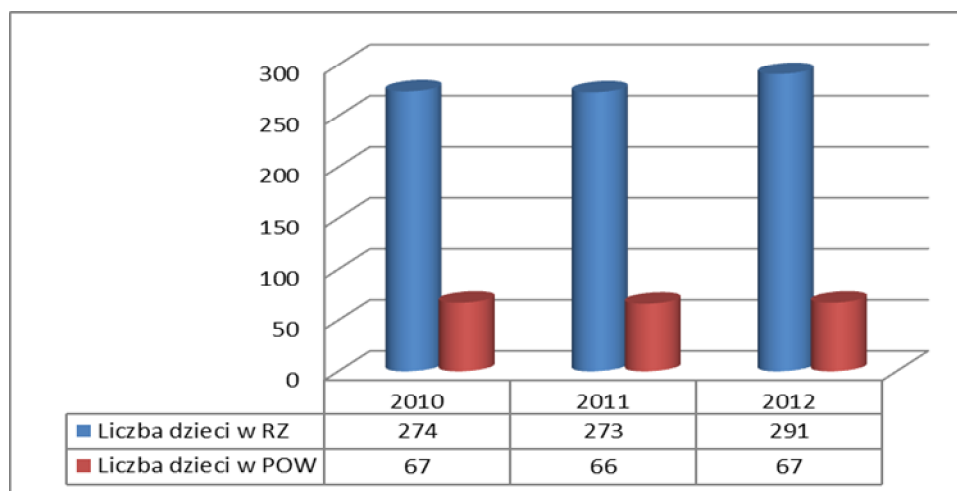
Do obu domów dziecka trafiają dzieci, które w zdecydowanej większości przejawiają różnorodne problemy wychowawcze. Problemy te wynikają przede wszystkim z braku odpowiednich wzorców i norm społecznych, z którymi dziecko powinno obcować codziennie. Brak ogólnie akceptowalnych społecznie norm, powoduje, iż dziecko umieszczone w placówce wykazuje liczne zaburzenia w kontaktach rówieśniczych oraz w relacjach z wychowawcami. Ponadto, skutkuje dalekosiężnymi konsekwencjami w przyszłości, w postaci trudności w określeniu swojej ścieżki edukacyjnej, problemach w znalezieniu i utrzymaniu pracy zawodowej, tworzeniu nietrwałych związków partnerskich, nieplanowanym rodzicielstwem itp.

Podstawą do umieszczenia małoletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej bądź w rodzinie zastępczej jest postanowienie sądu opiekuńczego. W takich przypadkach sąd opiekuńczy zawiadamia powiatowe centrum pomocy rodzinie, które udziela rodzinie zastępczej odpowiedniej pomocy i składa sądowi sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny i świadczonej pomocy (art. 109 §2 pkt. 5 i §4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

W 2012 r. podobnie jak w latach wcześniejszych, głównymi przyczynami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych były:

- alkoholizm rodziców i związane z nim zaniedbania bytowo-wychowawcze;
- długotrwała choroba rodzica (najczęściej psychiczna);
- niezaradność życiowa i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- niepełnosprawność rodzica;
- sieroctwo.

Wykres 18. Liczba małoletnich umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2012

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Dysproporcja między liczbą dzieci kierowanych do rodzin zastępczych i domów dziecka jest wyraźna, a rysująca się tendencja w tym zakresie wskazuje na przemyślaną strategię samorządu powiatowego w rozwoju rodzinnej opieki zastępczej. PCPR w ciągu roku 2012, podejmował szereg działań promujących rodzicielstwo zastępcze, w tym poprzez materiały prasowe i wywiady w lokalnej telewizji. Kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz opieki nad dzieckiem. Jednocześnie uznając, iż najlepszą promocją rodzicielstwa zastępczego są rodziny już istniejące, dokładnie starań, by wszelkimi dostępnymi środkami były wspierane zarówno w realizacji procesu wychowawczego, jak i rozwiązywaniu innych problemów, niekoniecznie związanych z pełnioną funkcją. Szczególnie korzystnym rozwiązaniem okazało się organizowanie i finansowanie szkoleń.

SZKOLENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na powiaty zostało nałożone kolejne zadanie polegające na finansowaniu i szkoleniu kandydatów na rodziny zastępcze. W roku 2012r. prowadzono nabór osób

chętnych do założenia rodzin zastępczych. Spośród osób, które zgłosiły się do PCPR w Zgierzu, zostało zakwalifikowanych i przeszkolonych na kandydatów:

- na rodzinę zawodową: 3 rodziny,
- na rodzinę niezawodową: 4 rodziny.

Łączny poniesiony koszt szkoleń wyniósł 4.995 zł.

KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nową kategorię pracowników obsługujących rodziny zastępczej w postaci koordynatorów. Zgodnie z jej pierwotną treścią koordynator rodzinnej pieczy zastępczej miał zastąpić dotychczasowych pracowników socjalnych, zaś jego działaniem miały być objęte wszystkie rodziny, przy czym na jednego koordynatora nie mogło przypadać więcej niż 30 rodzin. Obecnie, w wyniku znowelizowania przepisów, koordynator przydzielany jest wyłącznie na wniosek rodziny, natomiast wszystkie rodziny zastępcze mają zostać objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej po roku 2015.

W roku 2012 r. na terenie Powiatu opieką koordynatora objęto początkowo 64 rodziny zastępcze, natomiast korzystając ze zmiany przepisów, ze wsparcia koordynatora zrezygnowało 17 rodzin i na dzień 31.12.2012r. koordynatorzy pracowali z 47 rodzinami. Pozostałe rodziny zastępcze były objęte opieką pracowników socjalnych PCPR-u.

Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze mogą liczyć na pomoc w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem. Przejawia się ona nie tylko w świadczeniu na ich rzecz pracy socjalnej, ale również w pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych i zagospodarowanie. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Dzieci usamodzielniane- w latach 2010-2012

Liczba dzieci/wydanych świadczeń	2010		2011		2012	
	z rodzin zastępczych	z placówek	z rodzin zastępczych	z placówek	z rodzin zastępczych	z placówek

Liczba dzieci usamodzielnianych ogółem w poszczególnych kategoriach wydanych decyzji	89	37	88	36	99	35
Świadczenia na kontynuację nauki	689 –na kwotę 339.522 zł	315- na kwotę 153.116 zł	749-na kwotę 367.189 zł	302-na kwotę 149.400 zł	745-na kwotę 359.716 zł	278-na kwotę 134.682 zł
Świadczenia na usamodzielnienie	12- na kwotę 59.292 zł	7- na kwotę 32.940 zł	15-na kwotę 74.115 zł	5-na kwotę 29.646 zł	14-na kwotę 62.598 zł	8-na kwotę 49.410 zł
Świadczenie na zagospodarowanie w formie rzeczowej	2- na kwotę 4.940 zł	3 –na kwotę 5104 zł	32-na kwotę 148.690 zł	5-na kwotę 22.053 zł	5-na kwotę 7.500 zł	3-na kwotę12.000zł
Ogólna kwota przyznanych świadczeń (w zł)	403.754 zł	191.160 zł	589.994 zł	201.099 zł	429.814 zł	196.092 zł
	594.914,00 zł		791.093,00 zł		625.906,00 zł	

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Łącznie tytułem pomocy na usamodzielnienie dla 134 osób wydatkowano w 2012 r. kwotę 625.906zł, w 2011r. dla 124 osób przyznano pomoc na kwotę 791.093zł, natomiast w 2010 roku dla 126 osób przyznano 594.914 zł. Z powyższych danych można stwierdzić, iż najwyższa kwota udzielona na usamodzielnienie nastąpiła w 2011 roku i dalej miała tendencję spadkową.

Ponadto, wielokrotnie PCPR występował do poszczególnych władz samorządowych z terenu powiatu zgierskiego, z prośbą o przyspieszenie przydziału mieszkania dla wychowanków po opuszczeniu placówki, a w kilku przypadkach do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu z prośbą o pomoc w znalezieniu pracy, bądź skierowanie na odpowiednie kursy i szkolenia.

MIESZKANIA CHRONIONE

Utworzenie w 2011r. mieszkania chronionego na terenie Powiatu Zgierskiego dla dorosłych wychowanków domu dziecka, pozwoliło na kontynuację procesu socjalizacyjnego w optymalnych dla jego efektywności warunkach oraz zwolnienie miejsc w placówce. Dzięki temu można było umieścić w Domu Dziecka w Grotnikach małeletnie dzieci, które dotychczas z powodu braku miejsc były przewożone do placówek znajdujących się na terenie innego powiatu, ponosząc z tego tytułu koszty od 4.000 zł do 6.000 zł za jedno dziecko

miesięcznie. Miesięczny koszt pobytu jednego wychowanka w mieszkaniu chronionym wynosił ok. 705 zł miesięcznie. W skali roku koszty utrzymania tego mieszkania wyniosły 25.337,15 zł. Środki na ten cel pochodziły z budżetu Powiatu Zgierskiego.

II.7. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Rycina 13. Logo symbolizujące niepełnosprawność

Źródło: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Niepełnosprawność>

Zgodnie z *Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. 2011, Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), definicja osoby niepełnosprawnej brzmi: „Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 roku - *Karta Praw Osób Niepełnosprawnych* uznaje: „... osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych ...”.

Sejm RP w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych stwierdza iż, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. Cytując B. Szluz (*Osoby niepełnosprawne w Unii Europejskiej - sytuacja i perspektywy, 2007*) można wskazać, iż w modelu społecznym przyczyn niepełnosprawności nie szuka się w jednostce, wskazuje się na ograniczające środowisko i bariery społeczne, ekonomiczne i fizyczne. Nie postrzega się niepełnosprawności jako zjawiska kategoryzującego ludzi, ale

jako uniwersalne ludzkie doświadczenie. Pozwala to dostrzec, że osoby te nie stanowią grupy mniejszościowej.

Od 1 stycznia 1998 r. podstawą do uznania osoby za niepełnosprawną w rozumieniu Ustawy o rehabilitacji jest wyłącznie **orzeczenie wydane przez powiatowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych**. Orzeczenia innych organów (np. KRUS, wojskowych komisji lekarskich lub komisji lekarskich MSWiA) wydane po 31 grudnia 1997 r. nie stanowią podstawy do uznania osoby za niepełnosprawną w rozumieniu Ustawy o rehabilitacji.

Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o:

- I. całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktuje się na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- II. całkowitej niezdolności do pracy traktuje się na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- III. częściowej niezdolności do pracy oraz celowości przekwalifikowania, o których mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności, z wyjątkiem orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy, wydanym w okresie od 1 stycznia do 16 sierpnia 1998 r., które traktowane są na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W spisach powszechnych ludności, które są najpełniejszym badaniem pozwalającym ustalić zarówno liczbę osób niepełnosprawnych, jaki i opisać szczegółową charakterystykę tej grupy, przyjmuje się, że osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa, itp.)

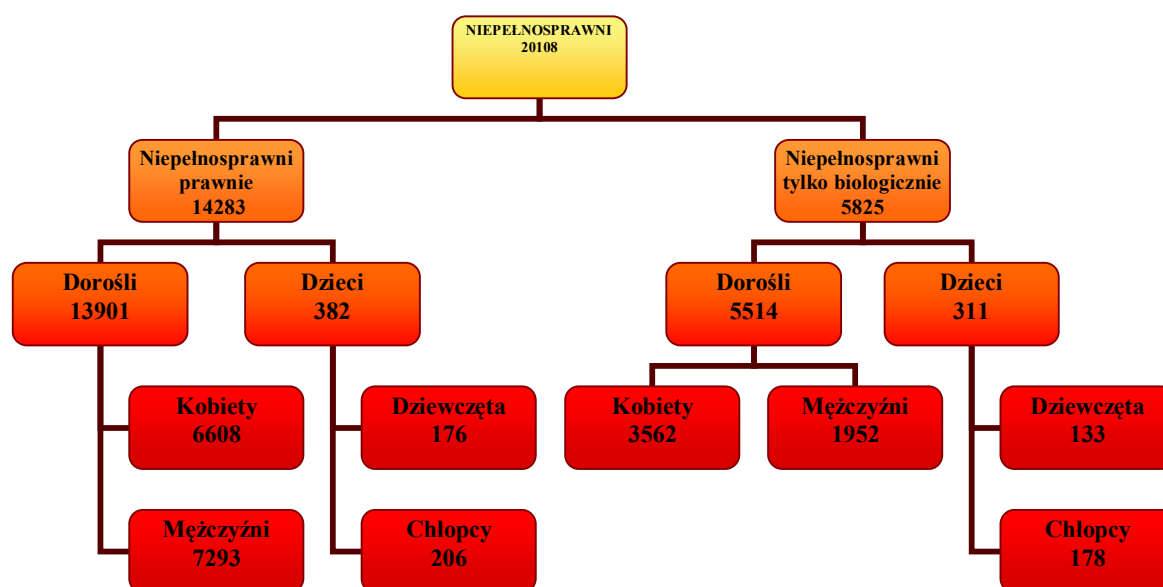
Zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na 2 podstawowe grupy:

- a. osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- b. osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale mają (odczuwają) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Dokumentem, który jest częścią Powiatowej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2013. Jest to dokument służący realizacji lokalnej polityki społecznej, nawiązujący w swych założeniach do Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych ONZ i Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych. Stanowi podstawę do aplikowania o środki finansowe na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Diagram poniżej przedstawia podział osób niepełnosprawnych z Powiatu Zgierskiego według kategorii niepełnosprawności oraz płci w 2002 roku. Niestety Główny Urząd Statystyczny nie dysponuje najnowszymi danymi na temat niepełnosprawności w Powiecie Zgierskim, aktualizacja najnowszych danych jest w toku prac Urzędu.

Diagram 1. Podział osób niepełnosprawnych z Powiatu Zgierskiego według kategorii niepełnosprawności

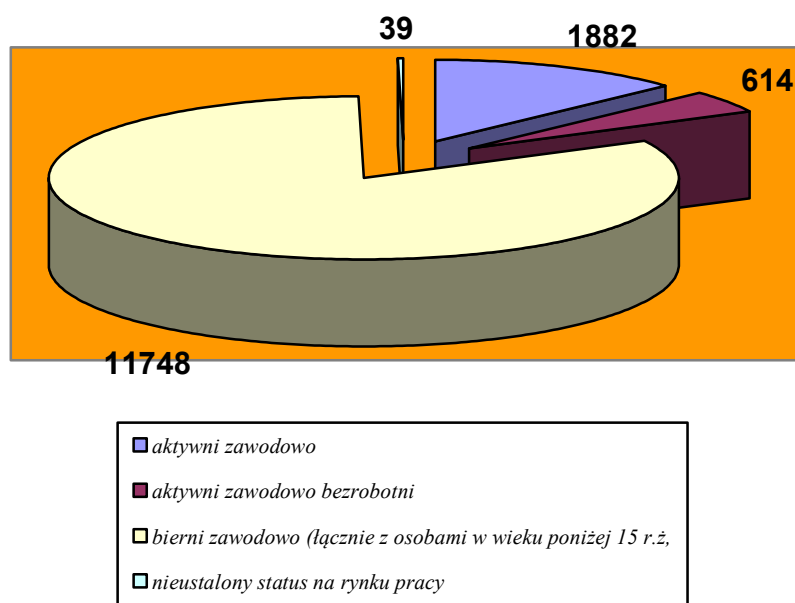
Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

W roku 2002 w Powiecie Zgierskim mieszkało 20.108 osób niepełnosprawnych (9.629 mężczyzn i 10.479 kobiet), co stanowiło 12,6% ogółu mieszkańców Powiatu (według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 roku, w Polsce było niemal 5,5 mln osób niepełnosprawnych, co stanowiło 14,3% ogółu ludności). W Powiecie Zgierskim spośród niepełnosprawnych prawnie było 13.901 dorosłych w wieku 16 lat i więcej (6.608 kobiet i 7.293 mężczyzn) oraz 382 dzieci do 15. roku życia (176 dziewcząt i 206 chłopców), natomiast grupę niepełnosprawnych tylko biologicznie stanowiło 5.514 dorosłych (3.562 kobiety i 1.952 mężczyzn) oraz 311 dzieci (133 dziewczęta i 178 chłopców). Na terenach miejskich mieszkało 14.585 osób niepełnosprawnych (7.660 kobiet i 6.925 mężczyzn), a na terenach wiejskich 5.523 osoby niepełnosprawne (2.819 kobiet i 2.704 mężczyzn). Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia im funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączanie oraz możliwości rehabilitacyjne. Zadania Powiatu Zgierskiego w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności realizowane są na podstawie zawartego Porozumienia między Powiatem Zgierskim a Powiatem Łódzkim Wschodnim.

Według danych zawartych w Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w powiecie łódzkim wschodnim w samym tylko 2010 roku wydał 1714 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności dla mieszkańców Powiatu Zgierskiego powyżej 16 roku życia.

Osoby niepełnosprawne nadal są znacznie gorzej wykształcone, w 2009 roku 32,1% osób niepełnosprawnych posiadało wykształcenie średnie, natomiast wykształceniem wyższym legitymowało się 5,9 % osób. Na uczelnie w województwie łódzkim w 2009 r. uczęszczało 2.447 osób niepełnosprawnych i stanowili 1,7% wszystkich studentów w regionie. Ponadto studenci niepełnosprawni stanowili około 16% wszystkich osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim w wieku 16-24 lat. W 2008 roku do różnego typu szkół uczęszczało 888 uczniów niepełnosprawnych, w 2009 było ich 860, natomiast w 2010 roku 851.

Wykres 19. Podział osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Zgierskiego według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

W 2002 roku zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w Powiecie Zgierskim była bierna zawodowo – 11.748 osób. Wśród aktywnych zawodowo zarejestrowano 1.882 osoby pracujące i 614 osób pozostających bez pracy. Nieustalony status na rynku pracy posiadało 39 osób. Jednym z głównych przejawów wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych jest bierność zawodowa. Wykluczenie z dostępu do pracy jest jednocześnie wyeliminowaniem z uczestnictwa w głównym nurcie życia społecznego. W skali całego kraju zdecydowana większość osób niepełnosprawnych – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków. Jedynie dla 8% tej populacji główne źródło utrzymania stanowi praca, zaś kolejne 8% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych środków na przeżycie.

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu, biorąc pod uwagę schorzenia zarejestrowanych niepełnosprawnych osób, zarówno bezrobotnych jak i poszukujących pracy, w 2012 roku najwięcej osób posiadało upośledzenie narządu ruchu - 175, następną grupę stanowiły osoby ze schorzeniami neurologicznymi – 66 osób oraz ze schorzeniami nieustalonymi – również 66 osób.

W ciągu całego roku 2012 do ewidencji osób niepełnosprawnych włączono 687 osób niepełnosprawnych. W tym samym okresie wyłączono z ewidencji 710 osób

niepełnosprawnych, z tego 629 bezrobotnych oraz 81 poszukujących pracy. Z ogólnej liczby wyłączonych z ewidencji 228 osób podjęło pracę.

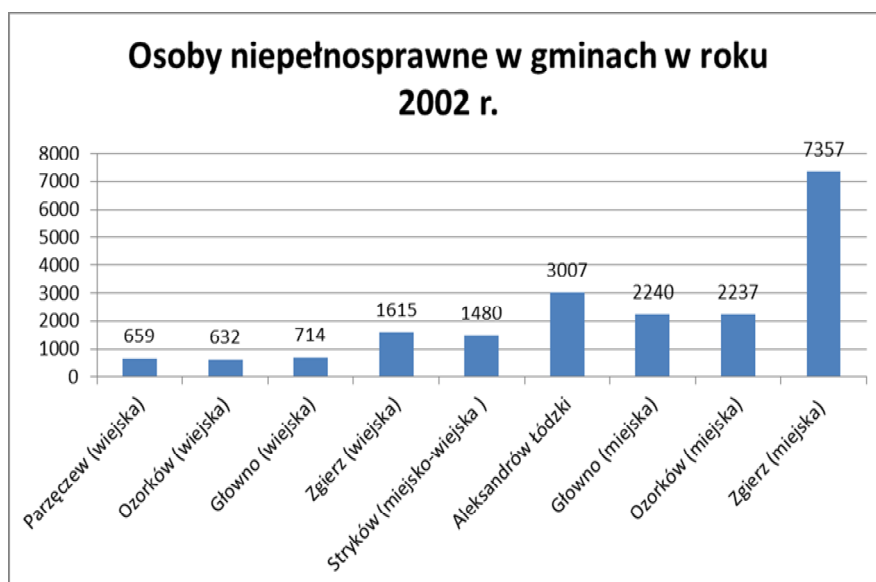
Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat populacji osób niepełnosprawnych i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie ludności poszczególnych gmin Powiatu Zgierskiego w 2002 roku.

Tabela 30. Osoby niepełnosprawne w gminach w 2002 roku

Gmina 2002	Ogółem mieszkańców	Liczba osób niepełnosprawnych (%)
Parzęczew (wiejska)	5.463	659 (12,1%)
Ozorków (wiejska)	6.463	632 (9,8%)
Głowno(wiejska)	5.078	714 (14,1%)
Zgierz (wiejska)	10.774	1.615 (15,0%)
Stryków (miejsko-wiejska)	11.892	1.480 (12,4%)
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	25.279	3.007 (11,9%)
Głowno (miejska)	15.275	2.240 (14,7%)
Ozorków (miejska)	21.022	2.237 (10,6%)
Zgierz (miejska)	58.393	7.357 (12,6%)

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Zgierskim wg miejsca zamieszkania w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

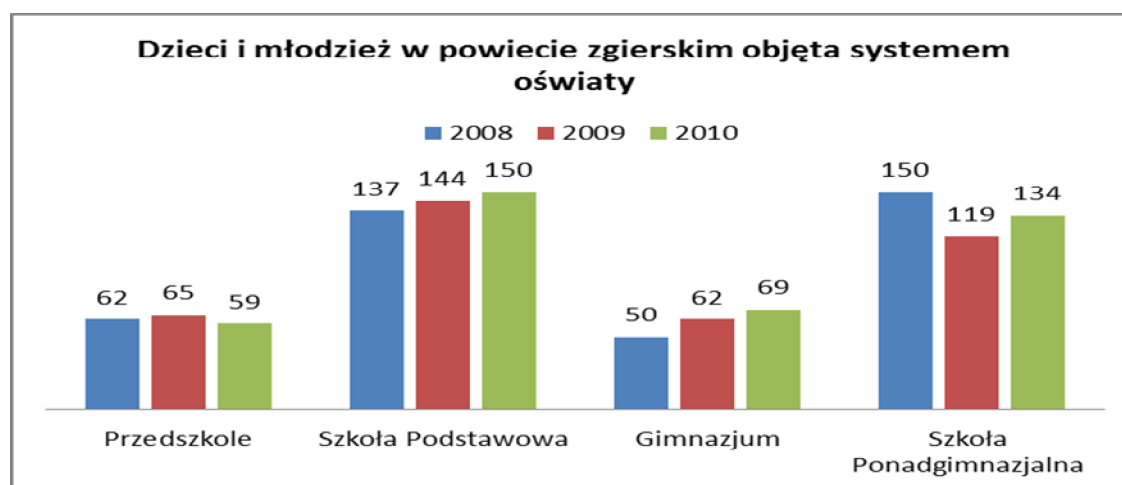
Z analizy powyższego zestawienia wynika, że największy odsetek osób niepełnosprawnych zanotowano w gminie wiejskiej Zgierz (15%), a także miejskiej Główno (14,7%), zaś najmniejszy w gminie wiejskiej Ozorków (9,8%) i miejskiej Ozorków (10,6%).

Tabela 31. Wykaz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej objętych systemem oświaty w Powiecie Zgierskim w latach 2008-2010

Dzieci i młodzież niepełnosprawna w Powiecie Zgierskim objęta systemem oświaty			
Poziom nauki	Liczba dzieci i młodzieży		
	2008	2009	2010
Przedszkole	62	65	59
Szkoła Podstawowa	137	144	150
Gimnazjum	50	62	69
Szkoła Ponadgimnazjalna	150	119	134
Szkoła Specjalna	489	470	439
Łącznie	888	860	851
Indywidualne nauczanie	47	71	65
Liczba klas indywidualnych	56	60	58

Dane zaczerpnięte z Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Zgierskim na lata 2011-2013

Wykres 21. Dzieci i młodzież w Powiecie Zgierskim objęta systemem oświaty

Dane zaczerpnięte z Programu Działań na Rzecz Osób niepełnosprawnych w Powiecie Zgierskim na lata 2011-2013

Liczba dzieci i młodzieży objętych systemem oświaty, na przestrzeni lat 2008-2010 wyniosła odpowiednio 888, 869, 851 uczniów. Można zauważyć nieznaczną tendencję malejącą, w stosunku do 2008 r. w 2010 roku liczba uczniów zmniejszyła się o 37.

Z zakresu rehabilitacji społecznej, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, powiat – za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – realizuje następujące zadania:

1. podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
2. opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
3. udzielanie dofinansowania do:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
 - kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Poniższa tabela zawiera szczegółowe dane na temat zadań podejmowanych przez PCPR w Zgierzu w zakresie rehabilitacji społecznej w latach 2009-2012.

Tabela 32. Wielkość wydatków przeznaczonych na realizację zadań Powiatu Zgierskiego pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie planu w 2010 (w zł)	Wykonanie planu w 2011 (w zł)	Wykonanie planu w 2012 (w zł)
I	Warsztaty Terapii Zajęciowej	1.745.599	1.745.923	1.755.928
II	Zadania zlecane	99.938	99.922	199.794
III	Rehabilitacja zawodowa	99.950	20.000	79.355
IV	Rehabilitacja społeczna	866.713	991.633	1.877.181
1.	<i>Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>344.859</i>
2.	<i>Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych</i>	<i>59.999</i>	<i>149.998</i>	<i>380.654</i>

3.	<i>Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki</i>	8.000	10.000	15.000
4.	<i>Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze</i>	798.714	831.635	1.136.668
	Ogółem środki dla Powiatu Zgierskiego na realizację zadań	2.812.200	2.857.478	3.912.258

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż wielkość środków przyznawanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012 ulegał dość znaczącym wahaniom. W 2010 ze środków PFRON Powiat zrealizował zadania rehabilitacji społecznej i zawodowej na łączną kwotę 2.812.200 zł, porównywalnie w 2011 roku Powiat wykorzystał na ten cel kwotę 2.857.478 zł. Najwięcej środków zostało przeznaczonych i wykorzystanych w roku 2012, bo aż 3.912.258 zł. W latach 2010/2011 nie udzielono dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych oraz zmieniały się znacznie proporcje między rokiem 2010 a 2012 dotyczące zadania *Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze* i wyniosła odpowiednio 798.733zł w 2010 roku i 1.281.330 zł w 2012 roku, czyli o 482.597 zł więcej.

Zadaniem Powiatu jest stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków sprzyjających społecznemu zaangażowaniu i zapewnieniu pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia. Niestety z powodu często niewystarczających środków, Powiat zmuszony jest do dokonywania wyborów i ustalenia kluczowych priorytetów dotyczących pomocy drugiemu człowiekowi.

TURNUSY REHABILITACYJNE

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą rehabilitacji zespolonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa funkcjonowania w życiu codziennym oraz rozwijanie i nabywanie nowych umiejętności osób

niepełnosprawnych poprzez nawiązywanie kontaktów międzyludzkich, pobudzanie zainteresowań, jak i również poprzez czynny udział w pozostałych zajęciach objętych programem turnusu.

W roku 2010 w Powiecie Zgierskim liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami ukształtowała się na poziomie 922 osób.

Ze względu na brak środków finansowych w roku 2010 i 2011 nie udzielano dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych. W roku 2012 liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami wyniosła 508 osób. Ogółem wypłacono dofinansowania dla 407 osób wraz z opiekunami na łączną kwotę 344.859,00 zł, z czego 83 na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, dla których przeznaczono kwotę 80.344,00 zł. Należy nadmienić, iż turnusy rehabilitacyjne cieszą się dużą popularnością wśród osób niepełnosprawnych, a średnia składanych wniosków wynosi około 500 rocznie.

BARIERY ARCHITEKTONICZNE, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dofinansowanie do likwidacji barier nie może obejmować kosztów zakupu sprzętu lub wykonania usług związanych z likwidacją barier, poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy między Powiatem a Wnioskodawcą o dofinansowanie ze środków PFRON. Równocześnie dofinansowanie to nie przysługiwało osobom, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały na ten cel dofinansowanie ze środków PFRON.

Wysokość dofinansowania może wynosić do 80 % kosztów zakupu sprzętu lub wykonania usługi.

Wnioski dotyczące likwidacji barier opiniuje pięcioosobowa Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, powołana przez Starostę Zgierskiego.

W roku 2010 przyjęto 79 wniosków na łączną kwotę 543.360,00 zł. Dofinansowania przyznano dla 15 osób (tj. 18,99 % złożonych wniosków).

W roku 2011 przyjęto 103 wnioski na łączną kwotę 678.034,00 zł. Dofinansowania przyznano dla 40 osób (tj. 38,83 % złożonych wniosków) na łączną kwotę 149.998,00 zł z tego na likwidację barier architektonicznych rozdysponowano kwotę 101.295,00 zł dla 16 osób, na likwidację barier w komunikowaniu się – kwotę 34.619,00 zł dla 20 osób oraz na likwidację barier technicznych – kwotę 14.084,00 zł dla 4 osób.

W roku 2012 przyjęto 154 wnioski na łączną kwotę 854.039,00 zł.

Dofinansowanie przyznano dla 103 osób na łączną kwotę 380.654,00 zł, z tego;

- na likwidację barier architektonicznych rozdysponowano kwotę 240.571,00 zł dla 34 osób,
- na likwidację barier w komunikowaniu się – kwotę 130.544,00 zł dla 64 osób,
- na likwidację barier technicznych – kwotę 9.539,00 zł dla 5 osób.

Omawiając powyższe dane należy zauważyć, iż ilość składanych wniosków na dofinansowanie sukcesywnie wzrastała i w porównaniu z 2010 rokiem- w 2012 było już ich prawie o połowę więcej.

ZAOPATRZENIE W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, nie jest obligatoryjne i dokonywane jest na podstawie umowy zawartej pomiędzy osobami reprezentującymi Powiat Zgierski a wnioskodawcą. Udział procentowy osoby niepełnosprawnej w koszcie kwalifikowanego sprzętu wynosi co najmniej 40%.

Dzięki dofinansowaniu ze środków PFRON, w 2010 roku wnioskodawcy dokonali zakupu łóżek rehabilitacyjnych - ogółem 20 sztuk. Łącznie w roku 2010 wpłynęło 1.075 wniosków na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na łączną kwotę 1.116.117 zł. W 2011 roku wnioskodawcy dokonali zakupu m.in. 24 łóżek ortopedycznych oraz 8 rowerów rehabilitacyjnych. Łącznie w roku 2011 wpłynęło 1.279 wniosków na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na kwotę 1.408.881,00 zł. Przyznano dofinansowanie dla 1.091 wnioskodawców na kwotę 831.635,00 zł, co stanowi 59% kwoty, o którą ubiegali się wnioskodawcy i realizację 85 % złożonych wniosków (w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej dla 135 osób na sumę 131.098,00 zł.). W 2012 roku wnioskodawcy dokonali zakupu m.in. 24 łóżek ortopedycznych oraz 7 rowerów rehabilitacyjnych. Łącznie w roku 2012 wpłynęło 1.425 wniosków na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na kwotę 1.330.515,00 zł. Dofinansowanie przyznano dla 1.369 wnioskodawców na kwotę 1.136.668,00 zł, w tym dla 135 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na sumę 185.496,00 zł.

Do najczęściej dofinansowanych bądź refundowanych przedmiotów i środków należały: pieluchomajtki, protezy dolne podudzia, wózki inwalidzkie, cewniki urologiczne, obuwie ortopedyczne oraz przede wszystkim aparaty słuchowe.

Analizując kwestię niepełnosprawności, warto odnotować, iż Powiat Zgierski przystąpił do uczestnictwa w programach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Wyrównywanie różnic między regionami” oraz „Aktywny Samorząd”.

Poza wymienionymi formami pomocy osobom niepełnosprawnym, PCPR prowadzi działalność informacyjną o procedurach ubiegania się dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze z NFZ, o możliwościach ubiegania się o wydanie orzeczeń stwierdzających niepełnosprawność i o instytucjach udzielających pomocy osobom niepełnosprawnym.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na podstawie zawartych umów, w latach 2010-2012 Warsztatom Terapii Zajęciowej w Zgierzu, Rąbieniu, Aleksandrowie Łódzkim i Ozorkowie przekazano, rokrocznie ze środków PFRON, kwotę 1.745.928,00 zł, co stanowiło 90 % ogólnych kosztów bieżącej działalności. Pozostałe 10 % było przekazane przez Powiat Zgierski na podstawie odrębnych umów dla poszczególnych podmiotów prowadzących WTZ-y, co rocznie stanowiło kwotę 193.992,00 zł. Ponadto, na podstawie Decyzji Starosty Zgierskiego z dnia 5 grudnia 2012 r., WTZ w Rąbieniu otrzymał dodatkowe środki finansowe w kwocie 10.000,00 zł z przeznaczeniem na przeniesienie jednostki w nowe miejsce oraz adaptację pomieszczeń warsztatu. Z powodu znaczącej liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących Powiat

Zgierski, wpływały wnioski o zwiększenie liczby miejsc w Warsztatach Terapii Zajęciowej, niestety z powodu ograniczonych środków Powiatu nie było możliwe wygospodarowanie dodatkowych finansów na ww cel.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osoby wymagające całodobowej opieki, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, mogą korzystać z domów pomocy społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu prowadzi merytoryczny nadzór nad czterema domami pomocy społecznej o łącznej liczbie miejsc statutowych 371, są to:

Dom Pomocy Społecznej w Głownie, ul. Karasicka 51, przeznaczony jest dla 62 osób w podeszłym wieku. Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w roku 2012, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 28 lutego 2012 r. wynosił 2.588,16zł.

Dom Pomocy Społecznej w Zgierzu, ul. Chelmska 16/18, przeznaczony jest dla 99 osób przewlekle somatycznie chorych. Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w roku 2012– wynosił 2.973,95 zł.

Dom Pomocy Społecznej w Ozorkowie, ul. A. Mickiewicza 51, przeznaczony jest dla 80 osób przewlekle somatycznie chorych. Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w roku 2012 – wynosił 2.813,58 zł.

Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu AB 59, przeznaczony jest dla 130 mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie. Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w roku 2012 wynosił 2.899,22zł.

W czterech domach pomocy społecznej w Powiecie Zgierskim na dzień 31.12.2012r. przebywało 345 mieszkańców, w tym 170 mieszkańców umieszczonych przed 01.01.2004 r. wg tzw. „starych zasad” współfinansowanych ze środków Wojewody Łódzkiego oraz 175 mieszkańców umieszczonych po 01.01.2004r., których koszt pobytu był finansowany adekwatnie do realnych wydatków.

Tabela 33. Liczba osób skierowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej do Domów Pomocy Społecznej w latach 2010-2012

Gmina	Liczba osób skierowanych do DPS przez OPS				Liczba mieszkańców DPS, w których kosztach utrzymania partycypował OPS			
	2010	2011	2012	Razem	2010	2011	2012	Razem
Parzęczew (wiejska)	3	3	6	12	3	3	6	12
Ozorków (wiejska)	6	5	5	16	6	5	5	16
Głowno(wiejska)	0	0	0	0	1	1	1	3
Zgierz (wiejska)	1	7	6	14	12	15	20	47
Stryków (miejsko-wiejska)	2	5	5	12	16	19	20	55
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	3	2	4	9	14	14	18	46
Głowno (miejska)	2	2	3	7	14	15	16	45
Ozorków (miejska)	11	10	7	28	27	29	34	90
Zgierz (miejska)	9	7	14	30	73	81	96	250

Dane ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Zgierskiego

Na przestrzeni lat 2010-2012 najwięcej osób do DPS skierował Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie miejskiej Zgierz -30 oraz w gminie miejskiej Ozorków-28 osób. OPS w gminie wiejskiej Głowno nie skierował żadnej osoby, 7 i 9 osób umieścił w DPS odpowiednio OPS działający w gminie miejskiej Głowno i miejsko-wiejskiej w Aleksandrowie Łódzkim. Największa liczba mieszkańców w latach 2010-2012, w których partycypował OPS wyniosła 250 osób i były to koszty poniesione przez OPS gminy miejskiej Zgierz. Analizując powyższe dane, należy zwrócić uwagę na stabilizację liczby osób kierowanych corocznie do DPS-ów, jednocześnie mając na względzie, iż OPS kierują mieszkańców do wielu DPS, nie tylko funkcjonujących na terenie Powiatu Zgierskiego

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) jest jednostką organizacyjną resortu pomocy społecznej, działającą na zasadach zadania zleconego samorządom, fundacjom,

stowarzyszeniom. Do zadań ŚDS należy budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku osób chorych psychicznie i z niepełnosprawnością intelektualną.

Na terenie Powiatu działają 3 Środowiskowe Domy Samopomocy, są to:

- 1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Głownie.*
- 2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim.*
- 3. Środowiskowy Dom Samopomocy PSOUU w Aleksandrowie Łódzkim.*

II.8. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

W tradycyjnej społeczności praca sama w sobie stanowi wartość. Jest zatem działalnością oczywistą, naturalną, istotną i konieczną dla człowieka i jego kultury. Jej rola jest nie do przecenienia. Z nią wiąże się realizacja nadziei i ambicji, jej dotyczą aspiracje, ona wreszcie ma znaczący wpływ na samoocenę i satysfakcję człowieka. Natomiast bezrobocie należy obecnie do największych negatywnych zjawisk występujących w Polsce. O znaczeniu tego zjawiska, a właściwie o spustoszeniu jakie robi w społeczeństwie i gospodarce, przekonały się już miliony naszych rodaków. Dla osoby bezrobotnej staje się sytuacją zagrożenia podstawowych potrzeb bytowych, naznaczenia społecznego, odarcia z godności. Dramat bezrobocia dotyczy coraz częściej ludzi młodych i dobrze wykształconych, co jest szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem, które z pewnością będzie rzutować na przyszłość naszego kraju.

Rozpatrując problematykę bezrobocia należy pamiętać o zachodzących nowych procesach. W sytuacji wzrostu bezrobocia pojawia się nowa kategoria tzw. bezrobotnych zniechęconych do poszukiwania pracy, którzy utracili nadzieję na uzyskanie pracy, nie poszukują jej aktywnie. Nie ma jednej definicji bezrobocia, która byłaby akceptowana przez reprezentantów wszystkich przedmiotowych dziedzin nauki. Bezrobocie jest stanem przeciwnym pracy rozumianej jako produkcyjna działalność zarobkowa. Jako stan przymusowej bezczynności przeciwstawia się ono również pracy rozumianej jako potrzeba użytecznej aktywności.

Utrata pracy lub niepowodzenie w staraniach o jej uzyskanie bywa jednym z najczęściej występujących zdarzeń traumatycznych w życiu człowieka. Reakcje psychiczne na sytuację bezrobocia to przede wszystkim przygnębienie, rozdrażnienie, lęk, niepokój, poczucie braku perspektyw, niemożność realizowania planów życiowych, jak i brak wiary w zmianę na lepsze. Bezrobotni odczuwają upokorzenie faktem pobierania zasiłku, obniżeniem ich pozycji w rodzinie, a także doznają osamotnienia oraz izolacji, jako że wcześniej utrzymywali kontakty głównie z kolegami z pracy. Osoby starsze nie widzą szansy na znalezienie pracy, możliwość przekwalifikowania, czy podjęcia działalności gospodarczej. Ulegają załamaniu psychicznemu i nie potrafią radzić sobie z trudną sytuacją materialną.

Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest efekt długotrwałego bezrobocia. Jego psychologiczne skutki mają bardzo negatywny oddźwięk na psychice człowieka. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych według definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 ust.1 pkt 5) obejmują szerszą grupę osób niż tylko pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym długotrwale jest osoba pozostająca w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy, w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy .

Poniższe tabele przedstawiają problem bezrobocia w Powiecie Zgierskim na przełomie lat 2009-2012.

Tabela 34. Wybrane dane rynku pracy w 2011 r. w porównaniu województwo-powiat

Wybrane dane rynku pracy w 2011 r. w porównaniu województwo-powiat		
2011 rok	Województwo	Powiat
Pracujący	562 152	31 485
Bezrobotni zarejestrowani	138 652	10 408
Stopa bezrobocia w %	12,9	16,8
Oferty pracy	946	49

Dane Urzędu Statystycznego w Łodzi

W roku 2011 w Powiecie Zgierskim było 31 485 osób pracujących, zaś w województwie łódzkim 562 152 osób. Niepokojące dane dotyczą stopy bezrobocia w Powiecie, która wyniosła 16,8 %, zaś w województwie niecałe 13%.

Tabela 35. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim na koniec roku 2009-2012

Rok	Liczba bezrobotnych w Powiecie Zgierskim i w %		
	Kobiety	mężczyźni	RAZEM
2009	4 185; 45,98 %	4 916; 54,02 %	9101

2010	4 661; 47,51 %	5 149; 52,49 %	9810
2011	5 024; 48,27 %	5 384; 51,73 %	10.408
2012	5 567; 47,58 %	6 133; 52,42 %	11.700

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu na przestrzeni lat 2009-2012 liczba osób bezrobotnych w Powiecie Zgierskim miała tendencję wzrostową.

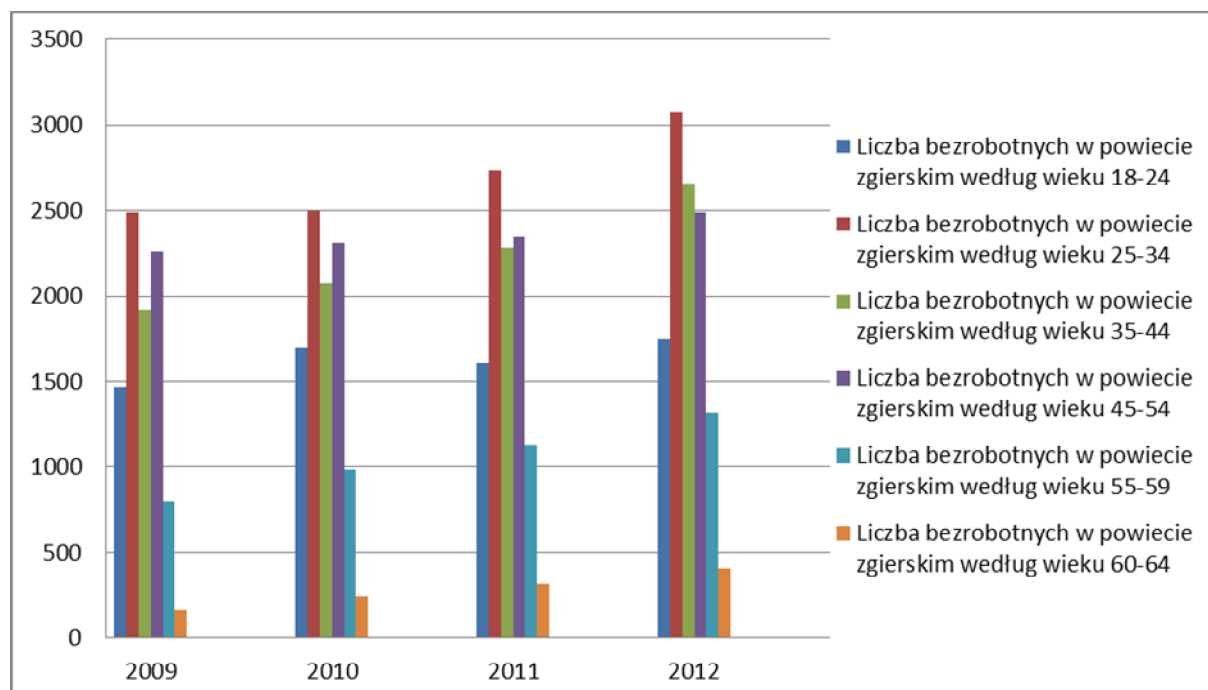
Największą liczbę bezrobotnych odnotowano na koniec 2012 roku (11 700 bezrobotnych, w tym 5 567 kobiet), natomiast najniższą na koniec 2009 roku (9 101 osób bezrobotnych, w tym 4 185 kobiet). Analizując powyższe dane, należy zwrócić uwagę na poziom bezrobocia wśród mężczyzn. Okazuje się, że od 2009 roku procentowy udział mężczyzn w populacji bezrobotnych utrzymuje się na podobnym poziomie, w granicach 53%. Co daje również pogląd, iż mężczyzn bezrobotnych w latach 2009-2012 było więcej niż kobiet. W 2009 roku stanowiły one 45,98% ogółu osób poszukujących pracy, rok później – 47,51%, w 2011 roku udział kobiet wśród bezrobotnych wynosił 48,27%, a w 2012 roku spadł nieznacznie do ogólnej liczby bezrobotnych i wyniósł 47,58% .

Tabela 36. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wieku na koniec roku 2009-2012

Rok	Liczba bezrobotnych w Powiecie Zgierskim według wieku					
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64
2009	1 469	2 487	1 919	2 258	801	167
2010	1 695	2 499	2 071	2 313	987	245
2011	1 602	2 736	2 281	2 346	1 128	315
2012	1 751	3 075	2 657	2 491	1 318	408

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Wykres 22. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wieku na koniec roku 2009-2012

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Charakterystyczny dla lokalnego rynku pracy w okresie 2009-2012 był wysoki udział osób bezrobotnych w dwóch grupach wiekowych: 25-34 lata i 45-54 lata przy jednoczesnym wzroście bezrobocia wśród osób po 54 roku życia, ale należy zauważyć, iż to w najstarszych grupach wiekowych zanotowano najmniej osób bezrobotnych, co wskazuje na wysoką aktywność zawodową tej grupy lub objęcie jej innymi świadczeniami. Szczegółowa analiza udziału bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych prowadzi do następujących konkluzji. W przedstawionych latach udział osób bezrobotnych w wieku produkcyjno-mobilnym (18- 44 lata) zwiększał się, w tym również udział osób starszych (powyżej 44 roku życia) pozostających bez zatrudnienia. Można zatem uznać, że wzrost bezrobocia we wszystkich rocznikach przybierał w Powiecie Zgierskim charakter trwałej tendencji.

Tabela 37. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według czasu pozostawienia bez pracy na koniec roku w latach 2009-2012

Rok	Liczba bezrobotnych w powiecie zgierskim według czasu pozostawienia bez pracy		
	do 1 miesiąca	od 1 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
2009	943	5 805	2 353
2010	790	6 132	2 888
2011	756	5 931	3 721
2012	1 159	5 994	4 547

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Z analizy danych wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych w każdym kolejnym roku stanowiły osoby oczekujące na pracę przez okres od 1 do 12 miesięcy. Drugą grupą były osoby długotrwale bezrobotne, bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad 12 miesięcy, trzecią natomiast poszukujące zatrudnienia w okresie do 1 miesiąca.

Tabela 38. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według stażu pracy na koniec roku w latach 2009-2012

Rok	Liczba bezrobotnych w powiecie zgierskim według stażu pracy						
	bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej
2009	1 171	1 108	1 969	1 349	1 725	1 411	363
2010	1 384	1 240	2 065	1 349	1 784	1 494	449
2011	1 437	1 238	2 189	1 527	1 930	1 602	485
2012	1 567	1 453	2 470	1 820	2 139	1 686	565

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Analizując powyższe zestawienie, należy zwrócić uwagę na niewielką grupę osób o najdłuższym stażu pracy oraz największą grupę bezrobotnych w gronie osób z doświadczeniem zawodowym od roku do pięciu lat. W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejsze były dwie zbiorowości – osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat oraz ze stażem pracy 10-20 lat (8 693; 7 578). Licznie reprezentowane były osoby bez stażu pracy 5 559 i ze stażem do 1 roku 5 039. Są to z reguły młodzi bezrobotni, którzy rejestrując się po

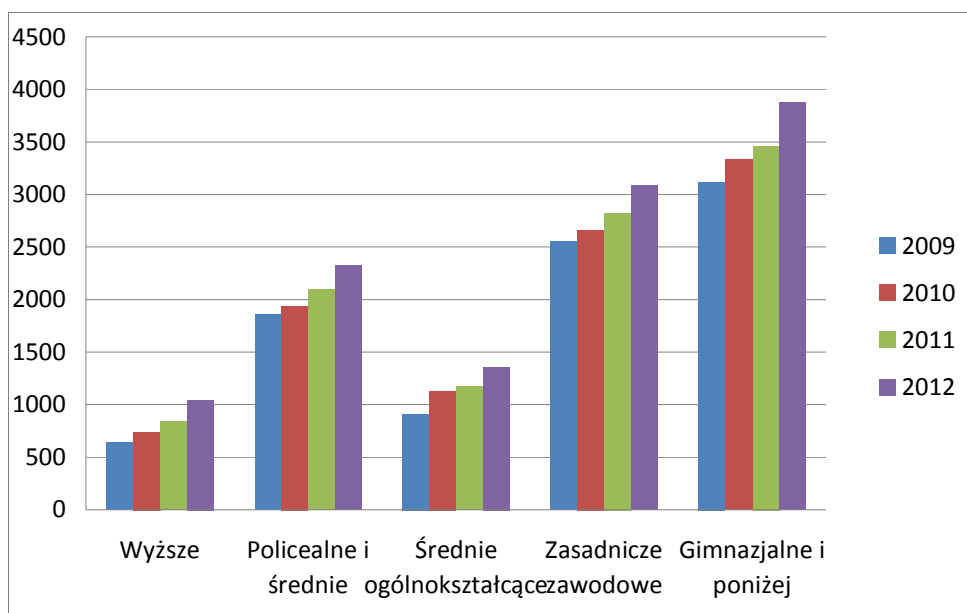
ukończeniu szkoły, długo czekają na podjęcie pierwszej pracy, a po okresie pierwszego zatrudnienia, ponownie rejestrują się w PUP.

Tabela 39. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wykształcenia na koniec roku w latach 2009-2012

Rok	Liczba bezrobotnych w powiecie zgierskim według wykształcenia				
	wyższe	Policealne i średnie	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
2009	646	1 859	912	2 559	3 125
2010	742	1 942	1 128	2 664	3 334
2011	846	2 098	1 175	2 828	3 461
2012	1 045	2 329	1 359	3 089	3 878
RAZEM	3 279	8 228	4 574	11 140	13 798

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Wykres 23. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wykształcenia na koniec roku w latach 2009-2012

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Dane ujęte w tabeli świadczą o tym, że w latach 2009-2012 najwyższe bezrobocie osiągało osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Takich osób w Powiecie w 2012 roku było 3 878. Mniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (w 2012 roku 389 osób). Dane dotyczące obu tych grup miały tendencję wzrostową. Trzecią liczebnie grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w 2012 roku było zarejestrowanych 2 329 osób. Natomiast problem braku zatrudnienia w mniejszym stopniu dotkał ludzi z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, których w 2012 roku było 1 359 oraz z wykształceniem wyższym, których zarejestrowanych w PUP było 1 045 osób.

Tabela 40. Oferty pracy pozyskane przez Powiatowy Urząd Pracy w 2012 roku

Według jednostek samorządu terytorialnego	Liczba ofert pracy pozyskanych w 2012 roku
Parzęczew (wiejska)	68
Ozorków (wiejska)	30
Głowno(wiejska)	15
Zgierz (wiejska)	107
Stryków (miejsko-wiejska)	221
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	383
Głowno (miejska)	206
Ozorków (miejska)	345
Zgierz (miejska)	1 003

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Z przedstawionych danych wynika, iż najwięcej ofert pracy zostało pozyskanych przez PUP w gminie miejskiej Zgierz 1 003. Znacznie mniejszą ilością ofert dysponowały gminy miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki 383, miejska Ozorków- 345, miejsko-wiejska Stryków 221 oraz gmina miejska Głowno- 206 ofert. Najmniej ofert uzyskano w gminie wiejskiej Głowno 15 oraz wiejskiej Ozorków- 30.

Tabela 41. Bezrobotni w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego w 2011-2012 roku

Według jednostek samorządu terytorialnego	Liczba osób bezrobotnych	
	2011	2012
Parzęczew (wiejska)	356	372
Ozorków (wiejska)	432	431
Głowno(wiejska)	280	342
Zgierz (wiejska)	672	756
Stryków (miejsko-wiejska)	469	639
Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	1 777	2 036
Głowno (miejska)	1 240	1 390
Ozorków (miejska)	1 614	1 811
Zgierz (miejska)	3 568	3 923

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu

Przyglądając się powyższym danym, należy stwierdzić, iż z końcem 2012 roku problem bezrobocia w największym stopniu dotykał ludność gminy miejskiej Zgierz -3 923 osób oraz gminę miejsko-wiejską Aleksandrów Łódzki- 2 036 osób bezrobotnych. Najmniejszy wskaźnik bezrobocia zarejestrowały gminy wiejska Głowno- 342 oraz wiejska Parzęczew 372 osoby. Warto zauważyć, iż tendencje bezrobocia w poszczególnych gminach były wzrostowe w stosunku do 2011 roku. Wyjątek stanowi gmina wiejska Ozorków, tam liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 1 osobę.

Projekty realizowane w 2012 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w 2012 roku to, m.in. „Człowiek najlepszym kapitałem (projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.3.), który objął swoim działaniem 451 osób, z czego 215 odbyło staż, 150 wzięło udział w szkoleniach, a 86 otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

„Nasze wsparcie- twój biznes” to kolejny projekt przeprowadzany przez PUP oraz projekt „Przyjazny Urząd III”, w którym udział wzięły 42 osoby, które uczestniczyły w szkoleniu z zakresu wsparcia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

II.9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest zjawiskiem zaliczanym do patologii społecznej, bezpośrednio zagrażającym ustalonemu porządkowi prawnemu i poczuciu bezpieczeństwa obywateli. Poprzez rozmiary (liczbę przestępstw), swoje nasilenie (częstotliwość popełniania określonego rodzaju przestępstw) i obszary, których dotyczy, może zagrażać rozwojowi ważnych dla funkcjonowania państwa gałęzi gospodarki, dezorganizować działalność instytucji, wpływać na poczucie bezpieczeństwa obywateli i tym samym obniżać ich zaufanie do państwa.

Aktualnie przestępczość kojarzy się powszechnie z terminami: przestępczość zorganizowana, przestępczość białych kołnierzyków (gospodarcza), przestępczość drobna, nieletnich, kobiet, przestępczość na terenach o wysokim wskaźniku bezrobocia, przestępczość w obszarach wysoko zurbanizowanych, przestępczość korupcyjna, podatkowa, sklepowa, bankowa, komputerowa, drogowa itp. Dowodzi to wieloznaczności pojęcia, gdyż wymienione przykłady dzielą przestępczość ze względu na sposób dokonywania przestępstw, kategorie sprawców przestępstw, obszary i środowiska szczególnie zagrożone dokonywaniem na ich szkodę przestępstw.

Wskaźnik przestępczości określa stosunek osób dopuszczających się przestępstw do ogółu osób zamieszkujących dany obszar, np. miasto, region, kraj lub liczbę przestępstw w stosunku do danej liczby mieszkańców lub kategorii osób. Miary te jednak nie oddają rzeczywistej skali przestępczości z uwagi na tzw. „ciemną liczbę”, czyli przestępstwa niewykryte lub niezgłoszone.

Na terenie Powiatu Zgierskiego funkcjonuje 5 Jednostek Policji:

- Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu;
- Komenda Policji w Aleksandrowie;
- Komenda Policji w Głownie;
- Komenda Policji w Ozorkowie;
- Komenda Policji w Strykowie.

Tabela 42. Wykryte przestępstwa w podstawowych kategoriach stwierdzonych na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2011-2012

Rok	Liczba przestępstw w podstawowych kategoriach stwierdzonych na terenie Powiatu Zgierskiego			
	Przestępstwa kryminalne	Przestępstwa gospodarcze	Przestępstwa drogowe	Dane ogólne-przestępstwa stwierdzone
2011	2 508	260	801	3 775
2012	2 417	343	762	3 638

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2012 roku wynika, iż na terenie Powiatu Zgierskiego doszło do popełnienia 3 638 przestępstw, to o 137 mniej niż w roku 2011. W latach 2011-2012 najwięcej zostało popełnionych przestępstw kryminalnych, odpowiednio 2 508 oraz 2 417, to jest o 91 mniej niż w roku 2011. Przestępstw gospodarczych w 2012 roku było zarejestrowanych 343, natomiast przestępstw drogowych 762, to o 39 mniej niż w roku ubiegłym. Z ogólnej liczby popełnionych przestępstw na przełomie wskazanych lat, zauważa się tendencję nieznacznie malejącą.

W 2012 roku za okres styczeń- grudzień wszczęto 2162 (2408 za 2011 r.) postępowań przygotowawczych. Stwierdzono 2417 przestępstw (2508 za 2011 r.). Dynamika postępowań wszczętych wyniosła 89,8 %, a stwierdzonych 96,4 %.

Tabela 43. Przestępstwa stwierdzone w odniesieniu do wybranych kategorii przestępstw za okres styczeń- grudzień 2012 w porównaniu z rokiem 2011

Jednostka policyjna	Kradzież cudzej rzeczy		Kradzież samochodu		Kradzież z włamaniem		Rozbój		Bójka i pobicia	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
KPP Zgierz	343	377	35	32	184	201	39	20	13	11
KP Aleksandrów Łódzki	174	136	18	22	96	59	6	6	9	8
KP Głowno	66	81	4	4	30	36	1	4	2	6
KP Ozorków	90	106	7	19	53	70	7	1	5	8
KP Stryków	79	106	4	8	47	45	4	2	7	4

POWIAT	752	806	68	85	410	411	57	33	36	37
---------------	------------	------------	-----------	-----------	------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

W Powiecie Zgierskim w latach 2011-2012 najczęściej odnotowano kradzieży cudzej rzeczy 752 i 806. Prawie o połowę mniej stwierdzono kradzieży z włamaniem 410 w 2011 roku i 411 w 2012 roku. Najmniej dopuszczono się rozboju w 2012 r. - 33 oraz bójek i pobić w 2011 r. 36, zaś w 2012 r. 37. Jednostką policyjną, która odnotowała najczęściej wskazanych przestępstw jest Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu.

Według szczegółowych danych Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu w 2012 roku wszczęto 312 (256-2011r.) postępowań przygotowawczych o charakterze gospodarczym. Stwierdzonych zostało 343 (260-2011 r.) przestępstw. Wykrytych zostało 290 (288-2011 r.) co daje wskaźnik wykrycia 84,5 %. W okresie styczeń- grudzień 2012 r. ustalono 1981 podejrzanych o popełnienie przestępstwa. Wobec 1777 wystąpiono z wnioskiem o akt oskarżenia. Oskarżonych i tymczasowo aresztowanych w 2012 roku zostało 51 osób.

Tabela 44. Przestępstwa w poszczególnych jednostkach podległych Komendzie Powiatowej Policji w Zgierzu w 2012 roku

Jednostki Policji na terenie powiatu zgierskiego	Liczba przestępstw wykrytych w 2012 roku
Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu	1181
Komenda Policji w Aleksandrowie Łódzkim	352
Komenda Policji w Głownie	339
Komenda Policji w Ozorkowie	318
Komenda Policji w Strykowie	256

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

Najwyższa liczba wykrytych przestępstw 1181 była związana z działaniami Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu. Pozostałe Jednostki Policji miały podobny wobec siebie wskaźnik wykrywalności i wynosiły średnio około 316 wykrytych przestępstw.

Tabela 45. Główne rodzaje przestępstw stwierdzonych na terenie Powiatu Zgierskiego w 2012 roku

Rodzaj przestępstwa	Liczba przestępstw stwierdzonych w 2012 roku na terenie Powiatu Zgierskiego
Kradzież z włamaniem	411
Kradzież samochodów	85
Rozboje i kradzieże rozbójnicze	33
Przestępstwa narkotykowe	203
Kradzież mienia	806
Bójka lub pobicie	37
Przestępstwa gospodarcze	343
Przestępstwa drogowe	762 <i>w tym prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości: 700</i>
Ogólna liczba osób podejrzanych	1981

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

W Powiecie Zgierskim w 2012 roku najczęściej dochodziło do kradzieży mienia (806 przypadków). W tym samym roku doszło również do znaczącej ilości przestępstw drogowych (762 przestępstw, w tym 700 nietrzeźwych kierujących). Kolejną kategorią przestępstw były kradzieże z włamaniem (411 zdarzeń). Poważnym zagrożeniem były przestępstwa gospodarcze i przeciwko obrotowi gospodarczemu (343) oraz z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (203 przypadki). Na kolejnych miejscach znalazły się kradzieże samochodów (85), bójki lub pobicia (37) oraz rozboje i kradzieże rozbójnicze (33 przestępstw). Jeśli chodzi o osoby podejrzane o popełnienie przestępstw, to w 2012 roku ustalono 1981 takich osób.

Tabela 46. Wykaz wypadków drogowych na przestrzeni lat 2010-2012 w Powiecie Zgierskim

Rok	Wypadki	zabici	ranni	kolizje
2010	254	17	315	1621
2011	220	21	286	1468
2012	220	21	273	1194
Razem	694	59	874	4283

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

Na przestrzeni trzech lat do kolizji drogowych doszło 4283 razy, wypadków w Powiecie Zgierskim odnotowano 694, rannych w wypadkach zostało 874 osoby, zabitych aż 59 osób. Niestety, tylko w przypadku kolizji widzimy znaczący spadek: 1621 w 2010 r. zaś w 2012 r. było ich o 427 mniej. Liczba zabitych, wypadków drogowych oraz rannych utrzymywała się na przestrzeni wskazanych lat na podobnym poziomie.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu miejscami najbardziej niebezpiecznymi (skrzyżowania, odcinki) w 2012 roku w Powiecie Zgierskim były:
 Zgierz- ul. Łódzka, ul. Długa, ul. Gałczyńskiego, ul. 1- go Maja, ul. Armii Krajowej.
 Ozorków- obwodnica;
 Aleksandrów Łódzki- ul. Wojska Polskiego;
 Głowno- ul. Sosnowa;
 Stryków- ul. Warszawska.

Dla poprawy bezpieczeństwa na drogach w okresie styczeń- grudzień 2012 r. policjanci Wydziału Ruchu Drogowego przeprowadzili następujące działania: *Pieszy, Trzeźwy poranek, Prędkość, Akcyza, EKT ekologia, Taxi, BUS, Pasy, Widoczny rowerzysta.*

Tabela 47. Ogólna liczba nieletnich sprawców przestępstw oraz czynów nieletnich w latach 2011-2012

Jednostki Policji na terenie Powiatu Zgierskiego	Liczba nieletnich sprawców przestępstw w 2011-2012 roku			
	Czyny nieletnich		Nieletni sprawcy przestępstw	
	2011	2012	2011	2012
Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu	187	152	70	59
Komenda Policji w Aleksandrowie Łódzkim	18	14	15	13
Komenda Policji w Głownie	10	19	6	21
Komenda Policji w Ozorkowie	32	14	17	10
Komenda Policji w Strykowie	17	15	12	12
Razem	264	214	120	115

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

W ogólnej liczbie czynów nieletnich w 2011 roku odnotowano 264, natomiast w roku 2012 o 50 czynów mniej (214). Liczba nieletnich sprawców przestępstw utrzymywała się na podobnym poziomie 120 w 2011 roku i 115 w 2012 roku.

Tabela 48. Przestępczość narkotykowa w latach 2011- 2012 w Powiecie Zgierskim

Problem	Liczba	
	2011	2012
Wykryte przestępstwa opisane w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	139	199
Liczba zatrzymanych	46 podejrzanych	83 podejrzanych
Liczba osób, którym postawiono zarzuty	46/38 dorosłych i 8 nieletnich/	83 podejrzanych /63 dorosłych i 20 nieletnich/
Liczba nieletnich, którzy popełnili czyny karalne związane z narkotykami	8 nieletnich	20 nieletnich

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż przestępczość narkotykowa miała tendencję wzrostową. Wyrytych przestępstw opisanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii w 2011 roku było 139, w 2012 r. już 199, czyli o 60 przypadków więcej. 46 podejrzanych zostało zatrzymanych w 2011 roku, rok później zatrzymano 83 podejrzanych. Zarzuty postawiono 46 zatrzymanym w 2011 r. i 83 w 2012 roku. Liczba nieletnich, którzy popełnili czyny karalne związane z narkotykami w stosunku do 2011 roku wzrosła o 12 osób (20 nieletnich). Ponadto naruszenie przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ze strony nieletnich dotyczyło udzielania środków odurzających/ także małoletnim/, posiadania środków odurzających w postaci marihuany.

Jeżeli chodzi o nieletnich ujawnionych w stanie nietrzeźwości w 2012 roku- w całym powiecie odnotowano 61 nieletnich. Stanowi to niewielki spadek w porównaniu z rokiem 2011, kiedy ujawniono 70 nieletnich będących w stanie nietrzeźwości.

Realizując program wczesnej profilaktyki narkotykowej pn. „Chrońmy nasze dzieci”, policjanci przeprowadzali spotkania z nauczycielami i rodzicami uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich. W ich trakcie przekazali najważniejsze informacje dotyczące wyglądu wybranych rodzajów narkotyków, objawów ich działania, a także placówek świadczących pomoc w przypadku zagrożenia zjawiskiem narkomanii. W ramach

programów profilaktycznych „Chrońmy nasze dzieci”, „Uczę się rozsądnej nieufności” i „Żyję zgodnie z prawem”, „Bezpiecznie kibicuję- przeciwnika szanuję" funkcjonariusze Zespołu Nieletnich i Patologii na spotkaniach z młodzieżą szkół i placówek wychowawczych z Powiatu Zgierskiego mówili o zagrożeniach związanych z alkoholizmem i narkomanią oraz odpowiedzialnością prawną nieletnich.

Ponadto KPP w Zgierzu przeprowadziła liczne akcje profilaktyczne, m.in. *Bezpieczne ferie, Nielat, Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, Policyjna Akademia Bezpieczeństwa, Dzień Dziecka z Policją, Bezpieczne Wakacje.*

Należy również wspomnieć, iż Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, jest projektem mającym na celu zmianę zachowań i naukę funkcjonowania wolnego od agresji.

NADZÓR I DOZÓR KURATORSKI W POWIECIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Tabela 49. Liczba spraw z zastosowanym nadzorem kuratora w latach 2009-2012

Rok	2009	2010	2011	2012
Kategoria osób				
Nieletni	241	226	198	201
Rodziny dysfunkcyjne	397	384	412	414
Alkoholicy	184	199	203	238

Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgierzu

Z danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgierzu za lata 2009-2012 wynika, że liczba spraw, w których zastosowano nadzór kuratora zwiększała się z roku na rok. Wyjątek stanowią nieletni, gdzie liczba ich nieznacznie się zmniejszyła.

Śledząc poszczególne kategorie osób objętych nadzorem kuratora i świadczoną im pomoc, należy wyjaśnić, że nieletni objęci nadzorem kuratora to osoby wykazujące niedostosowanie społeczne, zagrożone demoralizacją lub wykazujące przejawy demoralizacji oraz sprawcy czynów karalnych. Praca kuratorów z tą grupą osób miała na celu spowodowanie zmiany niepożądanych zachowań poprzez prowadzenie rozmów profilaktycznych, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów i niwelowaniu bieżących trudności, kontroli przebiegu nauki szkolnej, kształtowaniu poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie.

W stosunku do rodzin dysfunkcyjnych praca kuratorów polegała na pedagogizacji rodziców, psychoedukacji, udzielaniu informacji, kierowaniu do instytucji pomocowych, udzielaniu porad dotyczących właściwych metod wychowawczych. Główną przyczyną zaniedbań wychowawczych i nie wywiązywania się z obowiązków rodzicielskich był alkoholizm rodziców, ubóstwo, ich niewydolność wychowawcza i przemoc domowa. Z kolei nadzór w sprawach alkoholowych dotyczył osób zobowiązanych przez sąd do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 50. Osoby objęte nadzorem kuratorskim w latach 2009-2012 w Powiecie Zgierskim

Osoby objęte dozorem kuratorskim, w tym:	2009	2010	2011	2012
Osoby warunkowo zwolnione, osoby z orzeczonymi karami w zawieszeniu, osoby z warunkowym umorzeniem kary.	62	336	345	513
Osoby z orzeczoną karą ograniczenia wolności	1	3	4	53

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgierzu

Według danych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgierzu, łącznie w latach 2009-2012 osób objętych dozorem kuratorskim w sprawach karnych w związku z warunkowym zwolnieniem, z orzeczonymi karami w zawieszeniu oraz z warunkowym umorzeniem kary było 1256 osób. Osób z orzeczoną karą ograniczenia wolności na przełomie wskazanych lat było 61. W porównaniu z rokiem 2009 (63), w roku 2012 nastąpił znaczący wzrost liczby osób objętych nadzorem kuratorskim (566).

II.10. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU

We współczesnych społeczeństwach zachowania ludzkie są określane nie tylko przez decyzje indywidualne, lecz także w znacznej części przez opinię publiczną, która wyraża się w ujawnianych postawach, poglądach i przekonaniach środowiska wobec zachowania się jego członków. Jako zespół poglądów i przekonań oceniających, dominujących w jakimś środowisku społecznym lub w całym społeczeństwie, opinia publiczna staje się przedmiotem sondaży instytutów badania. Opinia publiczna, to również wyraz autentycznych przekonań i ocen wartościujących członków społeczeństwa, które mają wpływ na jego porządek i kierownictwo.

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne powiatu, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Policji Powiatowej, szkoły, Ośrodki Pomocy Społecznej, a także do pracowników socjalnych, mieszkańców powiatu. Ponadto ankieta zamieszczona została na stronie internetowej www.pcpr.powiat.zgierz.pl. Z otrzymanych odpowiedzi (43 ankiety) wyłonił się obraz najistotniejszych problemów dotyczących społeczność Powiatu.

Poziom zadowolenia mieszkańców z warunków życia w Powiecie Zgierskim

Wśród atutów Powiatu, które mogą skłonić osoby z innych regionów kraju do zamieszkania w Powiecie Zgierskim, respondenci wymieniali bardzo dobrą dostępność do handlu i usług, położenie w centralnej Polsce oraz duży wybór szkół. Niebagatelne znaczenie dla ankietowanych ma korzystne położenie komunikacyjnie powiatu i związana z nim budowa autostrady. Inwestycja drogowa przyciąga kolejnych inwestorów, co przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy. Zadawalająca jest również dostępność do komunikacji

publicznej oraz dostęp do Internetu i kultury. Wśród pozytywów wymieniano także: dobry dostęp do obiektów sportowych i kulturalnych, stan techniczny szkół, bezpieczeństwo publiczne. Ponadto kilku z ankietowanych zwróciło uwagę na wysoki poziom opieki zdrowotnej i społecznej. Większość respondentów uważa, iż cykliczność organizowanych imprez, dostępność do przedszkoli, organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe) i stan środowiska naturalnego jest zadawalający.

Na bardzo **niskim poziomie** została oceniona wysokość dochodów mieszkańców powiatu w stosunku do średniej w Polsce i w województwie, liczba miejsc pracy, w tym działania przeciwdziałające bezrobociu. Ponadto niezadawalająca jest aktywność mieszkańców w życiu społecznym i obywatelskim, sieć ścieżek i tras rowerowych, stan dróg łączących miejscowości w powiecie, natężenie ruchu na drogach oraz warunki mieszkaniowe. Kilkoro ankietowanych zwróciło uwagę na niewystarczającą konkurencyjność gospodarczą powiatu (warunki rozwoju gospodarczego dla przedsiębiorstw) oraz niski poziom inwestycji przedsiębiorstw.

Trudności w funkcjonowaniu rodziny w Powiecie oraz propozycje ich rozwiązań

Najważniejszym aspektem dotyczącym **rodzin w Powiecie Zgierskim** wg respondentów jest kompleks zagadnień wynikających z bezrobocia lub niskich zarobków, ubóstwa, alkoholizmu oraz związane z nimi konsekwencje dla funkcjonowania rodziny i dziecka. Skala oraz przejawy zagrożeń biorących się z krytycznej sytuacji finansowej są zróżnicowane i znajdują odzwierciedlenie zarówno w wymiarze materialnym, jak i psychicznym rodziny.

Osoby uczestniczące w badaniu ankietowym wskazywały kategorie rodzin, które najbardziej odczuwają skutki wymienionych wyżej problemów. Najczęściej wymieniali: rodziny wielodzietne, rozbite, rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, rodziny z problemami zdrowotnymi i alkoholowym oraz rodziny dotknięte bezrobociem.

Propozycje rozwiązania wskazanych problemów przez mieszkańców Powiatu Zgierskiego

Respondenci uznali, iż dla poprawy obecnej sytuacji, powinno zastosować się kilka rozwiązań, np.: rozwój rynku pracy, profilaktyka szkolna- nie powielanie wzorców rodziny

z problemami, prace społeczne na rzecz wychodzenia z długów oraz wprowadzenie zniżek na bilety MPK dla rodzin wielodzietnych. A także zapewnienie pomocy socjalnej i materialnej kierowanej do rodzin ubogich z dziećmi, organizowanie zbiórek żywności i odzieży, zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w zakresie wspierania dzieci z rodzin ubogich.

Przyczyn występujących **problemów społecznych dot. dzieci i młodzieży** respondenci szukali przede wszystkim w alkoholu, braku pozytywnych wzorców i autorytetów, w zażywaniu narkotyków oraz w niewystarczających lub braku zorganizowanych form spędzania wolnego czasu. Również bieda i nadmiar obowiązków zawodowych wskazano jako przyczyny problemów społecznych. Zwrócenie uwagi respondentów na niewłaściwe relacje rodziców z dziećmi, wynikające z braku zainteresowania dorosłych sprawami dzieci i powodujące dysfunkcje występujące w domu, mogą być efektem powiększania się grupy młodzieży nieprzystosowanej do życia w społeczeństwie, która nie widzi dla siebie perspektyw, także zawodowych.

Propozycje rozwiązania wskazanych problemów przez mieszkańców Powiatu Zgierskiego

Ankietowani podając ewentualne działania zaradcze wymienili: bezpłatny dostęp do testów na narkotyki organizowany przez instytucje tj. mops, gops, um, ug, pcpr, starostwo, szkoły, poszerzenie oferty bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, rozwój sportu i kultury, darmowe wejściówki np. na basen, siłownię (3 w m-cu), nieskomplikowany dostęp do psychologa i doradcy zawodowego, kształcenie młodzieży zgodnie z potrzebami rynku, organizowanie wakacji i ferii, zapewnienie dzieciom posiłków i pomocy w nauce (m.in. w formie stypendiów).

Innym, równie ważnym zagadnieniem, o które zostali zapytani respondenci w ankiecie, to **problemy społeczne dot. osób starszych** na terenie Powiatu Zgierskiego. Podjęcie tematu jakości życia osób starszych jest uzasadnione, ponieważ starzenie się społeczeństwa ma decydujący wpływ na poziom życia ludzi starszych i ich postrzeganie przez pozostałe grupy społeczne. Zmiana stylu oraz polepszenie jakości życia wpływa na zmniejszenie problemów związanych z procesem starzenia. Wśród czynników powodujących wykluczenie osób starszych respondenci wskazali przede wszystkim na: izolację społeczną (samotność), izolację rodzinną (odrzućenie), niepełnosprawność, a także utrudniony dostęp do opieki medycznej i paliatywnej. Zmiany związane z wiekiem prowadzą do ograniczenia samodzielności, utraty poczucia bezpieczeństwa i wynikającej z niej niemożności

podejmowania samodzielnych decyzji. Zaweża się własny horyzont patrzenia na świat, zmniejsza się sprawność intelektualna. Starość występuje w trzech płaszczyznach: fizycznej, psychicznej i społecznej.

Propozycje rozwiązania wskazanych problemów przez mieszkańców Powiatu Zgierskiego

Respondenci uważają, iż ewentualnymi sposobami rozwiązywania wskazanych problemów, powinien być rozwój usług opiekuńczych w OPS, zwiększenie liczby placówek zapewniających całodobową opiekę osobom starszym, likwidacja barier architektonicznych, organizowanie imprez kulturalno-integracyjnych, rozwój wolontariatu, dostęp do bezpłatnej pomocy społecznej- (opieka drugiej osoby np. pielęgniarce), dobrze funkcjonujący system wsparcia osób starszych, poprzez wypracowanie nowych metod skutecznej opieki.

Kolejna grupa problemów zidentyfikowanych przez respondentów dotyczyła **obszaru opieki zdrowotnej** na terenie naszego powiatu. Destrukcyjnym czynnikiem obniżającym jakość opieki zdrowotnej jest przede wszystkim długi okres oczekiwania na usługi medyczne, przedmiotowe traktowanie pacjenta oraz mała liczba specjalistów. Pojawiały się również odpowiedzi, iż problemem jest ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych.

Propozycje rozwiązania wskazanych problemów przez mieszkańców Powiatu Zgierskiego

Aby zmniejszyć skutki problemowości danego obszaru, należy według ankietowanych: finansować dodatkowe szczepienia ochronne, kierować mieszkańców na bezpłatne badania oraz organizować kampanie profilaktyczne, ponadto zwiększyć liczbę organizowanych imprez promujących zdrowy styl życia, zorganizowanie opieki medycznej w szkołach i przedszkolach (w tym bezpłatnej dla dzieci z rodzin ubogich).

Najważniejszymi problemami społecznymi dotyczącymi **obszaru edukacji oraz sportu i kultury na terenie Powiatu Zgierskiego**, zdaniem respondentów jest nieodpowiednio zaproponowane kierunki kształcenia zawodowego, niewystarczająco wykorzystana baza szkolna w czasie wolnym od nauki, niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz zbyt mała ilość placówek wychowania przedszkolnego. W sferze kultury i sportu wskazano na niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży, brak lub niewystarczającą ilość organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową oraz mało wykorzystany potencjał historii i kultury regionu.

Propozycje rozwiązania wskazanych problemów przez mieszkańców Powiatu Zgierskiego

Odpowiedzi na temat sposobów rozwiązania wskazanych problemów były następujące: dobór odpowiednich kierunków kształcenia do rynku pracy, możliwość uzupełniania wykształcenia dodatkowymi kursami, postawienie na umiejętności zawodowe- (brak fachowców konkretnego zawodu), a także na wymianę międzynarodową i wizyty studyjne. Ponadto kilkoro osób wskazało na zasadność likwidacji gimnazjum i powrót do poprzedniego systemu oświaty. W celu ulepszenia strefy sportu i kultury, respondenci zaproponowali: powstanie nowych ognisk kultury, organizowanie koncertów, wernisaży, kółek zainteresowań, reaktywacja kina, zapraszanie wyjątkowych gości, rozwój kultury, poprzez tworzenie nowych kół tematycznych.

W ankiecie respondenci zostali poproszeni o określenie skali ważności zadań, służących rozwiązywaniu problemów społecznych. Za najważniejsze uznali:

- a) likwidacja barier architektonicznych w urzędach;
- b) organizacja mieszkań chronionych, lokali socjalnych;
- c) organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy;
- d) tworzenie wolontariatu;
- e) pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- f) stypendia dla dzieci z ubogich rodzin;
- g) zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach;
- h) poszerzenie oferty przedszkolnej o oddział żłobkowy;
- i) zwiększenie liczby zajęć dodatkowych w szkołach ponadgimnazjalnych;
- j) niepełnosprawność- wspieranie funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
- k) poprawa usług opiekuńczych dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych.

Wymieniając najistotniejsze problemy, ankietowani odpowiadali jednocześnie na pytanie dotyczące ich natężenia w przyszłości. Prognoza wskazuje na nasilenie się takich zjawisk, jak: ubożenie społeczeństwa, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, konflikty rodzinne, przestępczość nieletnich, bezrobocie, niewydolność w sprawach wychowawczych. Część ankietowanych uznała natomiast, że emigracja w celach zarobkowych oraz podjęcie pracy w miastach spoza województwach łódzkiego w nadchodzących latach będzie miało tendencję malejącą.

W zakresie działań służących poprawie sytuacji **osób niepełnosprawnych**, respondenci wskazali przede wszystkim na : prowadzenie wczesnej diagnostyki dziecka,

ułatwienie dostępu do rehabilitacji, likwidowanie barier architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu, zwiększenie dostępu do edukacji, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez tworzenie oddziałów i klas integracyjnych w przedszkolach i szkołach, organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci niepełnosprawnych, zintensyfikowanie działalności organizacji pozarządowych działających w obszarze niepełnosprawności. Jednocześnie, z uwagi na niekorzystną sytuację materialną osób niepełnosprawnych związaną z wysokimi kosztami leczenia i rehabilitacji, należy zagwarantować pomoc w zdobywaniu lub podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, a jednocześnie zadbać o rynek pracy osób niepełnosprawnych.

Oczekiwany zakres działalności organizacji pozarządowych

Respondentów zapytano również o to, czym powinny się zająć nowo powstające organizacje pozarządowe na terenie Powiatu. Wśród zgłaszanych propozycji najczęściej dotyczyło takich obszarów problemowych, jak: pomoc w wychodzeniu z bezdomności, pomoc uczniom szczególnie uzdolnionym, opieka nad osobami starszymi i chorymi oraz zagrożonymi wykluczeniem społecznym, rodziny zastępcze, osoby chore na SM. Ponadto ankietowani wskazali konkretne kierunki działań, tj. rozwój wolontariatu, prowadzenie profilaktyki uzależnień, wsparcie najuboższych rodzin poprzez udzielanie bezpłatnych posiłków, odzieży, niezbędnych lekarstw oraz włączanie osób wykluczonych społecznie do aktywnego życia w lokalnej społeczności.

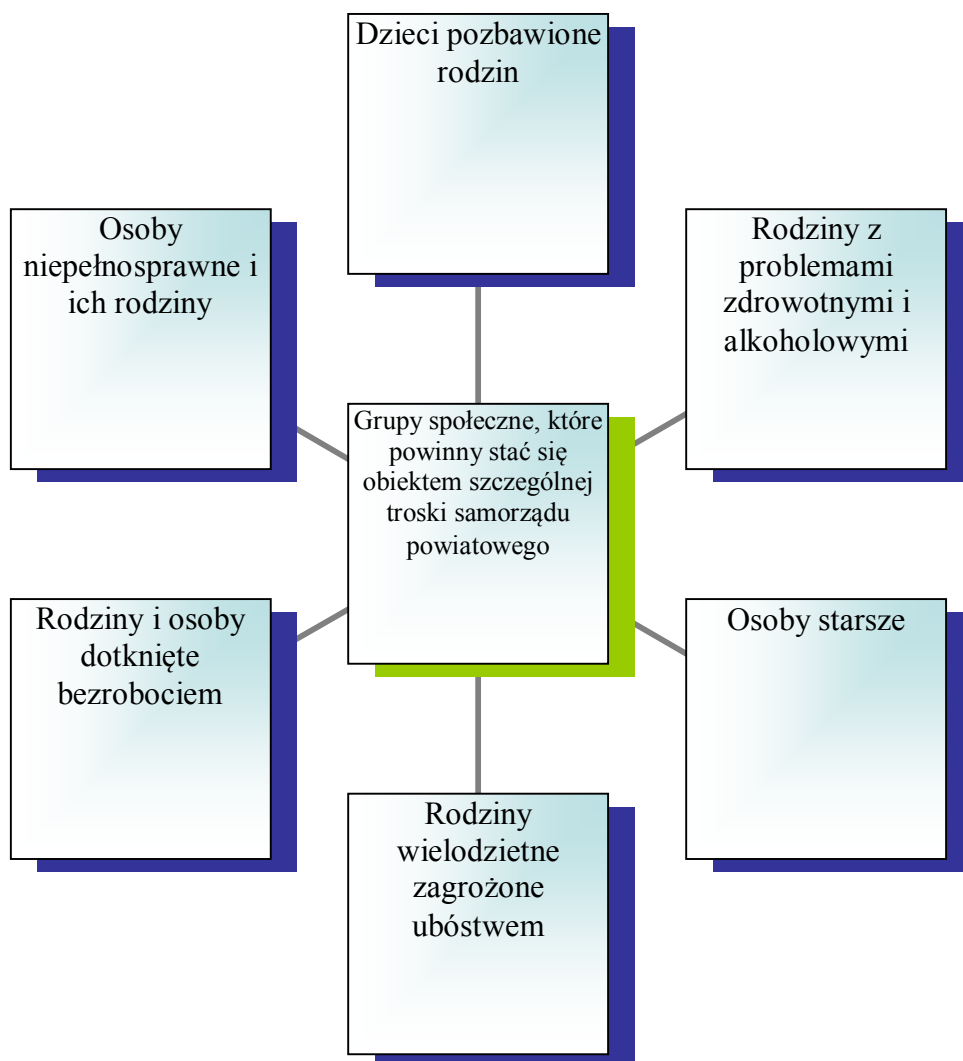
Mieszkańcy Powiatu Zgierskiego zostali poproszeni również o wymienienie tematów szkoleń i kursów, spotkań, które uważaliby za zasadne, aby odbyły się na terenie Powiatu Zgierskiego. Wśród odpowiedzi były następujące propozycje:

kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe np. język obcy, szkolenia zawodowe (kurs księgowości), zakładanie spółdzielni socjalnych, zakładanie własnej firmy i pozyskiwanie funduszy, kurs obrony własnej i pierwszej pomocy, interwencja kryzysowa, terapia ofiar i sprawców przemocy, szkolenia z zakresu KPA dla JST, szkolenia z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zamówienia publiczne, asystent rodziny, radzenie sobie ze stresem.

Grupy społeczne, na których szczególnie powinna koncentrować się Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w powiecie zgierskim.

Ankietowani wybierali grupy wymagające szczególnej interwencji i wsparcia. Poniższy diagram przedstawia te, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Diagram 2. Grupy społeczne wymagające szczególnego wsparcia wskazane przez respondentów

Dane uzyskane z badań ankietowych

Do grup, które powinny stać się obiektem szczególnej troski władz lokalnych zaliczono również: osoby samotne, rodziny wielodzietne, matki samotnie wychowujące dzieci, młodzi poszukujący pracy, dzieci w pieczy zastępczej.

II.11. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT na poziomie ogólnym jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację.

Najczęściej jednak analiza SWOT traktowana jest jako narzędzie analizy strategicznej służące do określenia najlepszych kierunków rozwoju badanego obiektu (np: przedsiębiorstwa, projektu, kraju lub dowolnego obszaru, podmiotu) ze względu na cel działania, w wyniku przeprowadzenia badania otoczenia obiektu oraz jego wnętrza poprzez identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych czynników wobec obiektu oraz zależności między nimi.

Istotą analizy przygotowanej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu była identyfikacja czynników, które mogą wpływać na obecną i przyszłą sytuację społeczną. Ponadto analiza pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analiza SWOT obejmuje następujące obszary:

- **mocne strony - S (Strengths)** - mocna strona to czynnik wewnętrzny (cecha), czyli to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu;
- **słabe strony - W (Weaknesses)** - słaba strona to czynnik wewnętrzny czyli to co stanowi słabość, barierę, wadę obiektu;
- **szanse - O (Opportunities)** - szansa to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **zagrożenia - T (Threats)** - zagrożenie to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Wskazuje najlepsze rozwiązania, kierunku działań do osiągnięcia celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczaniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron. Niniejsza analiza dotyczy wyłącznie kwestii społecznych.

KWESTIA OSÓB BEZRBOTNYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ podnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwale; ➤ istnienie lokalnych przedsięwzięć wartych upowszechnienia; ➤ świadomość roli poziomu wykształcenia jako źródło wartości; ➤ dostępność do szkoleń oraz kursów podnoszących kwalifikacje; ➤ współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi pomagającymi bezrobotnym; ➤ możliwość indywidualizacji form wsparcia osób bezrobotnych; ➤ wdrażanie programów dla osób bezrobotnych ukierunkowanych na rozwój. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysokie bezrobocie; ➤ natężenie bezrobocia na obszarach wiejskich oraz na północy powiatu; ➤ niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych; ➤ niski poziom wykorzystywania przez pracodawców elastycznych form zatrudnienia (samotni rodzice itp.); ➤ ograniczenia wynikające z przepisów prawa dot. doboru uczestników programów rynku pracy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej; ➤ istnienie lokalnych i regionalnych działań skierowanych do długotrwale bezrobotnych; ➤ współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych; ➤ wzrost mobilności zawodowej i geograficznej; ➤ dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy; ➤ pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost bezrobocia długotrwalego; ➤ wzrost zjawiska wykluczenia społecznego; ➤ niska mobilność zawodowa; ➤ istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia; ➤ dziedziczenie bezrobocia; ➤ mała dostępność do kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich; ➤ migracja bądź emigracja w celu poszukiwania pracy; ➤ załamanie się koniunktury gospodarczej kraju.

KWESTIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny; ➤ prowadzenie skutecznej polityki w zakresie rozwoju pieczy zastępczej; ➤ funkcjonowanie rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego, zespołów interdyscyplinarnych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak dostatecznej ilości środków finansowych; ➤ brak placówek resocjalizacyjnych na terenie powiatu oraz dostatecznej liczby placówek dla nieletnich; ➤ deficyt miejsc schronienia dla samotnych matek z dziećmi;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktywność w poszukiwaniu środków pozabudżetowych (aplikowanie po Fundusze UE); ➤ współpraca między instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży; ➤ wykształcona kadra pomocy społecznej; ➤ skoordynowany system pomocy dziecku i rodzinie w powiecie; ➤ komunikacja pomiędzy pracownikami sfery samorządowej a przedstawicielami sektora pozarządowego; ➤ dostępność do darmowych porad prawnika i psychologa. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ograniczony zakres działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny; ➤ zbyt mała kadra merytoryczna zatrudniona w systemie pomocy społecznej; ➤ niewystarczająca liczba ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie; ➤ mało popularny zakres propagowania idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży; ➤ niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną; ➤ utrudniona koordynacja działań wynikających z działalności niezależnych podmiotów zaangażowanych w problematykę dziecka i rodziny.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ członkostwo Polski w Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny; ➤ opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych; ➤ wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży; ➤ rozwój innowacyjnych metod, form i rozwiązań w polityce rodzinnej; ➤ możliwość korzystania z funduszy strukturalnych UE. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ występowanie zagrożeń dla funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie, ubóstwa; ➤ występowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, wyuczonej bezradności; ➤ brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie; ➤ utrudnienie realizacji zadań wywołane niewystarczającą ilością środków; ➤ niewystarczająca współpraca placówek oświatowych z rodzinami; ➤ ograniczona oferta działań profilaktycznych, w tym opieki medycznej w szkołach; ➤ brak bezpieczeństwa ekonomicznego; ➤ utrzymanie się zjawiska braku zastępowalności pokoleń.

KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ działalność organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi; ➤ dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych; ➤ funkcjonowanie bazy leczenia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak dobrze przygotowanej bazy lokalowej; ➤ deficyt miejsc pobytu dla ofiar przemocy; ➤ ograniczony zakres współpracy z Kościołem na polu niesienia pomocy osobom uzależnionym, zwłaszcza na

<ul style="list-style-type: none"> ➤ odwykowego; ➤ odpowiednie przygotowanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi. 	<ul style="list-style-type: none"> terenach wiejski; ➤ niewielkie zaangażowanie społeczności lokalnej w działania pomocowe; ➤ deficyt kadry dobrze przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ opracowanie i aktywowanie programów profilaktycznych; ➤ promocja zdrowego stylu życia; ➤ wysoka świadomość konieczności przeciwdziałania uzależnieniom; ➤ współpraca różnych środowisk na rzecz walki z uzależnieniami. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczający system wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy; ➤ pogłębiająca się patologia i przemoc; ➤ niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych; ➤ niedostateczny dostęp osób uzależnionych do informacji o możliwych formach pomocy; ➤ wzrost zachowań biernych i postaw roszczeniowych; ➤ utrzymywanie się tendencji obniżania wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej.

KWESTIA OSÓB STARSZYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; ➤ istnienie określonego standardu usług dla ludzi starszych; ➤ prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej; ➤ możliwość realizacji pasji oraz zainteresowań przez osoby starsze (organizacje samopomocowe); ➤ dobry dostęp do domów pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niski poziom życia osób starszych; ➤ wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców; ➤ zmiana modelu rodziny wielopokoleniowej; ➤ trudności w podjęciu pracy zawodowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zadawalająca świadomość społeczna dotycząca potrzeb i wsparcia osób starszych; ➤ dostosowywanie standardów usług do wymogów Unii Europejskiej; ➤ szkolenia kadry dot. opieki nad osobami starszymi; ➤ wpływ postępu medycy na długość życia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ osamotnienie osób starszych; ➤ niskie dochody; ➤ życie na skraju ubóstwa; ➤ migracja i emigracja ludzi młodych; ➤ niesprzyjająca osobom w starszym wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju; ➤ występowanie niekorzystnych zjawisk

<ul style="list-style-type: none"> ➤ oraz stanu zdrowia; ➤ podtrzymywanie wartości kulturowych, religijnych oraz patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ demograficznych; ➤ niewykorzystany zawodowy potencjał osób starszych.
--	--

KWESTIA OSÓB BEZDOMNYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ istnienie organizacji zajmujących się pomocą bezdomnym; ➤ możliwość określenia liczby bezdomnych oraz wskazania miejsc grupowania się bezdomnych; ➤ istnienie stacjonarnej struktury dla bezdomnych; ➤ bezpłatna pomoc psychologa i prawnika. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczająca ilość działań zapobiegających bezdomności; ➤ brak indywidualnych programów na rzecz wychodzenia z bezdomności; ➤ brak standaryzowanych usług dla bezdomnych; ➤ brak infrastruktury dla osób wychodzących z bezdomności; ➤ niewystarczająca współpraca instytucji, placówek w celu rozwiązywania problemu bezdomności.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności; ➤ wzrastająca świadomość obywatelska dot. skuteczności w rozwiązywaniu problemu bezdomności; ➤ rozwój regionalnej struktury partnerstwa na rzecz minimalizowania zjawiska bezdomności. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych; ➤ opory wychodzenia z bezdomności wśród samych bezdomnych; ➤ utrzymujące się długotrwałe bezrobocie wśród bezdomnych; ➤ niewystarczająca ilość programów budownictwa socjalnego; ➤ zepchnięcie na margines społeczeństwa; ➤ wzrost przestępczości; ➤ pogarszający stan zdrowia oraz starzenie się populacji osób bezdomnych.

KWESTIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ współpraca instytucji samorządowych z sektorem pozarządowym; ➤ funkcjonowanie w sferze niepełnosprawności różnorodnych organizacji pozarządowych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niedostateczna baza rehabilitacyjna i oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi; ➤ występowanie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w

<ul style="list-style-type: none"> ➤ działalność warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowych domów samopomocy; ➤ utworzenie mieszkalnictwa treningowego dla osób niepełnosprawnych; ➤ postęp w likwidacji barier architektonicznych; ➤ organizacja imprez integracyjnych; ➤ promocja twórczości osób niepełnosprawności; ➤ rozpowszechnianie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych i filantropijnych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ życiu społecznym; ➤ zbyt niskie środki finansowe na zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych; ➤ niewykorzystany potencjał osób niepełnosprawnych; ➤ niewystarczająca oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych; ➤ niski standard życia; ➤ niewystarczający system wsparcia rodzin opiekujących się osobą niepełnosprawną; ➤ brak właściwego rozeznania oczekiwań pracodawców pod kątem stwarzania sprzyjających warunków do zatrudniania osób z niepełnosprawnością.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>ratyfikacja przez Polskę Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych</u>; ➤ dostęp do środków unijnych, rządowych i samorządowych; ➤ rosnąca współpraca sektora publicznego z Trzecim Sektorem; ➤ wzrost ekonomii społecznej (tworzenie Zakładów Aktywności Zawodowej, spółdzielni socjalnych); ➤ wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym; ➤ zobowiązania państwa w związku z członkowstwem w UE 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ograniczona ilość placówek opieki stacjonarnej oraz usług opiekuńczych; ➤ pogłębiający się syndrom wykluczenia społecznego; ➤ ograniczona liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych; ➤ niesprzyjająca sytuacja gospodarczo-ekonomiczna kraju; ➤ starzenie się społeczeństwa, powiększająca się liczba osób niepełnosprawnych; ➤ niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością; ➤ utrzymanie się niskiego poziomu wykształcenia wśród osób z niepełnosprawnością

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ duży wachlarz szkoleń i kształcenia ustawicznego dla pracowników pomocy społecznej; ➤ dysponowanie wyspecjalizowaną kadram; ➤ kompleksowe i profesjonalne świadczenie pomocy przez pracowników pomocy społecznej; ➤ wprowadzanie innowacyjnych metod w rozwiązywaniu problemów społecznych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nadmiar obowiązków nałożonych na pracowników pomocy społecznej; ➤ biurokracja; ➤ niewystarczająca ilość zatrudnionej kadry; ➤ zbyt mała kreatywność pracowników pomocy społecznej.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikowanie o środki unijne. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ szkoły dobrze przygotowujące kadre pomocy społecznej; ➤ stałe doskonalenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej; ➤ współpraca sektora publicznego z organizacjami pozarządowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wypalenie zawodowe; ➤ ograniczone środki finansowe dla pomocy społecznej; ➤ spadająca atrakcyjność zawodu; ➤ niewystarczająca ilość wykwalifikowanej kadry w stosunku do potrzeb.

POZIOM ZASPOKAJANIE PODSTAWOWYCH POTRZEB

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobrze rozwinięta baza oświatowa, sportowa i turystyczno-rekreacyjna; ➤ funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych; ➤ dobre połączenie komunikacyjne; ➤ aktywna działalność organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczający dostęp do opieki medycznej; ➤ niska profilaktyka zdrowotna; ➤ niezadawalająca sytuacja lokalowa mieszkańców powiatu; ➤ zbyt mała liczba mieszkań komunalnych i socjalnych; ➤ deficyt miejsc pracy; ➤ brak placówek (lokali mieszkalnych) dla ofiar przemocy;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój społeczeństwa obywatelskiego; ➤ rozwój ekonomii społecznej; ➤ duży wybór propozycji na rynku szkoleniowym; ➤ postęp w zakresie przekształceń gospodarczych; ➤ znaczenie zdobywania wykształcenia wśród mieszkańców powiatu; ➤ powstawanie nowych inwestycji na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ migracja osób młodych za pracą; ➤ wzrost patologii społecznych; ➤ bierność społeczna; ➤ roszczeniowość; ➤ rozluźnienie standardów moralnych; ➤ bezrobocie; ➤ zubożenie społeczeństwa oraz pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego; ➤ brak środków na realizację zadań publicznych; ➤ starzenie się społeczeństwa.

II.12. POSIADANE ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Działania z zakresu pomocy społecznej z mocy ustawy wykonują organy administracji rządowej i samorządowej. Współpracują w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Na terenie Powiatu Zgierskiego zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są instytucje, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej, obejmujące swoim działaniem mieszkańców regionu. Zaliczamy do nich jednostki samorządowe, publiczne oraz niepubliczne np. organizacje pozarządowe.

Pomoc na terenie Powiatu świadczy dziewięć jednostek organizacyjnych: miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, które funkcjonują na terenie każdej z gmin wchodzących w skład Powiatu. Zadania z zakresu pomocy społecznej, które obejmują cały Powiat są realizowane za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.

Poniżej prezentujemy wybrane Instytucje oferujące pomoc i wsparcie mieszkańcom powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

ul. Sadowa 6A, 95-100 Zgierz

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. bł. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu

ul. Długa 56, 95-100 Zgierz

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie

ul. Ludwika Norblina 1, 95-015 Głowno

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie

ul. Kilińskiego 2, 95-015 Głowno

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie

ul. Stypułkowskiego 1, 95-035 Ozorków

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie

ul. Kościuszki 29, 95-010 Stryków

Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu

ul. Łęczycka 4, 95-100 Zgierz

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie

ul. Wigury 14, 95-035 Ozorków

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie

ul. Południowa 1a, 95-045 Parzęczew

Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II

ul. Karasicka 51, 95-015 Głowno

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne dla osób w podeszłym wieku,
- usługi rehabilitacyjne dla osób niezamieszkałych w DPS.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki jest skierowana do 62 osób starszych i niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej w Ozorkowie

ul. Mickiewicza 1, 95-035 Ozorków

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Usługi dla mieszkańców: bytowe, opiekuńczo-wspomagające, w tym rehabilitacja (fizykoterapia, terapia zajęciowa, realizacja potrzeb kulturalnych i religijnych), administracyjne i socjalne.

Usługi zewnętrzne: rehabilitacyjne, pralnicze, sprzedaż obiadów.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do 80 mieszkańców przewlekle somatycznie chorych.

Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu

Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki, ul. Konstantinowska

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Dom Pomocy Społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające na poziomie obowiązujących standardów i dostosowane do indywidualnych potrzeb.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki jest skierowana do 130 niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn.

Dom Pomocy Społecznej w Zgierzu

ul. Chełmska 16/18, 95-100 Zgierz

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- usługi bytowe (miejsce zamieszkania, wyżywienie, utrzymanie czystości),
- usługi opiekuńcze (udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach, życiowych, pielęgnacja, świadczenie pomocy w sprawach osobistych),
- usługi medyczne (pomoc lekarska: internistyczna i psychiatryczna) oraz szerokie spektrum

konsultacji medycznych,

- usługi wspomagające (udział w terapii zajęciowej, podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców, umożliwienie realizacji potrzeb religijnych i kulturalnych),
- usługi socjalne (wsparcie osób i rodzin, poradnictwo, pomoc w sprawach dnia codziennego, współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządu terytorialnego).

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki jest skierowana do 99 osób przewlekle somatycznie chorych, wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zgierzu

ul. Parzęczewska 46, 95-100 Zgierz

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i ruchowo.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, a także z autyzmem.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgierzu

ul. Barlickiego 2, 95-100 Zgierz

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna w zakresie wstępnych i szczegółowych badań w przypadku trudności szkolnych, wychowawczych, zaburzeń rozwojowych lub emocjonalnych,
- terapia indywidualna lub grupowa,
- psychoedukacja o charakterze profilaktycznym, ukierunkowana na wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,
- pogłębianie umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli,
- poradnictwo – poszukiwanie najlepszych rozwiązań w sytuacjach trudnych i problemowych.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI :

Rejonem działania Poradni jest miasto i gmina Zgierz. Pomoc udzielana jest dzieciom nie uczęszczającym do przedszkoli i szkół oraz ich rodzicom, a także uczniom i nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Warszawska 10/12, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- diagnoza,
- orzecznictwo,
- terapie,
- profilaktyka,
- doradztwo zawodowe,
- mediacje w środowisku szkolnym,
- zajęcia psychoedukacyjne zgodnie z potrzebami rodziców, nauczycieli i uczniów.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Dzieci, młodzież oraz rodzice i nauczyciele.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głownie

ul. Kopernika 26a, 95-015 Głowno

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna,
- terapia psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna,
- szkolenia i psychoedukacja.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Dzieci, młodzież oraz rodzice i nauczyciele.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie

ul. R. Traugutta 1, 95-035 Ozorków

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna w zakresie wstępnych i szczegółowych badań w przypadku trudności szkolnych, wychowawczych, zaburzeń rozwojowych lub emocjonalnych,
- terapia indywidualna lub grupowa,
- psychoedukacja o charakterze profilaktycznym ukierunkowana na wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,
- pogłębianie umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli,
- poradnictwo – poszukiwanie najlepszych rozwiązań w sytuacjach trudnych i problemowych.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Rejonem działania Poradni jest miast miasto i gmina Ozorków. Pomoc udzielana jest dzieciom nieuczęszczającym do przedszkoli i szkół oraz ich rodzicom, a także uczniom i nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek z miasta i gminy Ozorków.

Dom Dziecka w Dąbrówce

ul. Cegielniana 1, 95-100 Zgierz, Dąbrówka Strumiany

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Dom Dziecka zapewnia dzieciom w wieku szkolnym całodobową opiekę i wychowanie. Umożliwia kształcenie i wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych. Podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub zastępczej.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI

Dom Dziecka przyjmuje dzieci w wieku szkolnym na podstawie postanowienia sądu i skierowania PCPR w Zgierzu.

Dom Dziecka w Grotnikach

ul. Graniczna 1, Jedlicze A, 95-073 Grotniki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Usługi opiekuńczo-wychowawcze.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Dzieci i młodzież w wieku 3-18 lat pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodziców.

Dom Dziennego Pobytu w Zgierzu

ul. Cezaka 12, 95-100 Zgierz

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Dom zapewnia osobom w wieku emerytalnym i niepracującym osobom niepełnosprawnym zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych (wycieczki, spacer, wyjazdy do kin, teatrów, muzeów, spotkania integracyjne), zajęcia w ramach terapii zajęciowej, całodzienne wyżywienie, opiekę medyczną, pomoc w załatwianiu trudnych spraw życiowych.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki jest skierowana do osób w wieku emerytalnym i niepracujących inwalidów.

„**Bank Przydasi**” jest to miejsce przyjmowania oraz gromadzenia działających i sprawnych sprzętów oraz mebli. Magazyn „Banku Przydasi” mieści się w Domu Dziennego Pobytu w Zgierzu przy ul. Cezaka 12 (nr tel. 42 716-59-52). Otrzymane dary, trafiają do osób potrzebujących, wskazanych przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu.

Wolontariat: pomoc skierowana jest indywidualnie do osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży, głównie z rodzin dysfunkcyjnych, zaniedbanych środowiskowo, z rodzin alkoholowych, wchodzących w kolizje z prawem. Działalność wolontarystyczna w Domu Dziennego Pobytu polega głównie na pomocy w drobnych zakupach, w sprzątanii domu, dostarczeniu obiadów, odwiedzinach oraz współorganizowaniu imprez w DDP. Ponadto wolontariusze biorą udział w jednorazowych akcjach i happeningach.

Dom Dziennego Pobytu „Wrzos” prowadzony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Warszawska 10, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Dom, przeznaczony dla 70 osób, czynny jest od poniedziałku do piątku. Seniorzy zapewnione mają dwa posiłki dziennie (śniadanie i obiad), za które ponoszą odpłatność. Ośrodek prowadzi różnorodne formy aktywizacji, umożliwiające realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich, m.in. poprzez organizację uroczystości okolicznościowych, świąt, wspólnych udziałów w imprezach kulturalnych, piknikach plenerowych, wyjazdach do kina, teatru, wycieczkach krajoznawczych, pogadankach dotyczących profilaktyki zdrowotnej.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki jest skierowana do osób w wieku emerytalnym i niepracujących osób niepełnosprawnych, którzy z powodu choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Głownie

ul. Sikorskiego 3, 95-015 Głowno

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- terapia psychologiczna i zajęciowa,
- rehabilitacja ruchowa,
- treningi z zakresu umiejętności życia codziennego,
- zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zapewnia codzienne wyżywienie, psychoterapię, socjoterapię, rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki skierowana jest do osób zaburzonych psychicznie.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim

ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Jednostka jest placówką pobytu dziennego i tygodniowego, dającą możliwość korzystania z rehabilitacji i opieki. Zakres zadań realizowanych przez placówkę obejmuje:

- organizację pomocy oraz świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych (obejmujących opiekę dzienną w godzinach 800-1600 i całodobową od poniedziałku od godziny 600 do piątku do godziny 1800) ,
- opracowanie i realizację programu terapeutycznego dla podopiecznych środowiskowego domu samopomocy oraz ich rodzin i opiekunów,
- opracowanie i realizację programu rozwijającego umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki skierowana jest do osób niepełnosprawnych.

Klub Integracji Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Zajęcia w zakresie psychoedukacji, doradztwa zawodowego, warsztaty terapeutyczne i samopomoc.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI

Oferta jednostki skierowana jest do osób nieaktywnych zawodowo, bezrobotnych, w kryzysie, o niskiej zaradności życiowej.

Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Warszawska 10, 95-070 Aleksandrów Łódzki

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

1. Dom Dziennego Pobytu „Wrzos” prowadzi działalność usługową i kulturalno-opiekuńczą dla osób starszych i niepełnosprawnych, oferuje również całodzienne wyżywienie.
2. Jadłodajnia wydaje 200 posiłków dziennie dla rodzin i osób – podopiecznych pomocy społecznej.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej:
 - hostel dla matek z dziećmi i osób chroniących się przed przemocą,
 - noclegownia dla bezdomnych,
 - punkt konsultacyjno-informacyjny ds. przeciwdziałania przemocy i osób w kryzysie (poradnictwo prawne, psychologiczne i praca socjalna)

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta jednostki skierowana jest do osób niepełnosprawnych, samotnych matek, bezdomnych, osób wykluczonych społecznie.

Świetlice Środowiskowe w Aleksandrowie Łódzkim

Świetlice funkcjonują w ramach 7 szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie miasta i gminy Aleksandrowa Łódzkiego.

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Placówki opiekuńczo-wychowawcze organizują i prowadzą naukę własną wychowanków, pomagają w rozwiązywaniu problemów szkolnych, rodzinnych i osobistych; prowadzą zajęcia psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne, koła zainteresowań, dożywianie, organizują czas wolny.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskiej wydolności opiekuńczo-wychowawczej, z problemami wychowawczymi i w nauce.

Świetlica środowiskowa prowadzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie

ul. T. Kościuszki 31, 95-010 Stryków

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Świetlica ma za zadanie wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, niepełnych oraz z problemami alkoholowymi. Rozwija zainteresowania i organizuje czas wolny.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci i młodzieży z rodzin o niskiej wydolności opiekuńczo-wychowawczej, z problemami wychowawczymi i w nauce.

Klub Integracji Społecznej w gminie Zgierz

ul. Ogrodowa 6, Dąbrówka

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Integracja społeczna, szkolenia dla bezrobotnych.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta skierowana jest do klientów GOPS-u, osób długotrwale bezrobotnych.

Świetlica Środowiskowa w Grotnikach

ul. Brzozowa 4, Grotniki.

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Organizacja zajęć profilaktyczno-edukacyjno-terapeutycznych oraz sprawowanie opieki nad wychowankami świetlicy.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta skierowana jest do uczniów z terenu Grotnik.

Punkt Konsultacyjny w Strykowie

ul. T. Kościuszki 27, 95-010 Stryków

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- prowadzenie terapii odwykowej i zajęć terapeutycznych,
- pomoc psychologa,
- obozy terapeutyczne.

DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI:

Oferta skierowana jest do osób posiadających problem alkoholowy, dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, ofiar przemocy w rodzinie oraz sprawców przemocy w rodzinie.

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu Ludzi Cierpiących na Padaczkę – Oddział Łódzki w Ozorkowie

ul. T. Kościuszki 31, 95 – 035 Ozorków

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Zgierzu

ul. Chełmska 42/42 a, 95-100 Zgierz

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Aleksandrowie Łódzkim

ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A.

Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu

ul. Barona 10, 95-100 Zgierz

CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- Realizacja zadań z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, poprzez m.in. aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez dostępne usługi i instrumenty rynku pracy;
- realizację zadań, które następują przy zastosowaniu standardów usług rynku pracy w zakresie:
 - ✓ pośrednictwa pracy;
 - ✓ pośrednictwa zawodowego;
 - ✓ pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i planowaniu rozwoju zawodowego;
- działania przewidziane dla samorządu powiatu dotyczące polityki rynku pracy oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
- pracę trzech zespołów (zespół poradnictwa i rozwoju zawodowego, zespół pośrednictwa pracy, zespół wdrażania instrumentów rynku pracy) w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu oraz Centrów Aktywizacji Zawodowej i poprzez Punkty Obsługi w Strykowie i Parzęczewie.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe stanowią istotny element demokracji i społeczeństwa obywatelskiego. Pełnią rolę swoistego katalizatora oddziaływań rynku i polityki, łagodzą skutki bezwzględnej konkurencji oraz dbają o prawa mniejszości, które nie zawsze mogą dojść do głosu. Ponadto sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją (np. długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych). W ten sposób wzrasta ich zaufanie do instytucji demokratycznych i uczy współpracy. Organizacje podejmują również działania, które zmierzają do podnoszenia standardu życia grup o niskim statusie ekonomicznym lub społecznym. Dzięki temu ludzie mało zarabiający mają dostęp do dóbr i usług, które inaczej byłyby poza ich zasięgiem.

Samorząd Powiatu współpracuje z lokalnymi organizacjami należącymi do sektora pozarządowego w oparciu o przyjmowany corocznie uchwałą Rady Powiatu Program Współpracy Powiatu Zgierskiego z Organizacjami Pozarządowymi.

Poniżej prezentujemy wykaz organizacji pozarządowych, które w obszarze polityki społecznej prowadzą stałą współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.

Współpraca ta odbywa się w formie zlecenia realizacji zadań własnych, dofinansowania działalności statutowej oraz doradztwa i konsultacji.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Zgierzu

ul. Chełmska 42/42a, 95-100 Zgierz

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin.

Polski Związek Niewidomych Okręg Łódzki Koło w Zgierzu

ul. Długa 89/91, 95-100 Zgierz

Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych, przeciwdziałanie ich dyskryminacji.

Stowarzyszenie „Bo Jesteś Jeszcze Ty”

ul. Długa 29, 95-100 Zgierz

Celem Stowarzyszenia jest wspieranie dzieci niepełnosprawnych intelektualnie oraz wspieranie Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Zgierzu, skupienie uwagi społeczności lokalnej na idei spraw publicznych, zwłaszcza na rozwoju i promocji placówek kształcenia specjalnego regionu oraz idei sprawiedliwości naprawczej i mediacji, ochrona i wspieranie dzieci, młodzieży i osób dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej związanej w szczególności z niepełnosprawnością, zagrożeniem marginalizacją społeczną, czy też poszkodowaniem w wypadkach losowych lub komunikacyjnych.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Aleksandrowie Łódzkim

ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym z zakresu rehabilitacji, aktywnego i godnego uczestnictwa w środowisku lokalnym, utrzymanie formy psychicznej, sprawności funkcjonalnej oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „INNA BAJKA”

ul. Franciszkańska 14/16, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Tworzenie warunków do organizowania działań wspierających wszechstronny rozwój osób niepełnosprawnych. Wspomaganie procesu rehabilitacji, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu osób niepełnosprawnych oraz ich aktywizacja społeczna i zawodowa.

Fundacja Osób Społecznie Aktywnych - F.O.S.A.

ul. Piotrkowska 63 A, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Prowadzenie wszechstronnej działalności w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym oraz działań charytatywnych, udzielania pomocy osobom uzależnionym i osobom z ich otoczenia oraz znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Stowarzyszenie Społeczno-Edukacyjne „Jesteśmy”

ul. Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Organizacja pomaga osobom niepełnosprawnym intelektualnie powyżej 16 roku życia, przeciwdziała nałogom i patologii społecznej wśród młodzieży.

Fundacja Ekumeniczne Centrum Dialogu Religii i Kultur

ul. Łęczycka 4, 95-070 Aleksandrów Łódzki

Prowadzenie działalności charytatywnej oraz niesienie pomocy we wszelkich możliwych formach ludziom starszym i młodzieży, ich rodzinom i bliskim oraz ludziom niepełnosprawnym fizycznie i umysłowo.

Stowarzyszenie Wspierania Dobrej Praktyki Pedagogicznej „Prodesse”

ul. Sikorskiego 42, 95-015 Głowno

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ochrona zdrowia, poprawa dostępu do rehabilitacji medycznej, fizjoterapii i innych form pomocy terapeutycznej dla osób objętych działalnością Stowarzyszenia. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, pobudzanie inicjatyw społecznych o charakterze lokalnym zmierzających do poprawy warunków życia, niesienie wszelkiej pomocy edukacyjnej, oświatowej, wychowawczej i opiekuńczej osobom objętym działalnością Stowarzyszenia, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnej.

Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę – Oddział Łódzki

ul. Kościuszki 31, 95 – 035 Ozorków

Udzielanie pomocy w różnych formach osobom niepełnosprawnym w tym ludziom cierpiącym na padaczkę i ich rodzinom we wszystkich sprawach życia publicznego, w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych, przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, przestrzeganie wobec nich praw człowieka, inicjowanie i organizowanie samopomocy wzajemnej w dążeniu do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz zapewnienia im opieki i ochrony prawnej.

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły i Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Przyjaciele Jedyńki”

ul. Kościuszki 27, 95-035 Ozorków

Celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności opiekuńczej, edukacyjnej, wychowawczej, rewalidacyjnej i kulturalnej w zakresie inicjowania i realizacji programowych zadań na rzecz dzieci i młodzieży, wdrażanie dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie do samodzielnego funkcjonowania oraz wspieranie ich rodzin.

Fundacja HAPPY KIDS

ul. Żniwna 10/14, 94-250 Łódź

*Zgodnie ze statutem Fundacja prowadzi działalność w zakresie niesienia pomocy i edukacji na rzecz społeczeństwa. Swoje cele realizuje między innymi poprzez tworzenie i prowadzenie **Rodzinnych Domów** oraz wspieranie rodzin zagrożonych utratą praw rodzicielskich.*

Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych

ul. Zawiszy Czarnego 22, 91-824 Łódź

Głównym celem działalności TPN jest organizowanie różnorodnych form opieki i rehabilitacji środowiskowej dla osób chorych i zapobieganie ich izolacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób chorujących psychicznie – głównie na schizofrenię.

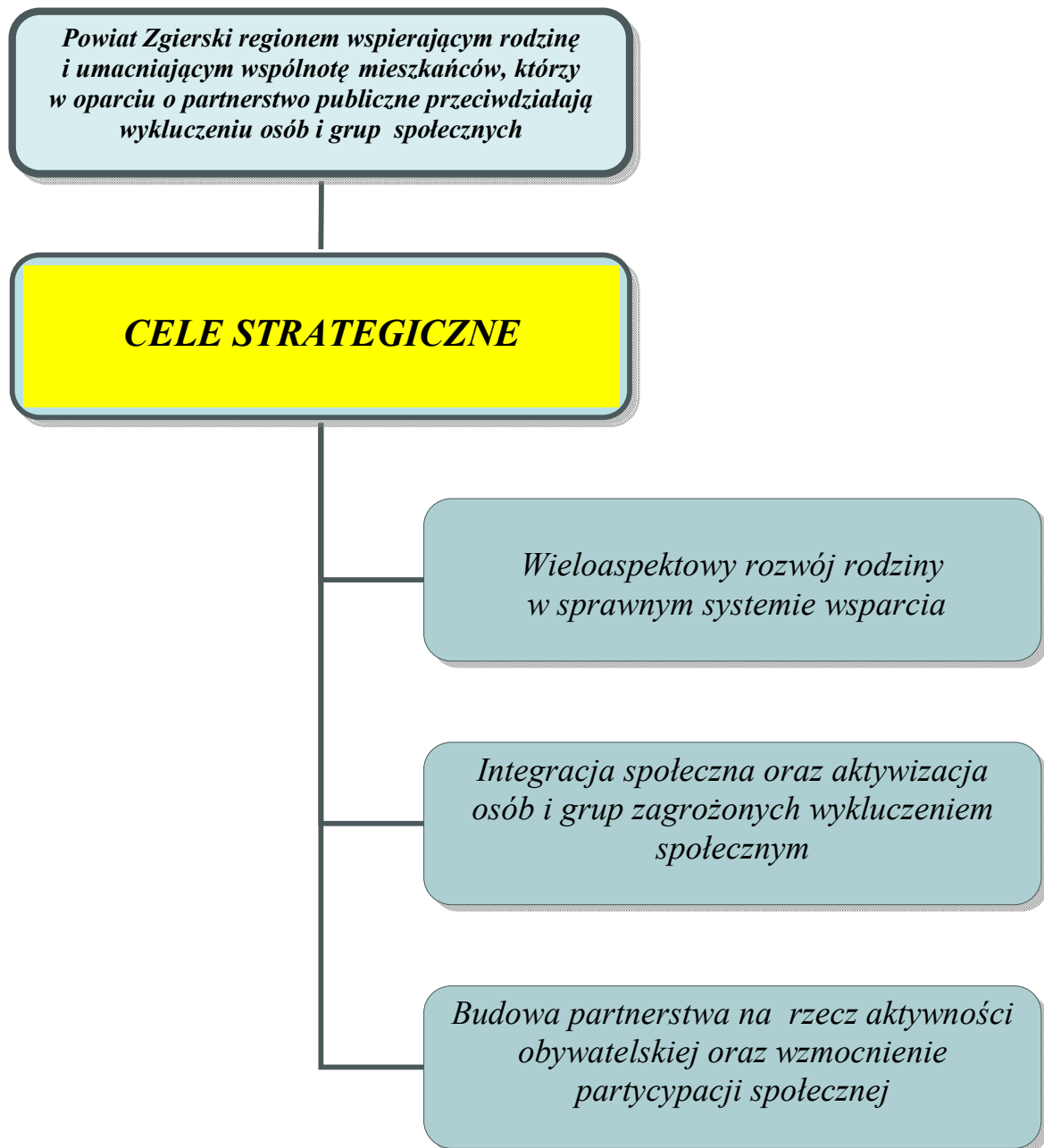
III.1. MISJA

Misja to zwięzłe i realistyczne sformułowanie celów i zasad rozwoju regionalnego, uwzględniające identyfikację podstawowych problemów oraz wyniki przeprowadzonej wcześniej analizy strategicznej. Jest to zarówno deklaracja intencji władz, dotycząca rozwoju powiatu, jak również czytelna informacja dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w jego rozwój. Misja motywuje i inspiruje ludzi do wspólnej pracy oraz zaangażowania w odpowiednim kierunku.

Misja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego jest odpowiedzią na cel operacyjny III.4. zawarty w Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na Lata 2013-2020.

Powiat Zgierski regionem wspierającym rodzinę i umacniającym wspólnotę mieszkańców, którzy w oparciu o partnerstwo publiczne przeciwdziałają wykluczeniu osób i grup społecznych.

Diagram 3. Misja i cele strategiczne

III.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celami Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego w latach 2014-2018 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki powiatu prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Cel strategiczny I.

WIELOASPEKTOWY ROZWÓJ RODZINY W SPRAWNYM SYSTEMIE WSPARCIA

Cel operacyjny:

I.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i poza środowiskiem rodzinnym

Kierunki działań:

I.1. Ochrona praw dziecka do:

- odpowiedniego standardu życia;
- zabezpieczenia społecznego;
- ochrony zdrowia;
- dostępu do nauki;
- opieki;
- wypoczynku, czasu wolnego i rozrywki.

I.2. Wspieranie infrastruktury prawno – instytucjonalnej sprzyjającej samodzielności i odpowiedzialności, samorealizacji oraz ochronie warunków życia i rozwoju młodego pokolenia oraz prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.

I.3. Tworzenie warunków oraz promowanie/wspieranie programów i przedsięwzięć sprzyjających aktywnemu i atrakcyjnemu wypełnianiu czasu wolnego dzieci i młodzieży – rekreacja, sport, udział w kulturze, aktywność organizacyjna, włączanie w działania służące tworzeniu zintegrowanej społeczności opartej na demokratycznych stosunkach.

I.4. Stały rozwój bazy materialnej, intelektualnej placówek oświatowych w powiecie.

- I.5.** Powstawanie zróżnicowanych form edukacji dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Rozwój integracyjnych form kształcenia.
- I.6.** Wykorzystanie aktywizujących form i metod działania, pozwalających na udział rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów i aktywności na rzecz swojego środowiska.
- I.7.** Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży (baza i kadra).
- I.8.** Włączenie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych poprzez zwiększenie dostępności i jakości poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno-psychologicznego.
- I.9.** Promocja zajęć rozwijających umiejętności społeczne oraz przedsiębiorczość młodego pokolenia.
- I.10.** Inicjowanie działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom bądź rozwiązywanie ich we wczesnym stadium.
- I.11.** Doksztalcanie kadr pomocy społecznej oraz kadry pedagogicznej w powiecie.
- I.12.** Tworzenie warunków sprzyjających osiągnięciu i utrzymaniu samodzielności ekonomicznej przez osoby młode oraz utrzymaniu niezależności ekonomicznej przez rodziny.

Cel operacyjny:

I.2. Wsparcie społeczne i instytucjonalne rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi

Kierunki działań:

- I.2.1.** Położenie akcentu na nabycie umiejętności wszechstronnego rozpoznania potrzeb rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym w zakresie relacji wewnętrznych i zewnętrznych (ze środowiskiem społecznym i instytucjonalnym) oraz dostępu do wsparcia specjalistycznego i informacji.
- I.2.2.** Wspieranie upowszechniania opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego i specjalnego.
- I.2.3.** Objęcie rodziców wsparciem psychologicznym ukierunkowanym na dostrzeżenie i wsparcie realizacji ich własnych potrzeb przy jednoczesnym zabezpieczeniu potrzeb dziecka;
- I.2.4.** Promowanie elastycznych form zatrudnienia (np. praca w niepełnym wymiarze czasu, elastyczne godziny rozpoczynania i kończenia pracy). Umożliwienie rodzicom dzieci z niepełnosprawnością zakładania spółdzielni socjalnych;

- I.2.5.** Dostarczenie rodzinie kompleksowej informacji na temat specyfiki samej niepełnosprawności oraz możliwości leczenia i rehabilitacji dziecka.
- I.2.6.** Kompleksowa diagnoza zaburzeń i potencjału dziecka z niepełnosprawnością i jego rodziny;
- I.2.7.** Kompleksowa terapia i wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością oraz wsparcie rodziny;
- I.2.8.** Współpraca z instytucjami, z których usług korzysta lub będzie korzystało dziecko z niepełnosprawnością i jego rodzina (m.in. OPS, przedszkola, szkoły).
- I.2.9.** Wyposażenie pracowników socjalnych w najnowszą wiedzę nt. niepełnosprawności i wynikających z niej potrzeb;
- I.2.10.** Dostarczenie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi wiedzy nt. oferowanych przez PCPR form wsparcia, warunków jego uzyskania i korzyści z nich płynących;
- I.2.11.** Zapewnienie odpowiedniej ścieżki kształcenia, która będzie rozwijać zidentyfikowane wcześniej obszary zdolności dziecka;
- I.2.12.** Włączenie rodziców do współpracy z placówkami świadczącymi usługi społeczne.

Cel operacyjny:

1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- I.3.1.** Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- I.3.2.** Prowadzenie terapii korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy;
- I.3.3.** Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- I.3.4.** Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- I.3.5.** Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie np. poprzez przeprowadzenie kampanii społecznych;
- I.3.6.** Rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie:
- ośrodków interwencji kryzysowej;
 - punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - tworzenie mieszkań tymczasowych dla sprawców przemocy.
- I.3.7.** Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.

I.3.8. Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

I.3.9. Wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy.

Cel operacyjny:

1.4. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności dotyczących wychowania dziecka

Kierunki działań:

I.4.1. Promowanie i wspieranie rodziny biologicznej.

I.4.2. Udzielanie niezbędnej pomocy dziecku, które nie może przebywać we własnej rodzinie:

- rozwój zastępczej opieki rodzinnej;
- organizacja mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających system opieki zastępczej;
- promowanie oraz tworzenie nowych rodzinnych domów.

I.4.3. Wsparcie rodziny biologicznej w środowisku oraz wspieranie rodzin zagrożonych utratą praw rodzicielskich (trening kompetencji dla rodzin biologicznych).

I.4.4. Promocja idei adopcji.

I.4.5. Działania profilaktyczne, których celem jest zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną rozszerzenie indywidualnych form pracy socjalnej i rozbudowanie poradnictwa.

I.4.6. Wspieranie i promowanie działań interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego, różnego rodzaju form pomocy dla rodzin naturalnych, mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych (poradnictwo, terapia, praca socjalna, pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego).

I.4.7. Wsparcie rozwoju sieci placówek opiekuńczo–wychowawczych wsparcia dziennego, dla dzieci i młodzieży.

I.4.8. Stworzenie systemu pozwalającego na zapewnienie dostępu dzieci i młodzieży do usług społecznych na zasadzie równych szans:

- rozwój infrastruktury społecznej (wieś, małe miasta);
- zapewnienie większego dostępu do usług społecznych dzieciom z rodzin mniej zamożnych;
- system stypendialny;

- zwiększenie zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych, środowiskowych;
- zwiększenie socjalnej funkcji szkoły (żywienie, wychowanie prozdrowotne).

I.4.8. Promocja pozytywnego wizerunku rodziny, w tym również promowanie partnerskiego podziału ról w małżeństwie.

I.4.9. Utworzenie hostelu dla samotnych matek, ojców z dziećmi.

Efekty realizacji celów:

Powiat Zgierski regionem, w którym działa profesjonalna sieć instytucji, organizacji oraz dobrze wyszkolonej kadry. Działania podejmowane na rzecz rodziny, doprowadzą do podniesienia jakości świadczonych usług, dobrego przepływu informacji oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i pomocy każdej zgłaszającej się osoby. Każde dziecko, rodzina, osoba wymagająca pomocy, bezwzględnie ją otrzyma z poszanowaniem godności oraz zasady poufności. Różnorodność narzędzi wykorzystanych do świadczenia pomocy i działań prewencyjnych posłużą do osiągnięcia lepszych wyników w budowaniu społeczeństwa odpowiedzialnego i zdeterminowanego do podejmowania właściwych działań.

Wzrost świadomości społeczeństwa na temat wartości rodziny.

Rozwój partnerskiej współpracy instytucji sektora publicznego z podmiotami niepublicznymi, zwłaszcza z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny II.

Integracja społeczna oraz aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny:

II.1. Stworzenie aktywnego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Kierunki działań:

II.1.1. Analiza problemów doświadczanych przez współczesną młodzież oraz budowa systemu wsparcia, który będzie reagował na występujące zagrożenia.

II.1.2. Zapewnienie w szkołach poradnictwa dla dzieci i młodzieży, które mają potrzebę rozmawiania o swoich problemach i szukają dróg dalszego rozwoju.

III.1.3. Zwiększenie świadomości w środowiskach lokalnych na temat zjawiska narkomanii i przestępczości – kampanie informacyjne i pogadanki.

III.1.4. Korzystanie z możliwości już istniejących form integracji społecznej przez pracę – także w sektorze pozarynkowym, oraz o charakterze społecznym (firmy społeczne, praca społeczna, wolontariat).

III.1.5. Stworzenie „kolejnej szansy” dla młodzieży, która dokonała określonego typu wykroczeń i przestępstw poprzez zapewnienie efektywnego systemu nadzoru dla tych osób oraz zbudowanie relacji (z pracownikiem socjalnym czy innym specjalistą).

III.1.6. Rozwój działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkodliwości używania narkotyków, promocja zdrowego trybu życia, kampanie.

III.1.7. Monitorowanie zjawiska narkomanii w powiecie.

III.1.8. Rozwój działań profilaktycznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi.

III.1.9. Zwiększenie dostępności do różnorodnych form aktywnego spędzania wolnego czasu.

Cel operacyjny:

II.2. Rozwój działań w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o dobrą infrastrukturę społeczną

Kierunki działań:

II.2.1. Podnoszenie standardów bazy do realizacji zadań społecznych.

II.2.2. Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.

III.2.3. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.

III.2.4. Szkolenie profesjonalnych kadr, zajmujących się opieką środowiskową.

III.2.5. Promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym.

III.2.6. Wspieranie i wzmacnianie lokalnych społeczności sąsiedzkich osób w podeszłym wieku, zwłaszcza udzielających wsparcia wzajemnego osobom działającym w ramach samopomocy, wspieranie różnych form samoorganizacji, samodzielności i uczestnictwa w życiu społecznym.

III.2.7. Promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym.

III.2.8. Promocja i rozwój działań wspierających więzi międzypokoleniowe i wzmacniające poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za opiekę nad osobami starszymi z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego.

III.2.9. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

III.2.10. Stworzenie wystarczającego zasobu miejsc w placówkach dla bezdomnych.

III.2.11. Zapewnienie odpowiedniego zasobu mieszkań chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na niesamodzielność ekonomiczną.

Cel operacyjny:

II.3. Rozwój systemu probacyjnego i wsparcie osób opuszczających zakłady karne

Kierunki działań:

II.3.1. Ograniczenie społecznych skutków karania, poprzez możliwość odpracowanie szkód, utrzymanie miejsca pracy i zapobieganie wpadaniu rodzin w system pomocy społecznej.

II.3.2. Podjęcie działań w celu wsparcia osób opuszczających zakłady karne w znalezieniu schronienia i zatrudnienia.

II.3.3. Współpraca w promowaniu instytucji mediacji.

Cel operacyjny:

II.4. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania.

Kierunki działań:

II.4.1. Rozbudowanie w systemie pomocy społecznej świadczeń wspierających aktywność zawodową i edukacyjną, (rozwój systemu kontraktów socjalnych, celem zwiększenia aktywności klientów pomocy społecznej).

II.4.2. Wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, edukacyjnej oraz społecznej klientów pomocy społecznej w tym wolontariatu, Centrów Integracji Społecznej oraz sieci Klubów Integracji Społecznej.

II.4.3. Promocja rozwoju ruchu spółdzielni socjalnych, w tym spółdzielni inwalidzkich.

II.4.4. Tworzenie lokalnych form zatrudnienia, mających na celu realizację gminnych usług o charakterze socjalnym i opiekuńczym.

II.4.5. Rozwijanie współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.

II.4.6. Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie będącej bezpośrednią przyczyną utraty pracy.

II.4.7. Objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, programy dla grup szczególnego ryzyka, w tym osób powyżej 50. roku życia).

II.4.8. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia.

II.4.9. Wsparcie osób bezrobotnych, w tym cudzoziemców, w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji, poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy, włączenie sektora pozarządowego, organizacji pracodawców.

II.4.10. Łatwy dostęp do doradztwa zawodowego i personalnego.

II.4.11. Inicjowanie i wspieranie programów wspierania osób bezrobotnych, ukierunkowanych na motywowanie do poszukiwania pracy, poszerzania kwalifikacji.

II.4.12. Promocja działań z zakresu ekonomii społecznej.

II.4.13. Promowanie i wsparcie lokalnych programów aktywizujących osoby bezrobotne.

Cel operacyjny:

II.5. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych w Powiecie Zgierskim

Kierunki działań:

II.5.1. Aktywne współuczestnictwo podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych w kreowaniu właściwej polityki społecznej.

II.5.2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, zabiegów i turnusów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach z nich korzystania.

II.5.3. Podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez podnoszenie kwalifikacji kadr samorządowych.

II.5.4. Tworzenie warunków do korzystania przez osoby niepełnosprawne z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, pojawiających się w związku z niepełnosprawnością.

II.5.5. Wspierania i promowania działań na rzecz wczesnej diagnozy i rehabilitacji, jej kompleksowości i ciągłości.

II.5.6. Rozszerzenia ofert usług rehabilitacyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych oraz podnoszenia ich jakości.

II.5.7. Promocja i rozwój działań na rzecz osób niepełnosprawnych świadczonych przez wolontariuszy.

II.5.8. Prowadzenie treningów aktywności społecznej w zakresie samorealizacji, odpowiedzialności, bezpieczeństwa i autonomii osób niepełnosprawnych w otwartym środowisku.

II.5.9. Wspieranie działań zmierzających do usuwania barier architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu się;

II.5.11. Włączenie na szerszą skalę organizacji pozarządowych w rozwój usług dla osób niepełnosprawnych.

II.5.12. Usprawnienie systemu informacji dotyczącej problematyki osób niepełnosprawnych w regionie (również za pośrednictwem Internetu oraz mediów lokalnych, wydawanie informatorów).

II.5.13. Zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym niezbędnej pomocy technicznej poprzez dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i innych środków pomocniczych.

II.5.14. Wspieranie grup samopomocowych.

II.5.15. Tworzenie warunków do wyrównywania szans edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych, tzw. Edukacja włączająca.

Cel operacyjny:

II.6. Integracja osób niepełnosprawnych z lokalnym środowiskiem oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności

Kierunki działań:

II.6.1. Propagowanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, pracy i środowisku lokalnym.

II.6.2. Wspieranie programów integrujących ze środowiskiem osoby zaburzone i chore psychicznie.

II.6.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji programów wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

II.6.4. Inicjowanie i wspieranie lokalnych programów zmierzających do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

II.6.5. Wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym.

Cel operacyjny:

II.7. Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

II.7.1. Wsparcie osób, które utraciły zdolność wykonywania dotychczasowego zawodu – (zapewnienie możliwości diagnozy – zdrowotnej i zawodowej – w zakresie określenia dalszych szans rozwoju zawodowego osoby niepełnosprawnej).

II.7.2. Wspieranie istniejących i tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych we wszystkich dostępnych formach zatrudnienia.

II.7.3. Prowadzenie różnych form pomocy na rzecz samozatrudnienia osób niepełnosprawnych.

II.7.4. Tworzenie punktów konsultacyjno-informacyjnych dla bezrobotnych osób niepełnosprawnych- Centra Promocji Zatrudnienia i Doradztwa Zawodowego dla osób niepełnosprawnych.

II.7.5. Tworzenie warunków do podejmowania różnych form aktywności: pracy zawodowej oraz działalności społecznie użytecznej.

II.7.6. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w kształceniu ustawicznym w szkoleniach i przekwalifikowaniach zawodowych.

II.7.7. Zwiększenie liczby miejsc w warsztatach terapii zajęciowej.

II.7.8. Wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości.

II.7.9. Prowadzenie działań służących tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i zwiększeniu możliwości ich zatrudnienia.

II.7.10. Prowadzenie działań służących rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększających możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

II.7.11. Wspieranie realizacji programów zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Cel operacyjny:

II.8. Spójny system wsparcia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze

Kierunki działań:

II.8.1. Wsparcie oraz objęcie opieką psychologiczno-pedagogicznym wychowanków w procesie usamodzielniania.

II.8.2. Określenie potrzeb i możliwości w zakresie mieszkań chronionych dla wychowanków usamodzielniających się.

II.8.3. Objęcie wychowanków instrumentami aktywnej integracji.

Cel operacyjny:

II.9. Integracja społeczna imigrantów

Kierunki działań:

II.9.1. Wprowadzenie stałej współpracy z platformą organizacji imigranckich i działających na rzecz imigrantów z administracją publiczną.

II.9.2. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz poszanowania tożsamości kulturowej i narodowej.

II.9.3. Prowadzenie działań na rzecz integracji osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Pożądanee efekty realizacji celów:

Wzrost liczby osób opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się. Zwiększenie wiedzy lokalnej społeczności na temat niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych. Wzrost liczby osób zatrudnionych i usprawnionych. Wzrost jakości usług rehabilitacyjnych i społecznych oraz aktywny wolontariat. Zwiększenie udziału seniorów w życiu publicznym, wysoka jakość świadczonych na ich rzecz usług socjalnych, zwiększanie dostępności i wiedzy na temat instytucji pomocowych i samopomocowych. Sprawnie funkcjonujący system kompleksowego wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin. Zmniejszenie się zjawiska niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży oraz zjawisk narkomanii i przestępczości. Wzrost liczby osób zaktywizowanych i zintegrowanych ze społecznością lokalną. Zmniejszenie zjawiska nietolerancji oraz ksenofobii.

Cel strategiczny III.

Budowa partnerstwa na rzecz aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie partycypacji społecznej

Cel operacyjny:

III.1. Wsparcie postaw obywatelskich oraz instytucji społeczeństwa obywatelskiego

Kierunki działań:

- III.1.1. Wsparcie oraz promocja działań prospołecznych (wolontariatu, filantropii).
- III.1.2. Rozwój i wsparcie lokalnych inicjatyw obywatelskich.
- III.1.3. Wsparcie instytucji zajmujących się działalnością wychowawczą i realizacją programów edukacyjnych związanych ze wzmacnianiem świadomości obywatelskiej.
- III.1.4. Kształtowanie świadomości obywatelskiej.
- III.1.5. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Cel operacyjny:

III.2. Aktywizacja i mobilizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej

Kierunki działań:

III.2.1. Wspieranie systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr służb pomocy społecznej, w szczególności z zakresie pracy socjalnej i organizacji pomocy społecznej.

III.2.2. Inicjowanie i wspieranie planów działania na rzecz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w ramach partnerstwa społecznego przy udziale podmiotów działających na rynku pracy oraz w obszarze pomocy społecznej.

III.2.3. Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej.

III.2.4. Rozwój działań na rzecz dostarczania bezpłatnej i rzetelnej informacji oraz porad obywatelskich.

Cel operacyjny:

III.3. Wsparcie partycypacji społecznej

Kierunki działań:

III.3.1. Wzmocnienie instytucjonalnych form dialogu obywatelskiego.

III.3.2. Wsparcie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych.

III.3.3. Wspieranie inicjatyw lokalnych jako formy skutecznego rozwiązywania problemów społecznych.

III.3.4. Rozpowszechnienie konsultacji publicznych.

Pożądane efekty realizacji celów:

Zwiększona świadomość mieszkańców Powiatu Zgierskiego na temat postawy obywatelskiej oraz czynny udział w rozwiązywaniu problemów społecznych regionu. Wzrost znaczenia funkcji i działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe. Dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej oraz profesjonalnie świadczone usługi na rzecz mieszkańców. Wzrost tolerancji, świadomości oraz akceptacji odmienności innych ludzi. Powiat Zgierski regionem wzrastającej liczby inicjatyw społecznych.

Realizatorzy celów i kierunków działań do wszystkich wskazanych celów:

Rada Powiatu Zgierskiego, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich, budżety miast i gmin, środki organizacji pozarządowych.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe, w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe, organizacje pozarządowe, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji.

=

III.3. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja są immanentnymi elementami procesu planowania strategicznego. Gromadzenie danych, ich analiza i interpretacja pozwalają ocenić stopień realizacji Strategii oraz wprowadzić ewentualne zmiany i korekty. Zakres tematyczny monitoringu i ewaluacji realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych określają cele i wynikające z nich zadania.

Standardowe kryteria ewaluacyjne wg Komisji Europejskiej to:

- *Trafność*
- *Skuteczność*
- *Efektywność*
- *Użyteczność*
- *Trwałość*

Nad pracami związanymi z wdrożeniem Strategii będzie czuwać, jako główny koordynator, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Do niego też należeć będzie przekazywanie coroczne raportu ze stopnia realizacji i osiągniętych celów Radzie Powiatu Zgierskiego.

Zastosowanie wskaźników w monitoringu i ewaluacji

Postęp w realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego na lata 2014-2018 będzie monitorowany na podstawie zbioru wskaźników przypisanych do określonych 3 celów strategicznych, które powinny być osiągnięte.

Lp.	CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI GŁÓWNE
1.	<i>Wieloaspektowy rozwój rodziny w sprawnym systemie wsparcia</i>	<ul style="list-style-type: none">❖ Liczba rodzin, którym udzielono pomocy, w stosunku do rodzin, które złożyły uzasadnione potrzeby;❖ Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą, w stosunku do liczby os.

		<p>niepełnosprawnych, które zgłosiły uzasadnione potrzeby;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie; w stosunku do liczby osób niepełnosprawnych, które ubiegały się o takie zatrudnienie; ❖ Liczba rodzin zastępczych; ❖ Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi; ❖ Liczba akcji promujących rodzicielstwo pozbawione przemocy; ❖ Utworzenie hostelu dla samotnych matek bądź ojców z dziećmi.
2.	<i>Integracja społeczna oraz aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Stopa bezrobocia w Powiecie Zgierskim; ❖ Liczba nowo utworzonych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych; ❖ Liczba wydanych „informatorów”; ❖ Liczba podejmowanych inicjatyw na rzecz mieszkańców powiatu; ❖ Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla pracowników jednostek pomocy społecznej, w stosunku do ogółu pracowników; ❖ Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów z udziałem partnerów społecznych; ❖ Liczba mieszkań chronionych; ❖ Liczba pomyślnie zrealizowanych kontraktów socjalnych lub umów analogicznych (w tym Indywidualnych Programów Usamodzielniania, Indywidualnych Programów Integracji, w stosunku do liczby zawieranych kontraktów); ❖ Liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia w procesie usamodzielniania; ❖ Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy finansowej do studiów, w stosunku do liczby złożonych wniosków; ❖ Liczba inicjatyw podejmowanych przez wolontariuszy; ❖ Liczba szkół, świetlic, w których wdrażane są programy profilaktyczne i edukacyjne, w stosunku do ogółu szkół funkcjonujących w Powiecie Zgierskim; ❖ Liczba dzieci, młodzieży i osób dorosłych uczestniczących w programach profilaktyczno – edukacyjnych; ❖ Liczba wdrażanych programów na rzecz walki z bezrobociem.
3.	<i>Budowa partnerstwa na rzecz aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie partycypacji społecznej</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów z udziałem partnerów społecznych;

		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba uchwalonych programów współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi, w stosunku do liczby jednostek samorządu terytorialnego; ❖ Liczba zadań pomocy społecznej zleczanych organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego ❖ Liczba nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej.
--	--	---

*Projekty i programy proponowane przez instytucje działające w obszarze polityki społecznej,
do realizacji w ramach Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2014-2018*

Lp.	Nazwa projektu	Wnioskodawca	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Grupa objęta działaniem
1.	<i>Piknik rodzin zastępczych</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Integracja środowiska rodzin zastępczych	Wymiana doświadczeń	Rodziny zawodowe, długoterminowe z Powiatu Zgierskiego
2.	<i>Moja droga do przyszłości</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Budowanie kompleksowego systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkających na terenie Powiatu Zgierskiego	Osoby uczestniczące w projekcie objęte są cyklem zajęć aktywizujących społecznie, zawodowo, zdrowotnie, edukacyjnie.	Osoby niepełnosprawne, wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych
3.	<i>Projekt pilotażowy „FAS”</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Budowanie świadomości rodziców i opiekunów na temat specyficznych trudności dzieci poddanych działaniu alkoholu w życiu płodowym. Poprawa jakości życia i możliwości prawidłowego funkcjonowania dziecka	Informowanie o zaburzeniach związanych z płodowym zespołem alkoholowym, diagnoza dziecka, określenie planu wsparcia	Rodzice i dzieci z zaburzeniami wywołanymi alkoholem
4.	<i>Promocja rodzicielstwa zastępczego</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Promocja idei rodzicielstwa zastępczego	Poinformowanie społeczeństwa o możliwościach zostania rodziną zastępczą	Mieszkańcy Powiatu Zgierskiego, osoby, rodziny zainteresowane zastępczą formą opieki nad dzieckiem
5.	<i>Mieszkania chronione dla wychowanków</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Zapewnienie im warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku i pomoc w integracji ze społecznością lokalną	Przygotowanie i zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych pełnoletnim wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki	Mieszkanie chronione przeznacza się dla pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego

6.	<i>Terapia dla sprawców przemocy</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Zmniejszenie przemocy domowej, uzyskanie zmiany postawy sprawców przemocy	Przeprowadzenie terapii grupowej korekcyjno – edukacyjnej dla sprawców przemocy, prowadzenie poradnictwa umożliwiającego konstruktywne rozwiązywanie problemów	Sprawcy przemocy domowej
7.	<i>Pilotażowy Program Aktywny Samorząd</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji	Dofinansowanie do zakupu specjalistycznego sprzętu zmniejszającego ograniczenia osób niepełnosprawnych	Osoby niepełnosprawne
8.	<i>Program Wyrównywanie różnic między regionami</i>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.	Dofinansowaniem ze środków przeznaczonych na realizację programu może być objęte, w ramach: obszaru A – obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, obszaru B – dofinansowanie likwidacji barier w zakładach opieki zdrowotnej, placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, obszaru D – dofinansowanie kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych, obszaru E – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach samorządów powiatowych dotyczących rozwoju infrastruktury służącej edukacji osób niepełnosprawnych realizowanych w ramach Regionalnych	Organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, państwowe uczelnie medyczne, zakłady opieki zdrowotnej, gminy i powiaty

				Programów Operacyjnych (RPO), obszaru F – dofinansowanie kosztów utworzenia warsztatów terapii zajęciowej (prace adaptacyjne, modernizacja lub rozbudowa obiektu, zakup niezbędnego wyposażenia).	
9.	<i>Inwestycja w siebie dzisiaj, szansą na lepsze jutro</i>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu	Rozwój aktywnej integracji oraz upowszechnienie pracy socjalnej wśród klientów GOPS Zgierz	Wzrost potencjału społeczno-zawodowego klientów GOPS	Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobotne, nieaktywne zawodowo, rolnicy, osoby niepełnosprawne
10.	<i>Jesteśmy Razem</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie	Kursy i szkolenia zawodowe	Usługi rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych, poradnictwo specjalistyczne, warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców	Osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w wieku 15-64 lata
11.	<i>Nowe Perspektywy</i>	Ośrodek Pomocy Społecznej- Gmina Aleksandrów Łódzki	Aktywizacja społeczno-zawodowa	Zwiększanie szans na zatrudnienie i integracja społeczna	Osoby korzystające z systemu pomocy społecznej
12.	<i>Aktywna Integracja w mieście Głowno</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie	Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji i pracy socjalnej	Wzrost aktywności społecznej i zawodowej	Klienci MOPS
13.	<i>Budzik</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie	Zwiększenie szansy na integrację społeczną i zawodową klientów MOPS poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji.	Wzrost umiejętności psychospołecznych, wzrost samooceny i motywacji do zmian.	Osoby bezrobotne, poszukujące pracy, będące w wieku aktywności zawodowej i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w Ozorkowie
14.	<i>Projekt dot. rewitalizacji społecznej mieszkańców Zgierza</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej- Gmina miejska Zgierz	Aktywizacja społeczno-zawodowa	-	Mieszkańcy Zgierza
15.	<i>Nie jestem przezroczysta</i>	Miejski Ośrodek Pomocy	Przeciwdziałanie przemocy	-	Mieszkańcy Zgierza

		Spółecznej-Gmina miejska Zgierz			
16.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej-Gmina miejska Zgierz	Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	-	Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu miasta Zgierza
17.	Ja kobieta- ja matka – wyjazdowe zajęcia warsztatowe dla matek z dziećmi	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie	Podnoszenie kompetencji wychowawczych matek	Kształtowanie konkretnych umiejętności wychowawczych Wspieranie funkcji rodziny Umacnianie więzi między matkami i dziećmi	Matki z dziećmi
18.	Dziecko autystyczne – potrzeby możliwości rozwiązania	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie	Integracja środowisk działających na rzecz dzieci z autyzmem	Popularyzacja wiedzy Wsparcie dla rodzin dzieci z autyzmem Wsparcie dla n-li	Instytucje, stowarzyszenia, nauczyciele, rodzice
19.	Debata dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych – Wirtualne więzi – szanse i zagrożenia	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie	Profilaktyka uzależnień	Uświadomienie znaczenia więzi międzyludzkich	Uczniowie, nauczyciele
20.	Wzmacnianie Rodziny	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim GKRPA	Doskonalenie umiejętności wychowawczych. Profilaktyka uzależnień.	Budowanie więzi porozumienia z dziećmi w wieku 10-14 lat. Doskonalenie relacji rodzic-dziecko. Praca nad emocjami.	4 grupy 30 rodzin
21.	Szkola dla rodziców	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	Doskonalenie umiejętności wychowawczych. Profilaktyka.	Doskonalenie umiejętności konstruktywnego porozumiewania się i rozwiązywania sytuacji trudnych	1 grupa 15/20 rodziców
22.	Wychowanie bez klapsa	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	Doskonalenie umiejętności wychowawczych. Profilaktyka	Doskonalenie umiejętności rodzicielskich rodziców w wieku 0-6 lat.	1 grupa 20 rodziców
23.	Jak pracować z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	Doskonalenie umiejętności wychowawczych. Profilaktyka	Doskonalenie umiejętności rodzicielskich wobec dzieci z ADHD.	2 grupy 30 rodzin
24.	Pomagam bo lubię – lider młodzieżowy	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	Profilaktyka	Wspieranie rozwoju osobistego młodzieży.	1 grupa 15 uczniów
25.	Ferie na wesolo	Poradnia	Profilaktyka	Rozwijanie sfery	1 grupa

		Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	trudności	poznawczej i emocjonalno-społecznej u dzieci w wieku 6 lat.	15 dzieci
26.	<i>Człowiek-najlepszym kapitałem</i>	Powiat Zgierski/ Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu	Podniesienie aktywności zawodowej w regionie	-	Grupa osób objętych działaniem
27.	<i>Nasze wsparcie-twój biznes</i>	Powiat Zgierski/ Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu	Rozwój przedsiębiorczości samozatrudnienia 20 mieszkańców powiatu zgierskiego do 25 r.ż.	-	20 osób
28.	<i>Przyjazny Urząd III</i>	Powiat Zgierski/ Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu	Upowszechnienie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego oraz podniesienie kwalifikacji	-	Grupa objętych działaniem
29.	<i>POMOST-model aktywnej formy wsparcia osób karanych</i>	Fundacja Uwolnienie	Wypracowanie innowacyjnego modelu aktywizacji 80 mieszkańców woj. Łódzkiego, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu odbywania kary	-	80 osób w okresie do 6 m-cy przed opuszczeniem Zakładu Karnego, poszukujących zatrudnienia po opuszczeniu Zakładu Karnego
30.	<i>JOBFIRMA jako model pracy z osobami bezrobotnymi 50+</i>	Stowarzyszenie Wsparcie JA-TY-MY	Wyposażenie PSZ w skuteczne narzędzia pracy z osobami 50+	-	Bezrobotni:40 osób; Zatrudnieni:36 osób
31.	<i>Miting Lekkoatletyczny dla osób niepełnosprawnych intelektualnie</i>	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Zgierzu	Integracja i aktywizacja środowiska osób niepełnosprawnych	-	Osoby niepełnosprawne
32.	<i>Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych Ziemi Łódzkiej</i>	Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę- Oddział Łódzki	Promocja twórczości osób niepełnosprawnych, integracja ze środowiskiem lokalnym	-	Osoby niepełnosprawne, mieszkańcy woj. Łódzkiego
33.	<i>Dni Godności</i>	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Aleksandrowie Łódzkim	Integracja środowiska osób niepełnosprawnych, przegląd twórczości artystycznej os. Niepełnosprawnej	-	Osoby niepełnosprawne, mieszkańcy powiatu
34.	<i>Nie zamieniaj serca w twardey głaz</i>	Środowiskowy Dom Samopomocy w Głownie	Przeгляд twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych, integracja	-	Osoby niepełnosprawne, mieszkańcy powiatu
35.	<i>Jestem potrzebny,</i>	Gmina Miasto	Rozwój aktywnej	Wzrost potencjału	Mieszkańcy

	<i>chęć być potrzebny</i>	Zgierz, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu	integracji wśród klientów MOPS oraz upowszechnienie pracy socjalnej	społeczno- zawodowego przyczyniający się do powrotu na rynek pracy i do życia społecznego	Zgierza
36.	<i>Szkoły dla Rodziców</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu	Przeciwdziałanie przemocy	-	Mieszkańcy Zgierza

*Zespół redakcyjny pragnie złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym,
którzy w sposób bezpośredni i pośredni przyczynili się do powstania
Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego
na lata 2014-2018.*

*Państwa zaangażowanie oraz nieoceniony wkład w proces tworzenia nowej strategii polityki
społecznej na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności, jest wyrazem
współodpowiedzialności oraz nadziei na dalszą współpracę
prowadzącą do ZMIAN NA LEPSZE.*

TABELE:

Tabela 1. Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego z końcem 2011 roku

Tabela 2. Dochody i wydatki budżetu powiatu zgierskiego według rodzajów w 2011 r.

Tabela 3. Zestawienie wartości całkowitej oraz dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej

Tabela 4. Wydatki Budżetu Powiatu wg działów

Tabela 5. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzone przez gminy w 2011/12 r.

Tabela 6. Projekty oświatowe realizowane przy współudziale środków zewnętrznych w latach 2011 – 2013

Tabela 7. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego prawnego i płci w 2011 roku

Tabela 8. Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2009-2011 zamieszkujących Powiat Zgierski

Tabela 9. Struktura wybranych danych demograficznych występujących w powiecie zgierskim

Tabela 10. Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Tabela 11. Ludność Powiatu Zgierskiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2011 roku

Tabela 12. Ludność Powiatu według głównego źródła utrzymania w 2011 roku

Tabela 13. Osoby korzystające z systemu pomocy społecznej w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Tabela 14. Najpoważniejsze determinanty sytuacji społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2011

Tabela 15. Najpoważniejsze determinanty sytuacji społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w roku 2012

Tabela 16. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc społeczną w 2012 roku

Tabela 17. Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Tabela 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminach Powiatu Zgierskiego w 2012 roku (liczba osób w rodzinach)

Tabela 19. Osoby opuszczające zakłady karne, które zgłosiły się o pomoc do OPS w 2011 i 2012 roku

Tabela 20. Wydatki przeznaczone na realizację zadań PCPR w latach 2010-2012

Tabela 21. Liczba dzieci z Powiatu Zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w latach 2009-2012

Tabela 22. Wykaz dzieci i młodzieży, którym została udzielona specjalistyczna pomoc przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w 2012 roku

Tabela 23. Wydane orzeczenia w 2012 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Powiecie Zgierskim

Tabela 24. Wydane opinie w 2012 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Powiecie Zgierskim

Tabela 25. Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012 wraz z dziećmi przebywającymi w tychże rodzinach

Tabela 26. Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Zgierskim w 2012 roku

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Tabela 28. Sytuacja Domów Dziecka działających na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012

Tabela 29. Dzieci usamodzielniane- w latach 2010-2012

Tabela 30. Osoby niepełnosprawne w gminach w 2002 roku

Tabela 31. Wykaz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej objętych systemem oświaty w Powiecie Zgierskim w latach 2008-2010

Tabela 32. Wielkość wydatków przeznaczonych na realizację zadań Powiatu Zgierskiego pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Tabela 33. Liczba osób skierowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej do Domów Pomocy Społecznej w latach 2010-2012

Tabela 34. Wybrane dane rynku pracy w 2011 r. w porównaniu województwo-powiat

Tabela 35. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim na koniec roku 2009-2012

Tabela 36. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wieku na koniec roku 2009-2012

Tabela 37. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według czasu pozostawienia bez pracy na koniec roku w latach 2009-2012

Tabela 38. Bezrobotni w powiecie zgierskim według stażu pracy na koniec roku w latach 2009-2012

Tabela 39. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wykształcenia na koniec roku w latach 2009-2012

Tabela 40. Oferty pracy pozyskane przez Powiatowy Urząd Pracy w 2012 roku

Tabela 41. Bezrobotni w poszczególnych gminach Powiatu Zgierskiego w 2011-2012 roku

Tabela 42. Wykryte przestępstwa w podstawowych kategoriach stwierdzonych na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2011-2012

Tabela 43. Przestępstwa stwierdzone w odniesieniu do wybranych kategorii przestępstw za okres styczeń- grudzień 2012 w porównaniu z rokiem 2011

Tabela 44. Przestępstwa w poszczególnych jednostkach podległych Komendzie Powiatowej Policji w Zgierzu w 2012 roku

Tabela 45. Główne rodzaje przestępstw stwierdzonych na terenie Powiatu Zgierskiego w 2012 roku

Tabela 46. Wykaz wypadków drogowych na przestrzeni lat 2010-2012 w Powiecie Zgierskim

Tabela 47. Ogólna liczba nieletnich sprawców przestępstw oraz czynów nieletnich w latach 2011-2012

Tabela 48. Przestępczość narkotykowa w latach 2011- 2012 w Powiecie Zgierskim

Tabela 49. Liczba spraw z zastosowanym nadzorem kuratora w latach 2009-2012

Tabela 50. Osoby objęte nadzorem kuratorskim w latach 2009-2012 w Powiecie Zgierskim

WYKRESY:

Wykres 1. Gęstość zaludnienia w Powiecie Zgierskim z końcem 2011 roku

Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Powiatu Zgierskiego według rodzajów w 2011r.

Wykres 3. Zestawienie ogólnej wartości podpisanych umów o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu do końca 2011 roku

Wykres 4. Kadra medyczna w przeliczeniu na 1000 ludności w 2011 roku

Wykres 5. Ludność Powiatu Zgierskiego według płci z końcem 2011 roku

Wykres 6. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego prawnego i płci w 2011 roku

Wykres 7. Struktura ludności w latach 2009-2011 zamieszkujących Powiat Zgierski

Wykres 8. Procentowe przedstawienie ludności Powiatu Zgierskiego według poziomu wykształcenia w 2011 roku

Wykres 9. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2010 roku a ludność Powiatu

Wykres 10. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2011 roku a ludność Powiatu

Wykres 11. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc społeczną w 2012 roku

Wykres 12. Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Powiatu Zgierskiego w 2011 roku

Wykres 13. Osoby opuszczających zakłady karne, które zgłosiły się o pomoc do OPS w latach 2011-2012.

Wykres 14. Wydatki przeznaczone na realizację zadań PCPR w latach 2010-2012

Wykres 15. Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Zgierskiego w latach 2010-2012 wraz z dziećmi przebywającymi w tychże rodzinach

Wykres 16. Obraz przedstawiający liczbę rodzin zastępczych w Powiecie Zgierskim w 2012 roku

Wykres 17. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w Powiecie Zgierskim w latach 2010-2012

Wykres 18. Liczba małoletnich umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2012

Wykres 19. Podział osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Zgierskiego według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Zgierskim wg miejsca zamieszkania w 2002 roku

Wykres 21. Dzieci i młodzież w Powiecie Zgierskim objęta systemem oświaty

Wykres 22. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wieku na koniec roku 2009-2012

Wykres 23. Bezrobotni w Powiecie Zgierskim według wykształcenia na koniec roku w latach 2009-2012

DIAGRAMY:

Diagram 1. Podział osób niepełnosprawnych z Powiatu Zgierskiego według kategorii niepełnosprawności

Diagram 2. Grupy społeczne wymagające szczególnego wsparcia wskazane przez respondentów

Diagram 3. Misja i cele strategiczne

RYCINY:

Rycina 1. Mapa Polski z wyszczególnionym województwem łódzkim

Rycina 2. Mapa Powiatu Zgierskiego

Rycina 3. Logo Unii Europejskiej

Rycina 4. Herb miasta Zgierza

Rycina 5. Herb miasta Głowna

Rycina 6. Herb miasta Ozorkowa

Rycina 7. Herb miejsko-wiejskiej gminy Stryków

Rycina 8. Herb miejsko-wiejskiej gminy Aleksandrów Łódzki

Rycina 9. Herb gminy wiejskiej Głowno

Rycina 10. Herb gminy Parzęczew

Rycina 11. Herb gminy wiejskiej Zgierz

Rycina 12. Herb gminy Ozorków

Rycina 13. Logo symbolizujące niepełnosprawność

RYSUNKI:

Rysunek 1. Herb i flaga Powiatu Zgierskiego